לציונות–לסוציאליזם–לאחוות עמים

על המשמר

יום ה', י"ד באדר תשמ"ח, 3 במארס 1988 / שנה מ"ח מס' 13589 / המחיר 1.20 ש"ח כולל מע"מ

רשת השיווק אירמה בדנמרק ביטלה החרם על תוצרת ישראל

קופנהאגן. — רשת השיווק הענקית של דנמרק, „אירמה", הודיעה אמש, כי היא חוזרת בה מהחלטתה להחרים את התוצרת החקלאית של ישראל.

דובר הרשת אמר, כי „אירמה" ביטלה את החלטתה הקודמת, משום שהתברר לה, כי הטלת החרם על תוצרת ישראל נוגדת את רצונו של ציבור צרכניה.

(שע"ח)

שולץ חוזר לאיזור — אחרי „קפיצה" לשיחה נוספת עם חוסיין בלונדון

רייגן הורה לשולץ לחזור למזה"ת כיוון שהוא סבור שקיימת אפשרות להתקדם לקראת הסדר ● שר־החוץ האמריקני יגיע הלילה לישראל וייפגש מחר עם שמיר — יגיש לו „נייר העמדה האמריקני" ויתבע תשובה ללא דיחוי ● פיקרינג דיווח אתמול: חוסיין נתן אור ירוק להמשך המגעים

חוזר למזה"ת

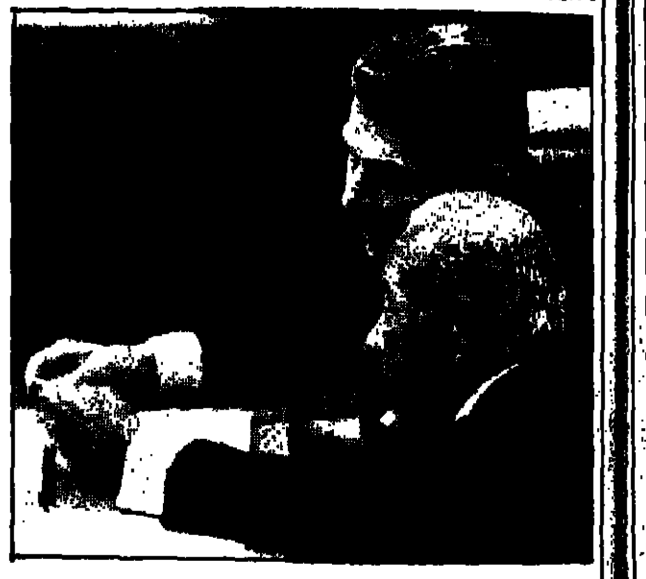

בריסל – הנשיא רייגן מתייעץ עם שר־החוץ שולץ במהלך הכינוס של ראשי נאט"ו לפני שהחליט לשלוח אותו בחזרה לאיזור

(צילום: אי.פי.)

דליה שחורי ירושלים, דפנה ורדי לונדון, סוכנויות הידיעות

שר החוץ של ארה"ב, ג'ורג' שולץ, עומד להגיע לישראל הלילה לסיבוב־שיחות שני עם מנהיגי האזור, אך לפני כן „יקפוץ" שוב ללונדון לשיחה שנייה עם חוסיין מלך ירדן, כפי הנראה בקשר להתפתחויות באשר לעמדה הסובייטית.

נודע, כי חוסיין קיבל ביום ג' בלונדון מסר ממנהיג ברית־המועצות, מיכאיל גורבאצ'וב, בעניין „התיאום בין רבת־עמון למוסקווה על נושא המזרח התיכון והמאמצים להשכנת שלום צודק וכולל" — כדברי מקורות בבירת ירדן.

בהוראת רייגן

שולץ חוזר לאזור על־פי הוראתו של נשיא ארה"ב רונלד רייגן, עימו

(סוף בעמוד 2)

„ח"כ מגן הוא האחרון הזכאי לבקר אלוף בצה"ל"

אבי בניהו כתבנו הצבאי

המתקפה ודברי הביקורת שהטיחו חברי הכנסת מן הימין באלוף פיקוד המרכז היו אתמול לשיחת היום בקרב הפיקוד הבכיר של צה"ל. קצינים בכירים אמרו כי ההתקפה שלוחת הרסן כלפי אלוף פיקוד המרכז בימים אלה, פוגעת לא רק במיצנע אישית אלא במפקדים ובחיילים. „האם שכחו חברי הכנסת שהאלוף הוא רק שליח של הדרג המדיני?" שאלו הקצינים הבכירים.

המחדל של רס"ן (במיל.) ח"כ מגן

עיקר הביקורת היתה על ח"כ דוד מגן שכינה את האלוף מיצנע „אלוף פיטפוט המרכז". „כנראה שאין מנוס מלהזכיר לרב סרן (מיל.) דוד מגן, שהוא האחרון שיכול למתוח ביקורת מסוג כזה נגד אלוף בצה"ל. דוד מגן היה מפקד פלוגת סיור בחזית התעלה במלחמת ההתשה ונסוג עם חייליו מפני מארב מצרי, למרות שהכוח שבפיקודו מנה פי שניים לוחמים מאשר במארב המצרי" אומר גורם צבאי ומוסיף: „קשה להבין כיצד דווקא חה"כ מגן יוצא במיתקפה לא עניינית ושלוחת רסן כלפי צה"ל ומפקדיו".

סיכוי לפגישת פלשתינים עם שולץ

מנחם ענברי, אורי הורביץ

מצרים וארה"ב מקיימות בימים האחרונים מגעים נמרצים במטרה לארגן בקאהיר מיפגש בין שר החוץ של ארה"ב ג'ורג' שולץ לבין משלחת פלשתינית, כפי הנראה מחר. עם זאת נתגלעה מחלוקת על הרכב המשלחת בין המתונים לבין חסידי הקו הנוקשה במחנה הפלשתיני. מצרים עומדת על שיתופם של אישים מן השטחים ומן הפזורה הפלשתינית בעולם הערבי במשלחת שתיפגש עם שולץ, אך אש"ף עומד על זכותו למנות את כל חברי המשלחת. אמש נוצר רושם, כי המחלוקת עלולה להוליך לפילוג באש"ף עצמו, בין המתונים לבין הקיצונים שבו.

לעומת זאת, אומרים מקורות פלשתיניים בשטחים, כי ייתכן שהבוקר יושג הסכם בתוך אש"ף ובין אש"ף לארה"ב, וככל הנראה תכלול המשלחת שישה אישים מן השטחים ושישה חברי המועצה הלאומית הפלשתינית.

פרס: אני מתנגד להקדמת הבחירות אם המטרה היא רצח התהליך המדיני

„בליכוד היתה תקווה שירדן תגיד לא, אבל בניגוד לציפיות הירדנים לא נעלו הדלת" ● יצא בחריפות נגד ההתקפה הפרועה של הליכוד על מפקדי צה"ל

דורית גבן

„אני מתנגד בתוקף להקדים את הבחירות, אם מטרת ההקדמה היא רצח התהליך המדיני" — אמר אתמול השר שמעון פרס בישיבת הוועדה המדינית של מפלגת העבודה שהתכנסה בירושלים. הוא הוסיף כי אם ייפסק המהלך המדיני, הוא בעד הליכה לעם ולבקש הכרעה.

על דברי הליכוד כי ילך לבחירות בלי להתייעץ עם מפלגת העבודה, אמר כי הדבר הוא בניגוד להסכם של ממשלת האחדות הלאומית.

(סוף בעמוד 4)

הליכוד נגד מיצנע

המרצע יצא מן השק. ההתקפות החריפות נגד האלוף מיצנע, שהושמעו על ידי חברי ועדת־החוץ־והביטחון מן הליכוד, פתחו דף חדש בתולדות היחסים בין צה"ל למוסדות השלטון. דווקא נציגי החוגים הלאומיים, הנאמנים לכאורה על כבוד מוחלט לצה"ל, איבדו את עכבותיהם ויצרו מצב חדש: תביעה לפיטורי קצין בכיר עקב דרכי פעולתו ודעותיו שאינן נראות להם. הליכוד, המדבר הרבה על כך שעמדות הגוש המתון מרפות את ידי צה"ל, מטיל כאן דופי בפומבי במפקד הבכיר ביותר מבין אלה הממונים ישירות על ניהול מלחמת השטחים.

ההתקפה על מיצנע שברה נורמות שלא נשברו עד היום משום כיוון. החלק חיוני של המפה הפוליטית ידע תמיד להפנות את ביקורתו כלפי הדרגים המדיניים, ובוודאי לא לעסוק בביקורת ישירה על דעות ודרכי פעולה של מפקד זה או אחר. דוברי הליכוד עשו הפעם להסיט את האצבע המרשיעה לכיוון ההפוך — הם נמנעים מלהצביע על הגורם האמיתי למלחמת השטחים מן הצד הישראלי, והיא המדיניות הסרבנית של שמיר, ומבקרים בחריפות את מיצנע על כך שהוא מנסה למצוא דרך נכונה בתוך המצב הבלתי־אפשרי שאליו הוטל.

תגובת דוברי הליכוד מצביעה על נתון נוסף ומדאיג – צילומי הטלוויזיה, הידיעות הרבות והמצטברות על מקרי התעללות בלתי מוצדקים מצד חיילי צה"ל, כל אלה אינם מולידים בהם בדל של הרגשות או זעזוע. דוברי הימין מתגלים כאן במלוא ערוותם: הם מתנפלים על מיצנע על אשר העיז לחשוב ולהביע עמדות מורכבות כלפי המצב, וחושפים בכך את קהות רגשותיהם שלהם. אולמרט, גולדשטיין וחבריהם חייבים להבין, שצה"ל יוכל להתמודד עם המצב עליו הוא מופקד רק באמצעות חשיבה מורכבת ורגישות. צמרת צה"ל הבינה כבר, שצה"ל משלם מחיר כבד על המדיניות האלה שהוטלה עליו בידי שר־הביטחון. הליכוד לא הגיע לשלב ההכרה הזו, ואולי אינו מסוגל לכך.

נתונים רשמיים שפורסמו אתמול מאשרים:

האטה במשק עקב האירועים בשטחים

חלה ירידה בהכנסות ממיסים ● משרד השיכון מגדיל המשכנתאות לרוכשי דירות בהתנחלויות

כתבנו הכלכלי בירושלים

נתונים אשר פורסמו אתמול ע"י משרד האוצר, תומכים, לראשונה, בטענה שיש האטה בפעילות הכלכלית במשק, הקשורה למאורעות בשטחים.

האוצר הודיע אתמול כי בחודש פברואר היו ההכנסות ממס ערך מוסף, מיסי קניה ומכסים על הדלק, נמוכות יחסית. לדברי האוצר אלו סימני ההאטה בפעילות הכלכלית.

ירידה בהכנסות ממיסים

הכנסות האוצר ממס ערך מוסף בחודש שעבר הסתכמו ב־390 מליון שקל. לדברי המשרד נתון זה משקף ירידה ריאלית בהכנסות ממס ערך מוסף על ייצור מקומי של כ־2 אחוזים. דבר המבטא האטה מסויימת בפעילות הכלכלית.

ירידה של 20% בשטחים

לדברי מרדכי ברקת מנהל אגף המכס ומס ערך מוסף ויורם גבאי, סגן ממונה על הכנסות המדינה, חלה בשבועות האחרונים ירידה של 20 אחוזים בגביית מיסים בשטחים וזאת עקב השביתה המתמשכת של סוחרים ערבים.

משרד השיכון לעזרת השטחים

משרד השיכון הודיע אתמול על הגדלת המשכנתאות לרוכשי דירה באריאל, קרני שומרון ואלפי מנשה. המשכנתאות יוגדלו בכ־10,000 דולר בשלושת החודשים הקרובים וזאת במגמה לסייע במכירת דירות באותן התנחלויות לאור הירידה בביקוש בשבועות האחרונים.

אלה מפיברגלס קשיח תחליף אלת העץ

אבי בניהו

צה"ל הכניס לשימוש אצל הכוחות הפועלים בשטחים אלות מסוג חדש. האלות עשויות מפיברגלס קשיח ומצופות בפלסטיק שחור. אורכן כ־60 ס"מ והידית שלהן עשוייה מעור. בניגוד לאלה מעץ, אלת הפיברגלס השחורה אינה עגולה אלא מלבנית. האלה החדשה חזקה יותר מאלת העץ והיא מיוצרת עפ"י דרישת הצבא לאחר שאלות העץ נשברו בידי החיילים.

נשברה ופצעה קצין בידו

מפקד בכיר בשטחים סיפר לכתבנו הצבאי, כי לפני זמן קצר במהלך פיזור הפגנה אלימה באזור רמאללה נשברה אלת עץ בידו של קצין בדרגת סגן אלוף, המשמש כסגן מפקד חטיבה תוך שהיכה מפגינים. כתוצאה משבירת האלה נפגע הקצין הבכיר בידו ונזקק לטיפול. „אלות העץ נישברו לנו הרבה פעמים ויש חיילים שידיהם נחבלו כתוצאה משבירת האלה בעת פיזור הפגנות, והאלה החזקה טובה יותר" — אומר הקצין הבכיר.

מיוצרת בקיבוץ נווה־איתן

כתבנו הצבאי מוסיף כי את אלת הפלסטיק הלבנה, המיוצרת בקיבוץ נווה־איתן, רכשה משטרת ישראל ולא צה"ל, אולם המשטרה העבירה חלק מהן לשימוש צה"ל בשל מחסור באלות.

רמאללה — חיילי צה"ל מכים ועוצרים צעיר

(צילום: אי.פי.)

תמונת מצב / סי היימן

שרה ומוחה

סי היימן, שמרבית שיריה הם שירי מחאה פוליטיים, אינה שותקת גם כעת. בימים אלה החלה לשלב בהופעותיה — לראשונה עשתה כן בצוותא ת"א — את השיר „יורים ובוכים", אותו כתבה והלחינה בחודש האחרון. השיר עוסק במלחמת השטחים. היא תשיר את „יורים ובוכים" בעצרת שתתקיים בסיום צעדת „קו אדום", בכיכר מלכי ישראל בתל אביב, היום בערב.

סי היימן ולהקה מקומית

ייתכן כי עד מועד קיומה של העצרת תכין את פזמון השיר בשפה הערבית.

חברות התקליטים אינן ממהרות ואולי אף מהססות להקליט שיר כזה. הסיבה לכך היא הקונסנזוס המשונה השורר בעולם הזמר שלנו, לפיו שירת־מחאה עלולה להזיק למכירות התקליטים. כל מי שבא להופעותיה של סי היימן יכול לראות במו־עיניו באיזו התלהבות והסכמה מתקבלים השירים הפוליטיים על־ידי בני הנוער שנעודו, סוף סוף.

סי היימן ומפיקתה, טמירה ירדני, ראו לנכון לא להמתין לחברות התקליטים — והקליטו שיר זה מכספן, על גבי קלטת. השיר יופץ בתקליט שדרים לתחנות הרדיו בשבוע הבא. סי וטמירה עומדות להכין כמות גדולה של די־ג'יים מחתרתיים, אותם ניתן יהיה להשיג רק בהופעות, במחיר העלות בלבד.

אילן שיינפלד

ציורמצב

איור: ארנון אבני

בשטח/חיים שכאלה

רות דיין – בזכות עצמה

העילה היתה איזשהו סרט עם משרד החוץ. הסכימה. רק כשנכנסה אל החושך שבאולפן ריגשה אותה מחשבת רגע מביכה. מה הכינו לי? ואז נדלקו האורות ומחיאות הכפיים אפפו אותה בהיסוסה, בתגובת צניעות שנמהלה בציחקוקים של הסתגלות לסיטואציה, למחווה, לשאו.

עמוס אטינגר, קודם כניסתה, מבקש שוב ושוב לצלם את הפתיחה של התוכנית: „... שם משפחתה מפורסם, אבל נמצאת כאן בזכות עצמה. רות דיין."

מכרם חורי ורות דיין

אחרי הניסיון השלישי והכניסה הקלאסית אל „חיים שכאלה", מתיישבת רות מול האורחים הרבים, המצלמות, המוכרות מ„משכית" אותה ניהלה במשך שנים, לבושה כחול, מטופחת, חיוך צעיר, עיניים חמות, על הצוואר תכשיט־כסף — בטח של „משכית".

„אוי ואבוי" היא אומרת „ככה מרמים אותי ראומה", ומכוונת אל אחותה, אשתו של עזר וייצמן, צוחקת עם הידיים על הפנים הרגושות.

„רות" פונה אליה אטינגר במבט ואופייני לו כל כך, „היית הרבה זמן בין משפחה וחברים..." והיא, קוטעת: „כן, זה נכון, הייתי הרבה זמן". אטינגר נותן לה עוד דקת התאוששות אחת ומעלה את הידיד הראשון, השחקן מכרם חורי, חתן פרס ישראל, לספר את סיפורו: „נסעתי ללמוד תיאטרון בלונדון, הייתי חסר פרוטה, הציעו לי לפנות לרות דיין, אמרו שהיא תוכל לסדר לי מילגה מ„משכית" או אולי ממשרד החוץ. כך נוצר קשר מכתבים ראשון בלי שהיא הכירה אותי. כשהגיעה ללונדון נפגשנו. בית־הספר אישר לי לימודים על סמך אותה התכתבות שהבטיחה מילגה. בסוף הכרתי את קלרה, חברה טובה של רות, ואז גם התברר לי שקלרה זו שילמה לי את הלימודים במשך שנתיים."

בהמשך עוד יעלו לבמה הקטנה הסיפורים הקטנים והגדולים בחייה של רות דיין. יזכירו לה קולות, יראו לה תכשיטים, יחממו לה את הלב וישאירו את כל הרכילויות הרעות על משפחת דיין לרעים.

אלישבע איילון

תמונת־מצב / בלוק 539, ירוחם

רגע זעיר של תהילה

בלוק 539 בירוחם הוא בריחה ארכיטקטונית אכזרית, כמו הרבה בלוקים אחרים בירוחם. שב ותכנן תפאורה לעלובי החיים, אמר כנראה מישהו לארכיטקט, והוא התאמץ ובנה סלאמס שפשוט לא ייתכן שהוא באמת קיים. מסביב גם פיזר האמן הררי אשפה מצחינה, והעמיד סטטיסטים: הרבה בני־אדם בלי גיל, עם מבט ריק ובגדים מרוטים. עניים, רבותי, יש לא רק בעלובי־החיים או ב„המסכנים" של „זהו־זה".

בבלוק הזה, ברבע לשתיים לפנות־בוקר, רצח — כך הוא עצמו למשטרה — שמואל שוקרון, 66, את אשתו הישנה רחל שוקרון, 62. הסטטיסטים מתנערים מקיפאונם ובאים אלינו בשקיקה. עיתונאים, הם אומרים נרגשות ומקיפים אותנו בצפיפות. מקהלה של נשים מספרת, תוך יללות וספיקת־כפיים, בשבחיהם של הרוצח והנרצחת.

„שקטים שקטים היו, אף פעם לא הרים עליה קול, אנשים טובים".

„לא נכון", לוחש לי ילד אחד, גדול עיניים ועירני כמו שרון קטן שאינו מכחד.

„לא נכון. תמיד היו רבים."

מקהלה: „חיו בשקט, לא היה להם על מה לריב."

שרון קטן: „לא נכון, תמיד רבו על הביטוח לאומי. הוא רצה שישאר אצלו, היא רצתה לקנות דברים לבית."

מקהלה: „איש שקט".

שרון קטן: „לא נכון. לפני חודש רץ אחרי שני ילדים עם אקדח כשהתעצבן עליהם."

מקהלה: „אף אחד לא שמע את הירייה."

שרון קטן: „לא נכון, ההודית שמה למעלה שמעה."

בנקודה אחת יש הסכמה בין מקהלה לשרון: רחל היתה אשה טובה, תמיד חילקה לילדים ממתקים, היתה חברותית ולא הרימה קול. אתמול בלילה היא נרצחה בשנתה בידי בעלה, שמן הסתם גם הפליא בה מכותיו בפעמים אחרות. במותה העניקה רחל שוקרון רגע זעיר של אקשן ותהילה לבלוק 539 ולבלוקים סביבו. „אמרו עלינו בחדשות", הם סיפרו, בעיניים נוצצות.

שלי יחימוביץ'

בשטח/ פוגצ'ובה

אלה אכבד

שועלי הצילום הוותיקים לקחו פסק־זמן מן השטחים והצמיגים הבוערים והג'בלאות ביו"ש, ובאו למלון רן פנורמה כדי לצלם פצצה ממין אחר. אלה פוגצ'ובה נתנה להם להמתין, כמו פרימדונה אמיתית, אבל היות והגיעה לארץ רק שעות אחדות קודם לכן, נסלח לה. האלה הרוסיה נראית סקסית יותר בתצלומים, נטולי הסנטר הכפול. אם כך נראית כוכבת הפופ הלוהטת ביותר בברית־המועצות הרי שהקהל שם בצרות.

כמובן, שבאירוע מן הסוג הזה, לא נעדר גם החבר גוז'ינסקי, מן האגודה לידידות ישראל־בריה"מ, שפתח ודיבר בשבח הקשרים שבין שני העמים. אחר־כך דיברה החברה אלה ואמרה שהיא שמחה מאוד להיות בישראל. „אני מופיעה כאן לא רק כאמן, גם בשליחות של שלום," הצהירה.

כמובן, שאי־אפשר להתעלם מן המצב והיא לא התעלמה. „הגיע הזמן שהעם היהודי החכם ימצא פתרון לבעיה," אמרה. „האומה העתיקה הזאת לא צריכה לפחד מאובדן שטחים, אלא מאובדן יוקרה. לקראת בואי לישראל, שמעתי תגובות שונות ומשונות בברית־המועצות. היו שטענו כי אסור לי לנסוע כעת, כשמחה על המצב. כאדם, אני חשה צורך למחות. כזמרת, אני שרה על אהבה לאדם ולאנושות. היו אחרים שאמרו לי, תסעי תגידי להם שהגיע הזמן להשיג פשרה, שאנשים יחדלו להרוג זה את זה. פעם, לא הייתי כל־כך מעורבת אבל עכשיו, הפוליטיקה הפכה להיות חלק מן החיים שלנו ואני בעד פוליטיקה כזאת, שתאחד את כולנו. הנה, הגעתי ואמרתי לכם."

מסיבת העיתונאים הוגדרה כ„חזרה פתוחה". תשירי משהו, אלה? היא מתחמקת באלגנטיות אבל מוכנה לנגן משהו בפסנתר הקטן והלא כל־כך מכוון. בינתיים, נכנסים פנימה גם חברי הלהקה שלה שנראים מערביים לחלוטין, כולל עגילים באוזני הגברים הצעירים. מי שהיה מחיר רק, הצליח לשים יד על לוחשנה שלה, מייד־אין־יו.אס.אס.אר. עוד דוגמה לגלאסנוסט המשתולל, חברים.

אלה פוגצ'ובה – חשה צורך למחות

[illegible]

מדף / סיפורת־תרגום

מול עולם גברים

כריסטה וולף: קסנדרה; מגרמנית: אילנה המרמן; עם עובד/ ספרות אחרת; 221 עמודים.

קסנדרה, בת פריאמוס מלך טרויה, הינה גיבורה מתוך הווה מצומצם, ללא דוקומנטציה כרונולוגית, עם היבטים של זמן ומקום מתוך נפש סוערת ולא „מוזיאונית".

חזיונות נחלקת בין שתי ממשויות: המציאות עובדתית, שפירושה חיים תחת צל המלחמה, החובה להיות נאמן לארצך (כמעט בעבודת כפייה) שבוי במוסרות המולדת, מול מציאות הזייתית, כמעט בדיונית, של הטירוף שבאמת. חיים של חלום מול כירון. אותה „עין פנימית" הרואה תמונות הנושפות למילים, באה לה מנבואתו ואהבתו של האל אפולו. בהינף שני, ברכה זו הופכת לקללה: לא תהיה אוזן קשבת ומאמינה.

קריאתה של קסנדרה לאמת מפוענחת כהזיה על־ידי עולם הגברים השולט בבית המלוכה, והרי „ענייני המלחמה הארורה לא לנשים". אותה מלחמה שקרית, לחימה ברוח רפאים שסופה בתבוסה, מקורה ביהירות הגבר, בכבודו שהושפל, ואותו משפט „כולם למען האחד", מקבל אופי של קורבן. קסנדרה המוכה לבוא „השוחט", מחדרת את דמותה כהשתקפות של סיפור לאחור. ברגעים של לפני מיתה היא מגיעה למסקנה שהניצחון מעוור ופתר הנכבש שואל שאלות.

גיבורת הספר מקבלת אוטונומיה גמורה ללא התערבות של מספר יודע־כל, זוהי דמות המכוננת ויוצרת את הדינאמיקה שבה וסביבה. מהצד האחר נראה, כי נלקחה במכוון על־ידי הסופרת המזרח־גרמנית כדמות המייצגת את דעותיה החברתיות, ולכן מצאתי עצמי תבופעות קוראת בספר זה כבספר עיון מגמתי לאמירה החברתית־פוליטית, כלומר, דמות המייצגת את עמדת הסופר אך פועלת מעצמה, היות ונלקחה מ„לכסיקון" אידיאות של המחברת.

עצמונה הרפזי

עורך „עמוד־אחורי": אפי לנדאו

„דין מיידה אבנים שנעצר, כדין שבוי מלחמה" — מבהירה איגרת לחיילים בשטחים

האיגרת שפורסמה ע"י קצין המבצעים של פיקוד מרכז מסבירה כי אין להכות עצירים וכי חלים עליהם כל האמנות הבינלאומיות ● החיילים המקבלים את האיגרת חותמים כי הבינו תוכנה ● גורם צבאי בכיר: במהלך פיזור הפגנות אני צופה במשקפת אחר „חריגים" — והם מובאים לדין.

אבי בניהו

קצין המבצעים של פיקוד המרכז הוציא השבוע איגרת מסורתת לחיילי צה"ל בשטחים ובה פירוט מדוייק של הפקודות ודרכי התגובה בכל מקרה של התחככות עם אוכלוסיה מקומית.

הפקודות וההנחיות ניתנו אישית לכל חייל בגיזרה, המתחייב להחזיק את האיגרת בכיס חולצתו ביחד עם קובץ הוראות הפתיחה באש.

דין עצור כדין שבוי

החיילים נדרשים לחתום בפני מפקדי הפלוגות שלהם כי קיבלו את ההנחיות והבינו אותן. „בכל תדריך לחיילים אני מבהיר כי דין עציר שנתפס לאחר ידוי אבנים או הפרות סדר, הינו כדין „שבוי מלחמה" וחלות עליו כל האמנות הבינלאומיות, וכמובן שאין להכות שבויים" אומר גורם צבאי בכיר בשטחים. בשבועות האחרונים מטפל ומתחקר מפקד כוחות צה"ל באזור — בנימין — באופן אישי בכל תופעה חריגה בתחומו.

מוצרים ונשפטים

כך למשל הורה מתפקידו קצין, סגן מפקד פלוגה, שירה ללא הצדקה באוויר. שוטר משמר הגבול שהיכה עציר, הורחק מתפקידו והורחק מהנפה. חייל צה"ל שהיכה עציר ברמאללה, נשפט ונדון ל־35 ימי מחבוש.

חייל אחר שנטל חפיסת סיגריות מחנות ברמאללה מבלי לשלם נשפט ונדון ל־35 ימי מחבוש. חייל נוסף שהיכה באלה ללא צורך נידון ל־28 ימי ריתוק.

מחפש חריגים במשקפת

„אני, כמפקד בכיר, יושב במהלך פיזור ההפגנות על אחד הגגות ומסתכל במשקפת כדי לחפש חריגים. יש קצינים וחיילים שנתפסו, במצבי ביניים שניתן להתווכח עליהם, יש הרבה „תחום אפור' — אולם מעבר לכך כל חריג מטופל ברמת מפקד חטיבה".

פלשתינים שרוצים את שולץ — נטורי קרתא

בצלאל עמיקם

בקהילה הקטנה של נטורי קרתא בירושלים שוררת התרגשות רבה, לרגל האפשרות לארח לסעודת ליל שבת את מזכיר המדינה האמריקני ג'ורג' שולץ. נטורי קרתא תולים תקוות רבות בביקור.

נטורי קרתא רואים את עצמם כפלשתינים שוללי הציונות. בהזמנה רשמית שמסר הרב משה הירש, „שר החוץ" של נטורי קרתא, לידי הקונסול האמריקני במזרח ירושלים נאמר, כי עם שובו של שולץ לפלשתינה, מוצע לו בילוי של ליל שבת בבית הכנסת „בתי נחף" שהוקם לפני יותר ממאה שנה ע"י יצרן בעלים־אמריקני. הרב הירש ציין כי בעבר נהגו נציגים אמריקנים רשמיים להתארח בצל קורתם של אנשי עדתו.

מיידה אבנים קטן בחלחול (צילום: י.פ.פ.א)

המשכים

שולץ חוזר

(סוף מעמוד ראשון)

התייעץ אתמול בבריסל. רייגן אמר לכתבים: „המזכיר שולץ נתן לי תדרוך מלא על המו"מ שניהל, וברור, שכל המדינות באזור מאמינות שיהיה זה מועיל שארה"ב תהיה מעורבת בתהליך זה. לא נחסוך מאמץ בחתירתנו להסדר שלום כולל."

דובר הבית הלבן, מרלין פיצווטר, אמר לעיתונאים, כי רייגן החליט להחזיר את שולץ למזרח־התיכון משום שהוא סבור, כי קיימת אפשרות להתקדם לקראת הסדר אזורי.

„נייר־העמדה"

שולץ יגיע לישראל סמוך לחצות הלילה ומחר בבוקר ייפגש בנפרד עם ראש־הממשלה יצחק שמיר ועם שר־החוץ שמעון פרס, וידווח להם על פגישותיו עם חוסיין. במעמד זה ימסור כנראה לשמיר ולפרס את „נייר־העמדה", שבו ניסחה ארה"ב את הצעותיה לתהליך המו"מ, שגובש תוך התחשבות בעמדות הצדדים, כפי שהובעו באוזני שולץ על־ידי מנהיגי האזור, בסיבוב השיחות הראשון.

שולץ יודיע לשמיר, כי ארה"ב מצפה שישראל תגיב על „נייר־העמדה" ללא דיחוי, ולכל המאוחר — בעת ביקור שמיר בוושינגטון, ב־16 במארס.

מישראל יצא שולץ מחר לקהיר ובדרכו חזרה לארצו יבקר כנראה גם בריאד.

אור ירוק מחוסיין

שגריר ארצות־הברית בישראל, תומס פיקרינג, מסר אמש דיווח ראשוני על שיחות שולץ־חוסיין למנכ"ל משרד ראש הממשלה יוסי בן־אהרון ולמזכיר הממשלה אליקים רובינשטיין, וכן לפרס עצמו. פיקרינג מסר, כי הפגישה עם חוסיין היתה חיובית וטובה ובמהלכה נתן חוסיין לשולץ אור ירוק להמשיך לגלגל את היוזמה האמריקנית: חוסיין עמד על קיום ועידה בינלאומית בהשתתפות חמש חברות מועצת הביטחון, וחזר על שתי השאלות שכבר העלו באוזני שולץ נסיך הכתר חסן וראש הממשלה ריפאעי: האם החלטה 242 חלה, לפי עמדת ישראל, על הגדה המערבית, והאם תתחייב ישראל שמייד לאחר סיום המו"מ על הסדר־הביניים, ייפתח המו"מ על הסדר־הקבע.

מובארק מסתייג

עיתוני קהיר מסרו אתמול, כי נשיא מצרים, חוסני מובארק, הביע „הסתייגויות" מהצעות שולץ, אך הוסיף, כי יש להמתין ל„הבהרת" הרעיונות האמריקניים. כן אמר, כי כל פתרון „חייב לעבור דרך ועידה בינלאומית, שלה מסכימים כל הצדדים, חוץ מראש ממשלת ישראל."

„ניו־יורק טיימס" הביע אתמול את דעתו, כי אי־אפשר לקיים שיחות משמעותיות על עתיד האזור ללא אש"ף.

בנק חדש לספרא בג'נבה

יוסף אלפרין, שוויץ

ג'נבה. — הבנקאי היהודי הידוע ארמונד ספרא, חזר לג'נבה ופתח אתמול בנק חדש, סניף של „רפבליק נשיונל בנק אוף ניו יורק". הבנק יעסיק כמאה עובדים ויהיה בעל הון מניות של 150 מליון פראנק.

ב־1960 עשה ספרא „הסטוריה", כאשר פתח את הבנק הזר הפרטי הראשון בעיר, „טרייד דבלופמנט בנק".

בדמשק מתכוננים למשלחת הפת"ח

אורי הורוביץ

משלחות של „החזית הדמוקרטית לשחרור פלשתין" של נאיף חוואתמה ושל המפלגה הקומוניסטית הפלשתינית עושות עתה בדמשק כהכנה לקראת בואה של משלחת מטעם הפת"ח — מסרו מקורות דיפלומטיים בדמשק.

כן נמסר, שאבו איאד נועד באחרונה עם דיפלומט סורי בטוניס ודן עימו ביחסי שני הצדדים.

מערכת הבטחון תגן על משתפי הפעולה

קציני מילואים מהימין: למצות הדין עם האחראים ל„מחדל קבטיה"

אבי בניהו

מערכת הביטחון נוקטת באמצעים שונים כדי להגן על שלומם ובטחונם של תושבי השטחים המזוהים כמשתפי פעולה עם ישראל.

במערכת הביטחון מאשרים, כי חלק ממשתפי הפעולה החזירו לידי השלטונות כלי נשק ואקדחים שניתנו להם להגנה עצמית וזאת לאחר שאויימו על־ידי ארגוני המחבלים בשטחים.

רדיו „אל־קודס" וכן כרוזים בשטחים מאיימים באופן שמי את משתפי הפעולה הנקראים להפסיק את מגעיהם עם שלטונות ישראל. כן מאויימים מעת לעת גם חלק מעובדי המינהל האזרחי, השוטרים המקומיים וגם ראשי הערים שמונו ע"י ישראל.

יצויין כי עד היום לא התפטר אף אחד מעובדי המינהל האזרחי בשטחים, למרות הלחצים, אולם במערכת הביטחון קיים חשש כי לאורך זמן יצליחו המסיתים להביא גם להתפטרות עובדי המינהל והשוטרים.

עצומת קציני הימין

קבוצה של קציני מילואים תובעת משר־הביטחון יצחק רבין, לחקור ולפרסם בציבור את מה שכינו „מחדל קבטייה". הקבוצה מונה כ־20 קצינים המקורבים למפלגות הימין ולדברי רס"ן (מיל.) יואב אליאב, העומד בראש ההתארגנות, הצטרפו במשך יום אתמול לתביעה זו עוד עשרות חיילי מילואים.

בפנייתם לשר־הביטחון תובעים הקצינים מצה"ל לחקור ולמצות את הדין עם אלה שידעו על המתרחש בכפר קבטייה ולא נקפו אצבע כדי להציל את משתף הפעולה.

„איומי אש"ף בעניין זה אומתו מתחת לאפם של שירותי הביטחון" — הם אומרים. לדברי רס"ן (מיל.) אליאב „שוקלים חברי הקבוצה צעדים כדי לכפר על הפגיעה בכבוד הלאומי עד כדי החזרת הדרגות לצה"ל."

צלצול מהיר

האווי לאסוף, לשעבר שחקן מכבי ת"א והיום שחקן הפועל ת"א

אני מאמין במכבי

שיחקת באליפות אירופה בשנה שעברה כשחקן מכבי, שבלט במיוחד. מחר תשחק מכבי במילאנו בלעדיך. איך תתאפשר אז הניצחון במילאנו?

במשחק קודם נגרם בארץ הפסדנו. שחקני מילאנו שיחקו משחק תוקפני מאוד. ידענו, שכדי לנצח אותם צריכים גם אנחנו להיות תוקפניים. יחד עם זאת, שילבנו שמירה חזקה, משחק והתקפה מסודר והעיקר — כבר מההתחלה הראנו שבאנו לנצח.

באיזה תוצאה יסתיים המשחק מחר?

איני מעוניין לנחש את תוצאת המשחק מחר. אני מצפה למשחק צמוד. מכבי יכולה לנצח, למרות שצפוי לה משחק קשה ביותר. מילאנו קבוצה טובה ולמכבי אין הרבה שחקנים גבוהים, אבל אני מאמין במכבי.

איך אתה מגדיר את מצבה של מכבי השנה?

ראיתי רק משחקים מעטים ולכן קשה לי לומר. יש הרבה שחקנים חדשים. אני אישית שיחקתי השנה פעמיים נגד מכבי — פעם ניצחנו אותם ובפעם השנייה נצחו הם אותנו, כשהיו חזקים במיוחד. המאמן ראלף מחליף כל הזמן שחקנים והרכב. לפעמים לוקח זמן עד שנוצרת אותה כימיה, שמחזקת את הקבוצה. בכל מקרה, מכבי משחקת אחלה בגדול כשהגב אל הקיר, כשהיא בלחץ. מחר נראה איך הם מסתדרים.

לא בא לך לשחק איתם מחר?

היום אני שחקן הפועל ת"א, מתוך בחירה. בסוף העונה שעברה הרגשתי צורך לשנות אווירה ואני לא מצטער על כך. בסוף העונה הזאת אעשה שיקולים מחדש.

אלישבע איילון

שמיר: אם שולץ לא יביא שלום — זה לא יהיה בגללנו

„אלה המאשימים אותנו בישיבה בשטחים המוחזקים, אומר שישנם שירושלים, יפו, חיפה, העמק והגליל הם בעיני הערבים גם כן שטחים מוחזקים. וזוהי אמונתם ומטרת מאבקם של הערבים" — אמר ראש הממשלה יצחק שמיר בהופיעו לפני חברי „ועידת הנשיאים", בכינוס שנערך אמש בירושלים.

על אפשרות של דו־שיח בין ישראל לאש"ף, אמר ראש הממשלה, כי הוא שולל רעיון זה מכל וכל, אך אם יתייצבו פלשתינים שירצו לדבר עימנו, לא נידחה הצעה זו, בתנאי שלא יהיה קשר ביניהם לבין אש"ף. ראש הממשלה מאמין, שכאשר נגיע למצב שבו נדבר עם הנהגה פלשתינית, נצליח למצוא פתרון לבעיה הפלשתינית. לדעתו, אין מדינות ערב מעוניינות לפתור את הבעיה הפלשתינית מסיבות פוליטיות.

לגבי שר החוץ האמריקני ג'ורג' שולץ אמר שמיר, כי הוא האדם הטוב ביותר והמתאים ביותר להבאת השלום לאזור, ואם לא יצליח להביא את השלום, זה לא יהיה בגללנו.

בכנס העולמי של החיילים המשוחררים היהודיים, קרא שמיר אמש לאחדות כל חלקי העם לכוח שיניע את הערבים להכיר בישראל ויוביל אל השלום. (עתים)

לא ניתן לעדכן את פנקס הבוחרים לפני יולי

המועד המוקדם ביותר לקיום בחירות לכנסת לא יהיה לפני חודש יולי הקרוב. הסיבה לפרק הזמן הממושך שיידרש לקיום הבחירות נעוצה בצורך לעדכן את פנקס הבוחרים, שלא יהיה מוכן לפני חודש יולי בקיץ.

גורמים בכירים במשרד הפנים אמרו לכתבנו כי ניתן אמנם לקיים בחירות לאחר שלושים וחמישה יום, אולם אלה יסתמכו על פנקס הבוחרים המעודכן לחודש אוגוסט אשתקד. לאור זאת ייִמנע מרבבות צעירים שמלאו להם 18 לאחר הקיץ, ורבים מהם משרתים בצה"ל — להצביע.

משרד הפנים זקוק לפרק זמן של חודשיים כדי להכין את הסרטים המגנטיים ולהשיב לערעורים וערעורים בבית המשפט. רק אז ניתן יהיה להגיש רשימת מועמדים על־ידי המפלגות ולאחר מכן יבקשו המפלגות הפסקה נוספת כדי לשלוח חומר לבתי הבוחרים. אם הבחירות יתבססו על בוחרים שהיו לבני 18 עד סוף 1987, יהיו דרושים איפוא כמאה יום להכנת פנקס מעודכן.

אנו אבלים במות חברתנו היקרה

שרה'לה כוכבי

ההלוויה היום, יום חמישי, 3.3.88, בשעה 15.00 בעין־החורש

המשפחה וקיבוץ עין החורש

חברנו היקר

שמואל שוע'לי

איננו

ההלויה תתקיים היום, יום חמישי, 3.3.88, בשעה 15.00

בית עין־שמר

„על המשמר" עתון יומי
המו"ל: עתון וספר בע"מ
עיתון מפלגת הפועלים המאוחדת
עורך ראשי: מארק גפן
עורך משנה: ישראל זמיר
מרכז המערכת: רוביק רוזנטל
המערכת והמנהלה: רח' חומה ומגדל 2, תל־אביב טל. 378833
חשבון בבנק הדואר 3—43360—4
המען למכתבים: שירות שק־דואר נעול ת"א 61999
"AL-HAMISHMAR" (The Daily Guardian) 2, Choma Umigdal St. Tel-Aviv 67771 Phone: 378833 Telex: 341652
סניפים: ירושלים 94622 רח' בן־יהודה 2, בניין סנטור חדרים 102—121, טל' 253161—3. המען למכתבים: ת"ד 1216 ירושלים 91008. חיפה: 33134 רח' מכנור 17, טל' 673673. המען למכתבים: ת"ד 4007 חיפה 31040.

רבין: התקשורת מלבה התפרעויות אך אין אפשרות למנוע סיקור

מוטי בסוק ועתי"ם

מבחינה משפטית ומעשית אין אפשרות לסגור את השטחים לסיקור עתונאי, זאת למרות שהתקשורת מלבה התפרעויות, טוען אתמול שר הביטחון רבין, בתשובה להצעה לסדר היום של גאולה כהן (התחיה).

לאחר שחלקה מחאמות לשר רבין, טענה כהן כי צה"ל צריך לסגור את השטחים לתקשורת. „בהרחקת הטלוויזיה אין פגיעה בחופש העתונות. יש פגיעה בניצול העתונות החופשית על־ידי המרצחים ושליחיהם, כדי להרבות בנו הרג והרג".

בתשובתו ציין רבין כי החוק אינו מאפשר סגירת שטח רק בפני התקשורת. מפקד צבאי מדרגת סגן, רשאי לסגור שטח, בטענה כי במקום נעשית פעילות צבאית, אולם אז השטח סגור בפני הכל, להוציא צה"ל.

יוסי שריד (רצ) טען כי לצה"ל אין מה להסתיר בשטחים. קשה לו עם מצלמות הטלוויזיה, אך הוא יודע שיהיה קשה יותר, מסוכן ומזיק יותר, כלעיתון. „כהן רוצה לסגור, כי היא רוצה להסתיר את מה שהיא מתכוונת לעשות בשטחים עם כהנא וקיצוני המתנחלים", אמר שריד.

מחיר הדמוקרטיה

„ישנו רק כרטיס הזמנה אחד בשולחן הדיונים, אותו אני לא אקבל והוא של אש"ף" — אמר מ"מ ראש הממשלה ושר החוץ שמעון פרס בהופיעו אתמול בפני משתתפי הכינוס העולמי החמישי של חיילים משוחררים יהודים בירושלים.

פרס הביע את התנגדותו לרעיון לאסור את סיקור העתונאים בשטחים. הוא אמר כי זהו המחיר אותו אנו צריכים לשלם כמדינה פתוחה ודמוקרטית.

בהמשך אמר פרס, כי עלינו להתקדם בתהליך השלום. עלינו לתמוך ביוזמת שולץ ולגלות אומץ לב מדיני כדי שלא ניתן הזדמנות לשלום לחמוק מידינו. לדבריו התקדמות בתהליך השלום צריכה להעשות בפתיחת מו"מ יחד עם משלחת ירדנית־פלשתינית, אך ללא השתתפותו של אש"ף.

הוא התייחס לביקורת שהושמעה לאחרונה כלפי הרמטכ"ל ואלוף הפיקוד בנושא מדיניות צה"ל בשטחים ואמר: „התגאיתי כששמעתי את הרמטכ"ל דן שומרון ואלוף פיקוד המרכז עמרם מיצנע שאמרו שאנחנו ארץ שיש בה חוקים ערכים ונורמות והצבא ימלא אחר אותם ערכים".

מפקד בכיר של צה"ל בשטחים: אין מנוס מסילוק המצלמות

אבי בניהו

„הייתי מקבל היום בברכה החלטה של שר הביטחון ושל הפוליטיקאים לסגור את השטחים בפני סיקור תקשורתי," כך אומר ל„על המשמר" מפקד בכיר של צה"ל בשטחים.

לדבריו, רוב הקצינים של צה"ל בשטח, סבורים כיום, שלמרות הפגיעה בחופש חדירות התקשורתי, הרי שאין עוד מנוס אלא לנקוט בצעד מסוג זה, לאחר שהוברר בוודאות כי התקשורת ובמיוחד צוותי הטלוויזיה „מלבים את ההפגנות ואת הפרות הסדר".

„הלוואי שהייתי יכול לסגור את השטח ושלא יובן שאני נגד תקשורת. התקשורת יוצרת אירועים ומשלימה אותם לאו דווקא בזדון או בשל הרצון להשיג תמונה טובה. במאזן הכולל תרומת התקשורת היא שלילית," אומר הקצין הבכיר ומוסיף „בעניין הזה לא צריך לעשות חשבון לעולם, בכל מקרה מגנים אותנו וכבר חטפנו הכל מכל המדינות. כל המפקדים הבכירים בשטח בעד לסגור את השטח לתקשורת."

הקצין סיפר כי בתדריכים לחייליו בשטח, הוא מסביר, כי בכל השיקולים וההתכונים המבצעיים יש לקחת בחשבון את גורמי התקשורת ולתכנן את הפעילות בהתאם.

מאחורי השלט „עיתונות" מסתתר מתנחל

אבי בניהו

מפקדים של צה"ל בשטחים יודעים לספר כי בימים האחרונים ניראות מכוניות רבות של מתנחלים מישובי השומרון כשעל שימשת הרכב הקידמית מודבק שלט גדול ועליו כתוב "PRESS" (עיתונות).

המתנחלים החוששים לנוע בצירי התנועה החוצים ערים וכפרים ערבים מחשש ליידוי אבנים או בקבוקי תבערה סבורים כי „החסינות העתונאית" תעמוד גם להם.

בשטח נראה כי המפגינים ומיידי האבנים אינם עושים עוד הפרדה בין עתונאים לבין „סתם ישראלים", או מתנחלים, כפי שהיה בראשית האירועים, משום שגורמים שונים שביקשו לעצמם „חסינות", החלו להצמיד תוויות „עתונות" לשימשת מכוניתם, כולל חלק מאנשי זרועות הבטחון. את האבנים ובקבוקי התבערה חוטפים היום כולם.

רבין מתנגד להקמת מיליציות של מתנחלים בשטחים

מוטי בסוק

„הייתי מאוד שבע רצון אלמלא נזקקנו לחזק את השמירה בהרבה מאוד התנחלויות בשטחים, בחיילים סדירים ואנשי מילואים. אנחנו נאלצים לעשות זאת בגלל מיעוט הגרים בישובים אלו," הורה אתמול שר הביטחון רבין בתשובה להצעה לסדר היום של יגאל כהן (ליכוד־יחרות).

כהן, ראש שדולת יש"ע בכנסת, חזר על דרישתו הישנה להקים משמר אזרחי בישובים היהודים בשטחים, ולשלב אותו במסגרת ההגנה המרחבית.

רבין הדגיש כי הישובים בשטחים מאורגנים במסגרת ההגנה המרחבית וכי הוא מתנגד להקמת משמר אזרחי בשטחים, שכן הדבר יפגע ביכולתה של מערכת הביטחון לגייס מתנחלים לתפקידי שמירה בהתנחלויות.

רכז הדור הצעיר של מפ"ם: רדו מגבו של צה"ל ומצנע

בתגובה להתקפות משולחות הרסן של חברי הכנסת מהימין, על אלוף פיקוד המרכז עמרם מצנע קרא אתמול אילן רגב, רכז הדור הצעיר של מפ"ם, לפוליטיקאים ולאנשי הציבור לרדת מגבו של צה"ל.

„ההתעסקות בצה"ל ומפקדיו, מחפה על כשלונו ואי־רצונו של הדרג המדיני להתמודד ולמצוא פתרון למצב החמור בשטחים," אומר רגב. „צה"ל ומפקדיו — ובכלל זה גם האלוף מצנע, עומדים כיום בחזית קשה ביותר: התמודדות עם מרי אזרחי. חייבים למלא משימתם, תוך שמירה על צלם אנוש ומוסר לחימה. את הטענות יש להפנות לכתובת הנכונה — לדרג המדיני," אמר רגב.

הרמטכ"ל: אם נצא מהשטחים יתחדשו המהומות; צריך סבלנות וכוחות צבא

עזרא אבירן, עתי"ם

השטחים רגועים בתקופה האחרונה בזכות נוכחות גדולה של צה"ל במקום, אמר אתמול הרמטכ"ל, רב אלוף דן שומרון, בשיחה עם חיילי צה"ל בביקורו בעזה במפקדת צה"ל בג'בליה שברצועה. ברחבי הגדה שרר אתמול שקט יחסי.

הרמטכ"ל אמר שאם ייצא צה"ל מהשטחים יחזור המצב שהיה בעת המהומות בחודש הראשון. הוא אמר שקיימת אפשרות ליציבות ברגיעה, לאחר זמן ממושך למדי אלא שהדבר יצריך סבלנות רבה והצבת כוחות צבא גדולים בשטחים, תוך הפעלת כוח נגד מתפרעים המנסים להתסיס את האוכלוסיה המקומית.

שומרון מתח בקורת על אלה שתקפו את אלוף פיקוד המרכז, האלוף מיצנע ואמר כי יש משהו פגום כאשר תוקפים אנשי צבא ומפקדים בכלי התקשורת כאשר ברור שאין להם אפשרות להגיב.

מבקרים בעזה

שר הביטחון, יצחק רבין, ביקר אתמול אחר הצהריים בעזה. הוא הביע עמדותיו נגד סגירת השטחים לתקשורת ונגד הקמת משמר אזרחי בשטחים.

רבין נפגש לשיחות עם הקצונה הבכירה ברצועת עזה בפיקודו של אלוף יצחק מרדכי ולאחר מכן סייר בעיר ובמיתקן המעצר בחוף עזה.

גם מספר חברי ועדת החוץ של הפרלמנט האיטלקי באו אתמול אחר הצהריים לעזה לביקור פתע לא מתוכנן, לדבריהם, לעמוד מקרוב על המצב המדאיג ברצועה. במהלך ביקורם הם נפגשו עם נציגי האוכלוסיה המקומית.

בקבוקי תבערה

ברגיעה הכללית ברצועת עזה היו אתמול כמה ארועים חריגים. הסוחרים ניסו לפתוח את עסקיהם בשעה לא מתואמת עם המימשל הצבאי וחיילים נשלחו לסגור אותם.

העובדים השכירים יצאו גם אתמול לעבודה בישראל, בהיקף רחב לעומת השבועות האחרונים, ובערי הרצועה התחדשה התחבורה כמעט במלוא היקפה.

מספר בקבוקי תבערה הושלכו אתמול בערב על כלי של כוחות הביטחון בעזה. לא היו נפגעים.

שלושה מתושבי בקע אל־גרבייה שבמשולש, בהם שני נערים, נעצרו אתמול לפנות בוקר כחשודים בזריקת אבנים ובקבוקי תבערה על אוטובוס אגד במרכז הכפר.

האוטובוס נרגם באבנים סמוך לשעה 7.30 בערב ונזרקו עליו גם בקבוקי תבערה שהתלקחו, אולם בדרך נס לא נפגע איש.

מפקד משטרת מרחב העמקים, ניצב משנה יוסי טביב, מסר אתמול, כי צפוייה התפתחות בחקירה וצפויים גם מעצרים נוספים.

דן שומרון בפגישה עם חיילי נח"ל בביקורו אתמול בעזה (צילום: יובל נבון — דובר צה"ל)

ילד ערבי בן 10 — חשוד בהנחת בול עץ שגרם לתאונת רכבת

יואב אביב

רכבת התנגשה אתמול בבול עץ שהונח על מסילת הברזל מערבית לחדרה. לא היו נפגעים, המשטרה עצרה ילד כבן 10 כחשוד בביצוע המעשה.

המקרה אירע אתמול אחר הצהריים. נהג קטר של רכבת ישראל הבחין לפתע בבול עץ המונח לרוחב מסילת הברזל. הוא החל בבלימה של הרכבת אולם איחר את המועד והתנגש בעץ.

למקום התאונה הוזעקו כוחות גדולים של משטרת מרחב חיפה שהגיעו בלווית כלבי גישוש, גששים ושוטרים. הם החלו בסריקות וכעבור זמן קצר עצרו ילד ממשפחה ערבית, המתגורר בסמוך למקום עם בני משפחתו. בחקירה הודה הילד בהנחת בול העץ על המסילה.

לפני כחמישה ימים מנע נהג קרונית של הרכבת, התנגשות רכבת במחסום אבנים שהונח על המסילה. נהג הקרונית שעבר במקום הבחין בחסימה, פינה אותה והזעיק את המשטרה.

משטרת מרחב חיפה הודיעה אתמול כי פתחה בבדיקה עם הגורמים המתאימים למציאת אפשרות לבדיקת המסילה על מנת למנוע תאונה בעתיד וכי היא עדיין חוקרת אם המקרים בוצעו על רקע לאומני.

הציבור מוזמן לכנס

יום האשה הבינלאומי

שיתקיים במועדון צוותא, אבן גבירול 30, תל־אביב, ביום ג' 8.3.88

סדר היום:

09.00: פתיחה - אראלה לסדן
09.15-10.15: האירועים בשטחים - סיכויים וסיכונים; צבי אלפלג, מודרן
10.15-11.15: עדות אישית מהשטחים - מוסה בר צמח
11.15-12.15: מפגש חופשי עם נשים ערביות ופלסטינאיות
12.15-13.30: מופע אמנותי, נשים משני צדי קו העימות
16.30 ואילך: האישה בחברה הישראלית
16.30-17.00: מופע אמנותי, המלחין מאיר מינדל - "נשים... נשים... נשים"
17.00 ואילך: דיון פתוח - האשה בחברה הישראלית

משתתפים:

- חייקה גרוסמן - ח"כ.
- דפנה זרעאלי - פרופ', יו"ר החוג לקרימינולוגיה וסוציולוגיה באוניברסיטת בר־אילן.
- אמל חורי - עו"ד.
- יעל נשיונית - מורה, סמינר הקיבוצים.
- מנחה: גבי זוהר, כתב "קול ישראל".
- תכנית אמנותית: מירי אלוני.

מפם

מפם חזקה - מחזקת אותך

מועצת ועדי העובדים ליד מפ"ם

ועד 1

מוסף „על המשמר", דו שבועון „ועד־1" מועצת ועדי העובדים ליד מפ"ם. גליון מס' 5, 2 במרץ 1988, י"ג באדר תשמ"ח

סכנה: מזימה לביטול תוספת היוקר

● במשרד האוצר מתכננים לבטל את הסדר תשלום הפיצוי על היוקר לשכירים ● במקום להתמודד עם היוקר – רוצים לחכות בתוספת היוקר ● ההסתדרות מתנגדת למזימה ● ועדי העובדים נערכים למאבק המתקרב ● מפ"ם הודיעה כי היא מתייצבת בראש המאבק ● „ועד אחד" התחיל בפעולות בשטח

המפעל בצרות העובד תמיד אשם

● „עובדים יקרים, פועלים חביבים – המפעל שלנו נתקל בקשיים רצינים, ובעצם המפעל שלנו חולה מאוד – ולכן אין לנו ברירה אלא לפטר חלק גדול מכם ולזרוק את המפוטרים אל הרחוב" – כמה פעמים עוד נצטרך לשמוע את הנאום הצדקני הזה? כמה עובדים עוד יצטרכו להרכין ראש, לאסוף סכומים מגוחכים של פיצויים וללכת לעזאזל? הגיעה לפיכך השעה לומר כמה דברים ברורים מאוד על המצב של מפעל הנקלע לקשיים – ועל מי שצריך לשאת על גבו פתרון הקשיים הללו.

● כאשר מפעל מגיע עד משבר – אחראי לכך מי שמנהל את המפעל. המשבר איננו גזרה־משמים, ואיננו תופעת טבע, ואיננו צרו־הגורל – אלא המשבר הוא תוצאה של כשלון בנהול. אם נסגר שוק חשוב בגלל סיבות מדיניות — ההנהלה היתה צריכה לחזות זאת מראש. בשביל זה משלמים לה. אם המכירות ירדו בגלל בעיות בשער החליפין — על ההנהלה היה לקחת זאת בחשבון — בשביל זה היא הנהלה. המשבר הוא עדות וסימן לכך שההנהלה נכשלה, ולכן צעד ראשון צריך להיות: על ההנהלה ללכת הביתה!

דבר אחד, על כל פנים ברור: אין שום זכות מוסרית למנהל כושל לפתור את בעיות המפעל על חשבון הפועלים שלו.

● העובדים אינם מכונות או חומרי־גלם. שאפשר להגיד להם יום אחד: „תודה רבה, לכו הביתה" כך לא מתנהגים בחברה מתוקנת כלפי בני־אדם. העובדים חייבים לפרנס את משפחותיהם — ועם פרנסה אסור לשחק.

● פטורי עובדים בגלל כשלון ההנהלה הם פגיעה חמורה בעקרון המוסרי היסודי ביותר: אנשים נענשים כאן על לא עוול בכפם. העובדים המפוטרים לא עשו שום דבר רע: הם לא התבטלו, הם לא נעצרו, הם לבטח לא גנבו ולא שיקרו: איך אפשר להשלים עם פתרון כזה?

● בדרך כלל מתבצעים הפיטורים בעזרת שיטת „הפרד ומשול": מנסים לפתות את הרוב לתמוך בפטורי מיעוט. אומרים לעובדים „רק נתפטר ממיעוט עובדים — ואז הכל יהיה בסדר לכולנו". כך מבקשים לשבור את הסולידריות בין העובדים, ולטפח את האגואיזם של העובדים הנשארים.

זהו צעד מסוכן מאוד לעובדים. מן הרגע שנשברת הסולידריות — כל אחד מן העובדים הוא מועמד לפגיעה בעתיד. העובדים חייבים להגן זה על זה — והוועד אחראי להגן על כולם, ולייצג את הסולידריות המעמדית של מעמד העובדים.

● **מה איפוא הפתרון?**

א. פיטורים מידיים של ההנהלה הכושלת: בלי צעד זה אין שום הצדקה לצעדים אחרים. פיטורי המנהלים ילמדו לקח את כל המנהלים — בעתיד: הם ידעו שהאחריות רובצת עליהם, ולכן יתפקדו באופן יותר מוצלח.

ב. נסיון ראשוני להבריא את המפעל בלי פיטורים, על ידי מדיניות חסכון וקימוצים בתחומים אחרים, ומדיניות נבונה של ניהול כוח־אדם — כשאין מקבלים עובדים חדשים במקום העובדים שפורשים לגימלאות.

ג. חייבת להיות קיימת קרן ממשלתית לסיוע לכל מפעל יצרני שנקלע לקשיים זמניים. בכל מדינה מתוקנת חייבת הממשלה לדאוג לעובדיה — וכל ממשלה נבונה יודעת שהמשך הייצור הוא אינטרס לאומי.

ד. אם מסתבר שאי אפשר לחסוך בהוצאות בלי להקטין את כוח האדם ואם אין די כסף בקרן הסיוע

(סוף בעמוד 2)

„ועד 1" נגד קבלני כוח אדם

תדיראן – הפרק הבא

העשירים מרוויחים פי 7 מבעלי השכר הנמוך

המשכים

פרס: אני מתנגד

(סוף מעמוד ראשון)

פרס יצא בחריפות נגד מה שכינה ההתקפה הפרועה על מפקדי צה"ל באומרו כי למדינת ישראל יש חוקים, ערכים ונורמות ואנחנו נגן עליהם. מי שרוצה לשנות את החוקים שיגיד. יש כאן נסיון לפוליטיזציה של צה"ל, אמר. על הטרנספר אמר פרס כי מי שמעודד את הטרנספר אומר למעשה שרק במלחמה אפשר לפתור את הבעיה הדמוגרפית. כתנאי שלום אין טרנספר.

הליכוד ציפה ל„לא" ירדני

שר החוץ הציג בפני חברי הוועדה המדינית את תכנית שולץ ואמר כי בליכוד היתה תקווה שירדן תגיד לא ואנחנו נצא מכל הצרות. לדבריו הפעם כולם והודים באמירת „לא", וכולם מהססים באמירת „כן". אנחנו אמרנו „כן" לתהליך השלום, הדגיש פרס וציין כי לפי מה שידוע לו הרי בניגוד לצפיות, ירדן לא נעלה את הדלת. בהתייחסו להסכמת הליכוד לפעול תחת חסות שתי המעצמות אמר פרס בלגלוג: ואני חשבתי שפוחדים מבריה"מ.

בהחלטה שהתקבלה לאחר הישיבה נאמר כי מפלגת העבודה מביעה מורת רוח עמוקה מהתקפות שלוחות הרסן שהשמיעו נציגים בכירים של הליכוד נגד מפקדי צה"ל המקיימים את שליחותם בנאמנות ובכפוף להוראות החוק והחלטות הממשלה, ובהתאם לנורמות ולערכים המקובלים ע"י צה"ל. מפלגת העבודה מתייחסת בחיוב ליוזמה שנקט המזכיר שולץ, ורואה במהלך הזדמנות גורלית להחליף את המצב הנוכחי, המתוח, ביחסי שלום, בטחון ותופש הרדיים למדינות ולעמים באיזור. עוד נאמר בהחלטה כי אסור להחמיץ הזדמנות זו ע"י יחס שלילי כוללני להצעותיו של שולץ. מפלגת העבודה מגנה גם את המגמה המסתמנת בדברי רה"מ שמיר לראות בהקדמת הבחירות תכסיס לבלימת תנופת השלום.

לא תשב עם אש"ף

שר החוץ גילה כי ישנה הסכמה עם ירדן שהוועידה הבינלאומית כשתקום, תהיה פתוחה, תרשה דיאלוג ישיר בין הצדדים, ולא תהיה לה סמכות כפייה או התערבות במישרין לשם השגת פתרון.

פרס חזר והרגיש כי ישראל לא תשב לדיון עם אש"ף אלא עם נציגות ירדנית־פלשתינית. מו"מ ישיר עם הפלשתינים יתמצה בדרישתם למדינה עצמאית, צבא משלהם המצויד בנשק סובייטי ולכך ישראל לעולם לא תתן ידה.

הליכוד דוחה החלטה

שרי הליכוד שהתכנסו אתמול החליטו שלא להחליט בנושא הקדמת הבחירות אלא רק לאחר שובו של רה"מ שמיר מביקורו בוושינגטון אליו הוא ייצא בעוד עשרה ימים. השר דוד לוי אמר אמש בראיון לטלוויזיה כי הוא בעד הקדמת הבחירות מוקדם ככל האפשר ואף הביע הסכמה לתאם את מועד הבחירות עם מפלגת העבודה.

סקנדינבים ששוחררו יצאו מלבנון

ביירות. — שני הסקנדינבים עובדי אונר"א, שנחטפו ושוחררו ביום ג' לאחר 26 ימים בשבי, יצאו אתמול הביתה באומרם, כי זכו ביחס הוגן.

השוודי יאן סטנינג והנורווגי ויליאם יורגנסן טסו ללארנקה, בקפריסין, ועלו שם על מטוס „סוויסאייר" שהביאם לציריך.

לפני שיצאו, מסרו במסיבת עתונאים בביירות הנוצרית, כי חוטפיהם העבירו אותם ממקום למקום שמונה פעמים, בדרך־כלל בלילה, בתוך תא־מטען של מכונית.

„נחקרנו בצורה אדיבה. הם שאלו אותנו היכן שירתנו ובאיזו מדינה ומה התפקיד שבו עסקנו. הם כיסו לנו את העיניים רק בהתחלה ונחקרנו מספר שעות באחד הימים האחרונים שלנו בשבי", אמר סטנינג.

שניהם אמרו, כי אין הם יודעים את זהות חוטפיהם או מרוע נחטפו. כן אמרו, כי אין הם יודעים היכן נמצאו בהיותם בשבי. סטנינג אמר: „החטיפה היתה מקצועית ויעילה. לא ראינו אף פעם פנים חשופים".

השניים אמרו, כי הם מוכנים לחזור לעבוד בלבנון.

(עי"ר, עי"צ)

ועדת החינוך מעכבת גביית אגרת השידור

יצחק שור

ועדת החינוך עיכבה אתמול את בקשת הממשלה, להסמיך את ועדת הכספים של מליאת רשות השידור, לאשר תקציב לגביית אגרת רשות השידור, שתוקפם יפוג בסוף מרץ.

חברי הכנסת מיכאל איתן, שולמית אלוני, ומתי פלד ביקשו פסק זמן כדי להגיש הסתייגויות. לדעתם, יש צורך למנות ועד מנהל חוקי, ולא לחפש מוצא ממצב בלתי תקין שיצרה הממשלה, שלא מינתה ועד מנהל חדש לרשות. המנכ"ל, אורי פורת, אמר כי אם ועדת החינוך לא תאשר את הצעת החוק, הרשות תיסגר.

הוועדה אמורה להצביע על הצעת החוק בשבוע הבא.

נער ניסה להתאבד בקפיצה בטבריה

נער תושב טבריה ניסה אתמול לשים קץ לחייו בקפיצה מעל גגו של מלון נהר הירדן בטבריה.

כשעה וחצי התנהל דו־שיח מורט עצבים בין הצעיר שישב על מעקה הקומה העשירית של המלון לבין ראש משרד הסיור במשטרת טבריה, פקד מנחם חבר, עד שהוא השתכנע ועבר לצדו השני של המעקה והסכים לרדת מן הגג.

מהמשטרה נמסר, כי הצעיר נמצא בטיפול והועברת נמסרו לרשויות הרפואיות מיד עם תום האירוע. (עתי"ם)

● סקוק. עובד בית־חרושת בסין החל מוציא לפתע זרמי־חשמל מגופו, שהיו חזקים דיים להנחית מכת־חשמל על אשתו ולהפילה — מסרה סוכנות הידיעות הסינית.

(עי"ר)

נאצר הבן: עושים חשבון עם אבי

אורי הורוביץ

חלאר אל־נאצר, בנו של נשיא מצרים ג'מאל עבד אל־נאצר, האשים את ארה"ב וישראל שהם עושים עתה חשבון היסטורי עם אביו, בקשר להאשמתו בהתנקשות בחיי ישראלים במצרים.

בראיון לעתון הכוויתי „אל־אנבאא", שנערך בבלגראד, טען שהוא מוכן לחזור להישפט במצרים ו„אינו חושש למות למען ארצו ומולדתו, אולם הוא מסרב למות למי רצון אוייביה או אלה הרוצים להכניע את מצרים."

פשיטות ברחבי גרמניה על ניאו־נאצים

שטוטגארט. — משטרת גרמניה המערבית עצרה אתמול חברי ארגונים ניאו־נאציים בפשיטות ב־61 ערים ברחבי המדינה — מסר משרד התביעה בשטוטגארט.

לא נמסר כמה חשודים נעצרו, אולם נודע, כי המשטרה פשטה על מבנים החשודים כריכוזים ניאו־נאציים בשורה של מדינות מערב־גרמניות.

העצורים חשודים בפעילות מחתרתית לקידום ענייני ארגונים ניאו־נאציים, האסורים על־פי החוק.

(עי"ר)

סיעת הליכוד: להשעות את כתב הטלוויזיה, איתן אורן

בישיבת הסיעה כיכב מאיר אינדור, המתחזה שניסה להכשיל את הטלוויזיה ואת ח"כ כהן

יצחק שור, מוטי בסוק

מאיר אינדור, מפעילי גוש אמונים, ואחיו של איש המחתרת היהודית, יוסי אינדור, הודה אתמול בסיעת הליכוד כי מסר מידע כוזב לכתב הטלוויזיה, איתן אורן, במגמה להכשילו במילוי תפקידו.

בישיבת הליכוד נטלו חלק גם ח"כים מהתחיה ומהמפד"ל, ובמרכזה עמדה קלטת של שיחה טלפונית. שיזם אינדור עם אורן. בשיחה השתדל אורן למשוך את „המילואימניק" בלשונו, והזכיר כתבות קודמות בהן תיאר את המצב בשטחים. המשפט הבא הרגיז את הימין במיוחד: „אני רואה בכך שליחות. אני חושב שיש להתריע לכל עם ישראל. אני רוצה להראות את החיילים במצב הכלתי אפשרי שאליו המדינאים דוחפים אתכם. אתם צריכים לרדוף אחרי ילדים קטנים ולפעמים לאבד את סף הסבלנות". איתן אורן גם הודה בחטא נורא: הוא התחנך בשומר הצעיר, והיה חבר קיבוץ זיקים.

אינדור אישר, שניסה להכשיל גם את ח"כ רן כהן מרצ, במידע שקרי. רן כהן מסר לי כי בדק את „המידע", והסתבר לו שהדברים מופרכים. גם „הקשר" שגילו אנשי הימין בין הטלוויזיה לרצ מופרך: איתן אורן צילם את אחת הכתבות על השטחים, בעת שרן כהן נכח באוור, אך תמונתו ודבריו של חבר הכנסת הושמטו מן הכתבה לחלוטין.

יו"ר סיעת הליכוד, חיים קופמן, האשים את איתן אורן כי הוא רוצה „לשסות את הציבור בממשלה". פרופ' שאקי האשים את אורן כי „הכין שידור שמטרתו ליצור דמורליזציה בעם". סיעת הליכוד החליטה לתבוע ממנכ"ל רשות השידור, אורי פורת, להשעות את אורן עד לסיום החקירה, ולנקוט צעדים ל„מניעת הישנותם של מקרים דומים בעתיד".

במסיבת עתונאים מיוחדת ביום ג' דחתה סיעת רצ בתוקף רב את הטענות על קשר בין חברי הכנסת שלה לכתבים בטלוויזיה.

ח"כ רן כהן טען כי ההאשמות מחציתן אינפנטיליות ומגוחכות ומחציתן הן פשע ועבירה על החוק. לדבריו לפני כשבוע ימים התקשר אליו ארם, המוכר בכנסת כאיש גוש אמונים, הציג עצמו כקצין מילואים בשטחים, וניסה לשתול אצלו אינפורמציה שקרית. האיש סירב להזדהות. מאוחר יותר הוא התקשר שנית, ושוב סירב למסור כל פרט על עצמו. הוא תמה מדוע כהן לא השתמש באינפורמציה שקיבל, כדי להתלונן בצה"ל, בכנסת ובתקשורת.

באותו זמן כבר ידע רן כהן, ממקורותיו שלו, כי המילואימניק הוא מתחזה. לדעתו, הח"כים של הימין ועוזריהם, ניסו לשתול אותה אינפורמציה שקרית אצל כתב הטלוויזיה איתן אורן, וגם הוא לא קנה את סיפוריהם.

רצ תמשיך במדיניותה, ולא תתקוף את חיילי צה"ל על הנעשה בשטחים. לרצ אין כל טענה לחיילים. היא זועמת על הדרג המדיני, שהביא אותם למצב בלתי אפשרי.

● סגן נשיא יבמ אירופה, פייר הסלה, הגיע ארצה כדי להרצות בכנס מנהלים בכירים על כיווני הטכנולוגיה בתחומי הממשלה, התעשיה והבנקאות.

מנת עידוד לאומי

עובדי בנק לאומי הגיעו אתמול לעזה, לחלק משלוח מנות לחיילי צה"ל, הם חילקו שקית לכל חייל, ולא פסחו גם על הקצינים, ובכללם אלוף פיקוד הדרום, יצחק מרדכי (צילום: יובל נבון – דובר צה"ל)

דראושה יכריז בנצרת על „מפלגה דמוקרטית ערבית"

ח"כ עבד אלוהב דראושה הודיע על כנס יסוד בנצרת בסוף החודש, בו יכריז על הקמת „המפלגה הדמוקרטית הערבית".

בכנס היסוד יביא ח"כ דראושה את מצע מפלגתו לבחירות ובו שני עקרונות: שוויון מלא לאזרחים הערביים בישראל, וחתירה לשלום צודק וכר קיימא, המושתת על הכרה הדדית בין ישראל לפלשתינים.

המפלגה החדשה תחתור גם לשילובם המלא של המשכילים הערביים בחיי המדינה, וקבלתם למשרות ההולמות את כישוריהם.

כ"ח דראושה, שהוכר ע"י ועדת הכנסת כסיעת יחיד, החליט לכנות את סיעתו בשמה של המפלגה החדשה שהחליט להקים, ובשבוע הבא יפתח לשכה פרלמנטרית בנצרת. עד פרישתו ממפלגת העבודה היו לו לשכות פרלמנטריות בנצרת ובעכו, אך הן נסגרו מיד אחרי פרישתו, בהוראה של „העבודה".

הצעת רייכמן לשינוי שיטת הבחירות הוגשה לכנסת

הצעה לתיקון חוק יסוד הכנסת, לשם שינוי שיטת הבחירות, הוגשה אתמול ליו"ר הכנסת ע"י חברי הכנסת מהליכוד והמערך: אהוד אולמרט, דוד ליבאי, אוריאל לין, דור מגן ועובדיה עלי.

הצעת החוק היא בנוסח שנכתב ע"י הוועד הציבורי למען חוקה בישראל, בראשות פרופ' אוריאל רייכמן, דיקן הפאקולטה למשפטים באוניברסיטת תל־אביב.

פרופ' רייכמן מסר, כי הוא אופטימי לגבי קבלת החוק, לאחר שנפגש לאחרונה עם חברי כנסת מרוב סיעות הבית, והם הביעו תמיכה בהצעת החוק שנוסחה עלידו.

במקביל לתהליך בכנסת, מתכוון הוועד הציבורי להגביר את המאבק למען החוק עוד לפני הבחירות. כמו כן, ימשיך הוועד לפעול למען חקיקת חוק זכויות האדם וחוק בחירות ישירות לראשות הממשלה עוד בכנסת הנוכחית.

מפלגת הפועלים המאוחדת-מפם

הקיבוץ הארצי - השומר הצעיר
קיבוץ מרחביה

מקיימים

יום עיון לזכרו של מאיר יערי ז"ל

בנושא

האם אפשרי שלום יציב באיזורנו?

פותח ומנחה: ח"כ ויקטור שם-טוב
משתתפים: מ"מ ראש הממשלה ושר החוץ - שמעון פרס
יעקב חזן
יצחק בן-אהרון
ח"כ מוחמד וותד
ח"כ יאיר צבן

חברי מושבות מפם והקבה"א ומוקירי זכרו מוזמנים

ביום ד' 9.3.88 בשעה 13:30
לבית הקיבוץ הארצי, רח' לאונרדו דה וינצ'י תל אביב

מפם

פעילות כלכלית של ועדים

ועדי עובדים בצומת פעילות כלכלית

מאת אבשלום קווה

אחת התופעות הבולטות כיום בתחום יחסי העבודה במשק היא עלית כוחם והשפעתם של ועדי עובדים, ארציים ומקומיים. אחד ההסברים לכך נעוץ בהיקף ההולך ומתרחב של פעילותם הכלכלית המוערכת כיום בין 100 ל־140 מיליון דולר. פעילות זו הינה בעיקרה תיווך בין ציבור העובדים לבין ספקים.

זה לא כבר התקיים בתל־אביב יום עיון לוועדי עובדים במספר נושאים והיבטים הקשורים במישרין ובעקיפין לפעילות כלכלית זו. יום העיון חשף את מצוקת אנשי הוועדים, ואת הצורך הדחוף בקיום כנסים מעין אלה. עתה, לפני פרוס החגים, עולה במשנה תוקף שאלת מעורבותם הכלכלית של הוועדים והסכנות הכרוכות בכך.

בכנס השתתף היועץ המשפטי של ההסתדרות עו"ד עודד קלמרו אשר הציג בפני ראשי הוועדים שלוש דוגמאות, של נושאים אשר הגיעו לבירור משפטי.

א. ספק הציע לחבר ועד לקחת הביתה לבדיקה את הצעקה הטכנולוגית האחרונה: המיקרוגל. איש הוועד נטל את המכשיר, ערך בדיקות, המליץ בפני הוועד ובפני החברים האחרים וכמובן "שכח" להחזיר את המכשיר.

ב. מספר חברי ועד נשלחו לסופי שבוע לאחד מבתי המלון בלווית בני משפחותיהם. המזמינים היו בעלי בתי המלון אשר כיסו את כל הוצאות השהיה שלהם ושל משפחותיהם.

ג. ועד הזמין שי מספק, גבה את הכספים מהעובדים, העביר את הכסף לספק, קיבל את השי ולאחר שהעבירו לעובדים נמצא כי הסחורה שנתקבלה היתה פגומה. העובדים תבעו למשפט את הוועד ששימש על פי הגדרת החוק — מתווך פעיל.

קלמרו קובע כי: "פעילות כלכלית חייבת להעשות ולהיראות כדרך של מעין מכרז, הן כדי שלא לעבור על החוק והן כדי למנוע לזות שפתיים מכל צד שהוא." בתי המשפט לדבריו מחמירים עתה מאד כאשר מדובר בשוחד וכאשר מדובר בוועדי עובדים.

כאשר לקניית מוצרים, כמו למשל אותו מיקרוגל הנזכר לעיל, מיעץ קלמרו לפנות אל מספר ספקים ולא להסתפק באחד, וכן יש לדרוש כי ההצעות יהיו בכתב. רצוי שבפעילות כלכלית לכל דבר תהיה אסמכתא בכתב. לטענתו גם עצם הבדיקה של המכשיר בבית, בין אם חבר הוועד "ישכח" אותו או לא, יש בה טעם לפגם. קלמרו ממליץ שבפעילות הכלכלית רצוי שהוועד יהיה מתווך ולא שליח. מבחינה משפטית, כאשר סוגיות מעין אלו מגיעות אל בתי הדין, יש לכך משמעות רבה.

במקרה של בתי המלון, אומר היועץ המשפטי, ניתן לקבל החלטה בוועד שאחד או שנים מחברי הוועד יצאו לבדוק את השטח, ואת על חשבון הוועד. והיה אם יצטרפו הילדים והנשים — על אנשי הוועד לשלם מארנקם הפרטי ולא על חשבון בעל בית המלון או הוועד.

לדברי קלמרו הולכים ורבים עתה במשק מקרים של פשיטות רגל. הדבר מחייב עתה לפני חג הפסח משנה זהירות, אותה ניתן לפתור במידה זו או אחרת על ידי קבלה של בטחונות. הבטחונות הטובים ביותר הם ערבויות בנקאיות. יש גם לדאוג לכך שחברי הוועד לא יהיו אחראים כספית בפני העובדים. היו מקרים שוועד העובדים נדרש על ידי העובדים, באמצעות בתי משפט, להחזיר את הכסף שניתן לו לאחר שהתברר שהספק לא עומד בהעברת השי. "כדאי שהתקשורת בין העובדים לבין הספק", אומר קלמרו, "תעשה בין העובדים לבין הספק כאשר הוועד הוא בגדר שליח בלבד".

2.5 מיליון דולר בבחירות פנימיות לאיגודים מקצועיים

2.5 מיליון דולר יושקעו על ידי האיגודים המקצועיים בבחירות הפנימיות שייערכו במרוצת שנת 1988. סכום זה יכלול פעולות הסברה, תקשורת, שיפור תדמית, הפקת סרטי וידיאו, הוצאה לאור והפקת תשדירים לסוגיהם השונים.

האיגודים המקצועיים העתידים לערוך בחודשים הקרובים את הבחירות: איגוד העובדים החקלאיים, עובדי האירות, עובדי העץ, המזון, היהלומים, הרוקחים, פועלי הבנין, הביואוכימאים והמיקרוביולוגים, עובדי המתכת, החשמל והאלקטרוניקה וכן פועלי הטקסטיל.

הבחירות לאיגודים אמורות להערך כל ארבע שנים. במספר ניכר של איגודים לא התקיימו בחירות במועדן והיה חשש כי אם הדבר לא יתבצע עתה יגררו סיעות האופוזיציה בוועד הפועל את ההסתדרות לבתי משפט, דבר שהיה פוגע במפלגת העבודה בתקופה החמה והעדינה שלפני הבחירות לכנסת.

הדעה המקובלת היא שבחירות אלו מהוות מעין סקר דעת קהל מכריע לקראת הבחירות הכלליות לכנסת. אולם חוקרים שבדקו את הנושא קובעים כי לא ניתן להקיש מכך דבר, וכי מאלה הן בחירות פנימיות שבפנימיות והשיקולים המנחים את הבוחרים בכך שונים תכלית השינוי אלה הקובעים את דרך ההצבעה למוסדות אחרים.

פורים '88

המפעל בצרות

(סוף מעמוד ראשון)

הממשלתית, יש להגיש לוועד העובדים תכנית של פיטורים־מרצון, המבוססת על פיצוי מלא והגון למי שמוכן להתפטר. בצד הצעות פיצויים נדיבות, מוטל על ההנהלה לדאוג לתעסוקה חלופית לעובדיה המפוטרים — או לתשלום שכר לימוד בקורסים להסבה מקצועית.

ה. בשלב הפיטורים — אסור בשום פנים ואופן לפטר פועלים מבוגרים אשר אינם יכולים למצוא תעסוקה חלופית.

● צריך לקבוע עוד כי הפתרון העדיף קשור לשינוי גמור באופן ניהול המפעל. אם הנהול במפעל יהיה דמוקרטי — כלומר, אם ההנהלה תבחר על ידי העובדים, היא תהיה אחראית בפניהם על כל מעשיה ומחדליה. במקרה זה, ואך ורק במקרה זה — כאשר העובדים נהנים באופן אישי מכל הצלחה, ווכים לכן ברווחים, ניתן יהיה לתבוע מהם גם לשאת בהפסדים מכל כשלון של נציגיהם הנבחרים. כשם שאזרחי המדינה אוכלים אותה — כאשר הם בוחרים ממשלה גרועה כך יאכלו אותה העובדים שיבחרו בהנהלה גרועה.

פורים '88

עובדים בעניים

מה לא בסדר בטוסטר?

חברת "אמקא" יצרנית הטוסטרים הותיקה נקלעה בסוף החודש שעבר לקשיים כספיים. הנפגעים הראשונים היו כמובן העובדים. את המשכורת שהיו אמורים לקבל לא ראו. עובדי החברה קיבלו את משכורת דצמבר ב־9 בינואר אולם ההמחאות חזרו, הוחלפו בהמחאות ל־22 בינואר אך גם אלה לא כובדו.

החברה שקיימת כבר כ־30 שנה החלה בבעלות משפחתית ולפני כ־4 שנים נמכרה לקבוצת "חוסם". בשנה האחרונה החלה החברה להתדרדר והיא החלה שלא לעמוד בהתחייבויותיה. מקורבים לבעלי החברה טענו באוזני כתבים כי יתכן שחובות למתווכים ב"שוק האפור" הם המכבידים על פעילותה של החברה. אפור, שחור או לבן, מה שבטוח — לעובדים החודש אין כסף בבנק...

250 לרחוב

שוב מדברים על פיטורים בדרום. הפעם במפעל "מכתשים" המפעל מתכנן לפטר בקרוב כ־250 עובדים, זאת בעקבות הירידה ברווחיות וצעדי ההתייעלות המתבקשים.

חברי ועד העובדים במפעל מתנגדים לכוונות והם זוכים לתמיכת מועצת פועלי באר־שבע. מסתבר שההנהלה דורשת פעולות חסכון מידיות כדי לשפר את מצב החברה. ומה עושה ההנהלה [illegible] עצמה בשלב ראשון? כמובן, מדברת על פיטורי עובדים. הפעם [illegible] עובדים.

על כמה ידברו בפעם הבאה?

עוף ופטורים

מי ששאל את עצמו לאחרונה מה [illegible] בין עופות ופיטורי עובדים קיבל את התשובה בעקבות אזהרה [illegible] התעסוקה של ההסתדרות.

לפי הוועדה, אם תתממש הכוונה [illegible] העוף הקפוא צפויים במשק פיטורים של מאות מעובדי [illegible] המשחטות פועלות בערי הפיתוח, בהן קיימים כיסי אבטלה. [illegible] הסיכסוך תפגע במשחטות, תגרום להפלטות [illegible] עיירות הפיתוח והמשבר בו מצויות המשחטות ממילא (בשל [illegible] החקלאית) רק יחריף.

עלות נמוכה

מנתונים שמפרסם המכון לפריון [illegible] עגומה: מסתבר כי עלות העבודה לשעת עבודה בענף [illegible] ישראל נמוכה במידה ניכרת מזו שבכל המדינות המתועשות. [illegible] במיוחד בענפי ההלבשה והטקסטיל וכן בענף המזון והמשק[illegible] למי שאינו יודע, מהווה אינדיקטור לשכר שמקבל [illegible] שעת עבודה.

תדיראן - הפרק הבא

מועצת פועלי פ"ת דנה על שביתת תדיראן

אלפים מעובדי תדיראן התפרצו לבית הזכוכית של ההנהלה הראשית של תדיראן בגבעת שמואל, בדרישה לפיטורי יגאל נאמן וזאת בשל פיטורי 1200 עובדים הצפויים בחברה. מהם 350 מעובדי המפעל בחולון. העובדים תבעו לבטל את 250 מכתבי הפיטורין שכבר התקבלו בחולון והקמת ועדת חקירה שתבדוק מחדלי ההנהלה בקונצרן. אלפי העובדים הגיעו לבנין על פי החלטת הוועד הארצי מכל מפעלי תדיראן ברחבי הארץ והעבירו צמיגים. למקום הוזעקו כוחות מתוגברים של שוטרים ואנשי מג"ב מצוידים באלות ובגז מדמיע ובלווי פרשי משטרה. במהלך ההתפרצות לבנין השתמשה המשטרה בגז מדמיע כנגד העובדים. שלושה שוטרים נפצעו במהלך ההתפרצות, רצפת הבנין והברכה הדקורטיבית כוסו בנירות אותם השליכו העובדים ממשרדי החברה בקומות העליונות. רק לאחר שעות ארוכות של השתלטות והתבצרות, עת הובהר שהברפלד תבע לבטל [illegible] הפיטורין, הורה אלי אלמקיס [illegible] הארצי לעובדים לפנות את [illegible] העובדים מהנרס במקצוע, [illegible] בהסבירו את ההתפרצות [illegible] מקבל מכתב פיטורין [illegible] עבודה השכל נשאר [illegible] מכתיבים את ההתנהגות [illegible] הסיסמאות שנשאו על [illegible] "יושם רסן להנהלה [illegible] "עובדים מפוטרים [illegible] המנהלים", "6 מיליון [illegible] בתדיראן, כמה מפוטרים [illegible]

בסוף השבוע פסק [illegible] לעבודה כי לא יבוצעו [illegible] הקשר של תדיראן [illegible] החלטתם של הבוררים [illegible] שלו נציג ההנהלה [illegible] אלישרא וחבר כנסת [illegible] הוועד. בהנחית השופט [illegible] מצביע על הצורך לפטר [illegible] זמניים ולעובד פרישה [illegible]

מזכירות מועצת פועלי פתח תקוה דנה [illegible] בנושא הפסקת העבודה של 400 עובדי [illegible] הקשר של תדיראן בפתח תקוה עת [illegible] נחלצו להפגנת חבריהם במטה תדיראן [illegible] בגבעת שמואל. יו"ר ועד העובדים, חיים אונגר, המכהן גם כמזכיר הוועד הארצי [illegible] של 12,000 עובדי תדיראן השיב לטענותיהם של מזכיר מועצת פועלי פתח תקוה, ציון צאלה, ואיש האירגון המקצועי [illegible] גרינולד, על כי הפסיקו את עבודת [illegible] מעובדי המפעל ללא תאום [illegible] מוקדם, שלא על דעת מועצת הפועלים, ובניגוד להסכם העבודה.

יו"ר הוועד חיים אונגר, השיב כי בעבר [illegible] היסוס התיצב הוא בראש עובדיו [illegible] הפגנות הסולידריות במשברי אתא, [illegible] ישראל, מנועי בית שמש ועוד, [illegible] לא יעלה על הדעת כי בעת שהוועד הארצי יוצא להפגנה ונציגות מכל מפעלי תדיראן ברחבי הארץ מתיצבת "אני אשב בחיבוק ידיים כאן במרחק של שני ק"מ ממקום ההפגנה, לא כך אני מפרש סולידריות ומאבק מקצועי. אם מועצת פועלי פתח תקוה סבורה שטעיתי, בבקשה שתפטר אותי, תחשבו רק איך תגיב התקשורת ודעת הקהל".

בכירים במועצת פועלי פתח תקוה סברו בשלב זה כי שני הצדדים טפסו על עץ גבוה מדי ויש להציב סולם לשניהם כדי לרדת ואחרים מסרו לכתבנו כי אין נושא אתא, מנועי בית שמש והמספנות דומה כיוון ששם היה תאום מוקדם והחלטות הוע"פ של ההסתדרות.

אנשי האיגוד המקצועי, חברי המזכירות וחברי סיעת מפ"ם יורם רצון, אליעזר יפה, ומזכיר הסיעה ששון ששון סברו מחר כי במצב שנוצר לא היה לחיים אונגר ולחברי הוועד מוצא אחר אלא לצאת בראש חבריהם ולהפגין. תוך שהם מברכים על עצם קיום הסולידריות עם שאר חבריהם לתשלובת. ומאידך יש לתאם מראש נושאים כאלה עם מועצת הפועלים כדי לא להעמידה שוב במצבים בלתי אפשריים.

כתבנו מוסר שחילופי הדברים הנ"ל היו חלק מדיון רחב יותר שבסופו הוחלט על דעת חברי סיעת מפ"ם וקבוצת חברי מזכירות נוספים לזמן דיון דחוף בפתח תקוה עם הנהלת חברת העובדים כדי לדון במכלול הנושאים.

מזכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר המשמש כיו"ר חברת העובדים מתכוון לזמן אליו לדיון דחוף את ראשי קונצרן תדיראן כדי לדון במצבה של החברה ומערכת יחסי העבודה המעורערים. לאחרונה פנו ראשי ועדי העובדים

(סוף בעמוד 4)

"ועד 1" נגד מקבלני כוח אדם

אנשי "ועד 1" מימין לשמאל עו"ד אלכס ספינרד יועץ משפטי, מישל אלמליח יו"ר "ועד 1" יוסי ה"ארום" סלומון מזכיר הועד, אריה עירן יו"ר צוות המאבק בקבלנים.

חברי ועד 1 ממשיכים ליישם בפועל החלטות מועצת ועדי העובדים, לבד ממעורבותם במאבקים השוטפים והסיוע לעובדים שמפעליהם נקלעו למצוקה, לקחו על עצמם חברי "ועד 1" להלחם עד חורמה בתופעת לשכות העבודה הפרטיות ובעובדיהן המכונים עובדי קבלן.

מבוכה רבה שוררת בהסתדרות מול התארגנות של כ־250 חברי ועדי עובדים נגד התופעה הגוברת של העסקת עובדים שלא דרך לשכות התעסוקה. חברות פרטיות לכח אדם דוגמת מנפאור או או.אר.אס. קנו לעצמן מעמד חוקי ונוגסות חלק הולך וגדל משוק העבודה בישראל. במועצות פועלים רבות חתמו נציגי ההסתדרות על הסכמי עבודה קיבוציים עם חברות לכח אדם, חברות שהעובדים מטעמן אינם מאורגנים למעשה.

התארגנות ועד 1 נגד התופעה אינה מקרית. הפועלים המועסקים שלא ישירות על ידי המפעל אלא דרך מתווך פרטי הופכים את המושג "התארגנות עובדים" לכלי ריק מתוכן.

כוחה של ההסתדרות בהיותה הגורם היציג של העובדים. לאור התעוררות של משרדי התעסוקה (או.אר.אס. מרווח על 100,000 חורים בשנה [illegible] השאלה. האם ההסתדרות [illegible] המייצגת האמיתית והיחידה [illegible] ומה אפשרויותיה להתמודד [illegible] שחלק כזה או אחר [illegible] למרותה ובעצם משמש [illegible] ההנהלה וכאיום ולחץ נגד [illegible] הסכם מפעלי, ראשי ועד 1 [illegible] מיוחד בראשות אריה עירן [illegible] ועד "וולקן יציקה". לצד [illegible] ההחלטות, הודפסו ונופצו [illegible] תכנית הפעולה, [illegible] במאבק פעילי ועד 1. [illegible] התעסוקה הממלכתיות [illegible] הסברה בנושא, לעובדים [illegible] התעסוקה הקוראים לצאת [illegible] החוק ברוח "חוק שרות התעסוקה" ובעוד הלשכות הפרטיות [illegible] בהעסקת עובדים בניגוד [illegible] ועד 1 רואים בחיוך [illegible] עבדים" לכל דבר. פעולה [illegible] הגורמת להחלשת [illegible] לשחיקת השכר ותפיסת [illegible] של העובדים הקבועים.

ראשי הוועדים מודאגים [illegible] שהכח הטמון בהתארגנות [illegible] ונעלם הם מביאים לדוגמא את העובדה שגם מפעלי חברת העובדים שאמורים להיות נושאי דגל האיגוד המקצועי מפטרים עובדים קבועים ובוחרים להעסיק תחתם עובדים על בסיס זמני המועסקים על ידי חברות להספקת כח אדם. זאת ועוד, ועד 1 מצטט את המשנה למנכ"ל שרות התעסוקה מר דוד מנע שאמר "מפעלי חברת העובדים הם הצרכנים הראשיים של לשכות התעסוקה הפרטיות". היועץ המשפטי של ועד 1 העו"ד אלכס ספינרד אמר כי יש בכוונת ועד 1 להגיש בג"צ בעניין זה.

איש אינו מאשים את החברות בעבירה על החוק, להפך יועצים משפטיים של החברות עמלו קשה על מנת לנסח חוזים או הסכמים קיבוציים שעליהם חתמו הרבה מועצות פועלים. ראשי הוועדים הגדולים במשק מודאגים, אם התהליך הכלכלי לו שותפה ההסתדרות בשתיקתה יימשך. הרי כך הם טוענים תוך 20־30 שנה לא יהיו יותר עובדים חברי הסתדרות ויבוא בכך הקץ על הארגון של העובדים במקומות העבודה. היום יש סקטורים שלמים בהם להסתדרות אין בכלל דריסת רגל. ענף המחשבים ורבים ממפעלי האלקטרוניקה.

התארגנות ועד 1 היא מרד נגד השיטה.

יוסי "הארום" סולומון, מזכיר ועד 1 אמר "אם ההסתדרות לא תפעל בזמן נגד קבלני כח האדם, הרי שבעצם שתיקתה היא למעשה כורתת את הענף שעליו היא יושבת" וקרא להסתדרות להצטרף למאבק חשוב זה של ועד 1.

יו"ר ועד 1, מישל אלמליח אמר כי ועד 1 הוקם לא נגד ההסתדרות אלא למען חיזוקה והוא היה רוצה לראות הסתדרות לוחמת על עקרונותיה היא.

אריה עירן תבע מההסתדרות לפעול ברוח החלטות ועידתה הט"ו ב־1985 כנגד קבלני כוח הארם. שמואל ברטנשטיין מוועד תדיראן תבע להרחיק קודם כל את עובדי הקבלן בקונצרן לפני שמתחילים בפטורי העובדים הקבועים.

חברי ועד 1 יצאו בקריאה לכל ועדי העובדים בארץ להתנגד בכל תוקף להעסקת עובדים בלתי מאורגנים למסגרת הסכם העבודה הקיבוצי ולהצטרף למאבק עד חורמה בתופעה.

אנשי ועד 1 יצאו בעצומה עליה יחתמו (ראה עמוד אחורי) עובדים וועדים בכל רחבי הארץ ואותה ימסרו לקיסר ולשר קצב כדי שיפסיקו את התופעה לאלתר.

מעשיות כלכליות

לוי מורב

שמעון פרס ומס היסף

ככה פתאום, ללא אזהרה מוקדמת הוא קם לו, ממש לפני ההצבעה המכרעת ביקש יפה סליחה ויצא מחדר הישיבות. פתאום הוא נזכר שיש לו איזה עניין שאינו סובל דחיפות. אולי היה זה טלפון פתאומי משולץ ואולי מרפופורט. ואולי יש לכך הסבר הרבה יותר פשוט. ממש לפני ההצבעה בישיבת הממשלה התברר לשמעון פרס ממלא מקום ראש הממשלה ושר החוץ יושב ראש מפלגת העבודה שהוא יכול בקולו לגרום לכך שמס היסף יוארך בעוד שנה אחת. בלעדיו נוצר תיקו בישיבת הממשלה על הצעת שר הכלכלה והתיכנון גד יעקובי להארכת גבייתו של המס. (מס היסף הוטל רק על בעלי הכנסות גבוהות כ־17,000 איש) במצב של תיקו נפלה ההחלטה. הפרוש המעשי להסתלקותו של שמעון פרס מההצבעה הסתלקות שגרמה להפלת ההצעה של חברו למפלגה, הוא שבעלי ההכנסות הגבוהות משכר מנכ"לים למיניהם בנקאים ואחרים ישלמו מס שולי של 48% במקום 60%. כלומר במקום להחזיר את קיצבת הילד הראשון ולממן את ההפסד על ידי מס היסף העדיף יו"ר מפלגת העבודה את טובתם של העשירים על פני טובת הזוגות הצעירים שאיתרע מזלם ויש להם — בינתיים רק ילד אחד.

ככה מתנהג מנהיג העבודה. אילו לפחות נשאר בישיבת הממשלה ואמר בגלוי שהוא נגד מס היסף היינו מבקרים אותו בחריפות אבל מכבדים אותו על יושרו ועל אומץ ליבו. אבל ככה לקום ולהסתלק ברגע המכריע כנינוק מבוהל של חוסר זמן!

מאת חיים מרגלית

השטחים ואנחנו — נתונים

שיטחה של ארץ־ישראל המערבית בגבולות המנדט הבריטי היה 27 אלף קמ"ר.

שיטחה של מדינת ישראל בגבולות הקו הירוק 20,100 אלף קמ"ר.

האוכלוסיה בכל האזור הנתון לשליטת ישראל (ישראל + השטחים), לפי נתוני הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, היתה בשנת 1970 כ־4 מיליון בני־אדם. מתוכם: יהודים – קצת יותר מ־3 מיליון. ערבים – 1 מיליון, כלומר 35 אחוז. במדינת ישראל, בגבולות הקו הירוק היו אז 440 אלף ערבים, שהיוו כ־14 **אחוז** מהאוכלוסיה של המדינה.

ב־1986 מנתה כל אוכלוסיית ישראל + השטחים יותר מ־5.7 מיליון בני־אדם. יהודים בתחומי הקו הירוק – 3.5 מיליון ועוד כ־70 אלף בשטחים, ו־770 אלף ערבים במדינת ישראל, חלקם באוכלוסיית המדינה, כ־18 אחוז. בשטחים היה מספר הערבים – 1.4 מיליון וחלקם באוכלוסיה הכוללת הוא כ־40 אחוז.

יצוא הסחורות מישראל לשטחים הסתכם בשנת 1986 בכ־800 מיליון דולר. **יבוא הסחורות** מהשטחים הסתכם ב־275 מיליון דולר. היצוא מהשטחים לארצות ערביות – כ־120 מיליון דולר, כ־90 אחוז מתוכם מיועדים לירדן.

שכר העובדים מהשטחים העובדים בישראל, הסתכם בשנת 1986 ב־483 מיליון דולר.

לפני 5 שנים היה מספר המועסקים בשטחים כ־240 אלף איש. יותר מ־90 אלף מהם עבדו בישראל. כלומר, כ־37.5 אחוז. בחודש נובמבר 1987 היה מספר מועסקים בשטחים כ־271 אלף מהם, 105 אלף עבדו בישראל, כלומר – 40 אחוז.

בחקלאות עבדו כ־15 אלף איש; בתעשיה יותר מ־20 אלף; בבנין – 49 אלף, והשאר – 24 אלף – בעבודות שונות, כמו: מלצרות ומלונאות, עבודות נקיון בערים, מוסכים ועבודות עזר אחרות.

אין נתונים בדוקים על שכר העבודה הממוצע לעובדי השטחים. הנתון האחד הידוע הוא, שמשרד

פורים '88

האוצר מחזיק ביותר מ־100 מיליון דולר המגיעים לעובדי השטחים בגין הטבות סוציאליות, המגיעות להן כחוק.

התעשיה והמסחר נפגעים מהמרי בשטחים. אוכלוסיית השטחים – יותר מ־1.4 מיליון צרכנים – הפסיקה לקנות ולכן יש ירידה של ממש בשיעור 25 אחוז במכירות של כמעט כל מוצרי התעשיה המקומית.

הנפגעים העיקריים הם טקסטיל, הלבשה הנעלה ומזון. מספר מפעלים שהתמחו בייצור לשטחים, הכוונה להלבשה לנשים, הפסיקו לעבוד.

כן נפגע הייצור במפעלים בהם מהווים הפועלים מהשטחים יותר מ־40 אחוז מכלל העובדים. מפעלי תעשיה שמסרו עבודות בקבלנות משנה והקימו מתפרות בחברון, בית־לחם, רמאללה, שכם וג'נין, הפסיקו עבודתם, ונותרו בלי מוצרים ועם התחייבויות גדולות ללקוחות. ספקיהם נשארו עם מלאים של חומרי גלם והמחאות ללא כיסוי.

פורים '88

עובדים

הגיון עקום

ג. בשביץ

עובדה

אם אתה ספסר או סוחר –
על היוקר אתה שמח:
המחיר למעלה דוהר,
ואיתו גדל גם הרווח.

גם למי שבבנק את הכסף שומר
היוקר – חבר ועמית:
חרוות שלו בבנק מצטבר
על ידי הצמדה וריבית.

אבל

רק למי שעובד וזכאי לשכר
נודע אתמול בבוקר,
שאדון ניסים ממשרד האוצר,
מתנגד לתוספת היוקר.

מסקנה

היוקר עצמו – לכבוד הוא ראוי
כי היוקר הוא טוב לעשיר,
אבל יש לבטל את סכום הפיצוי
שזכאי לקבל השכיר.

העשירים מרוויחים פי 7 מבעלי השכר הנמוך

מאת חיים מרגלית

העשירים מרוויחים פי 7 מבעלי השכר הנמוך, כך קובע שלמה מיטל, מנהל הרשות לתכנון לאומי בסקר שהגיש לגד יעקובי שר הכלכלה והתיכנון. הסקר בדק את ההכנסות של 10 אחוז מהמשפחות העשירות לעומת 10 אחוז של משפחות שכירים בעלי הכנסה נמוכה. מן הסקר עולה כי ההכנסה הממוצעת של משפחת שכירים בעלת שכר נמוך היתה בשנת 1987 כ־740 ש"ח לחודש. אצל העשירים ההכנסה הממוצעת היתה כ־5000 ש"ח לחודש.

חלוקת ההוצאות למשפחה מראה כי משפחות שכירים בעלי הכנסה נמוכה מוציאים כ־41 אחוז על מזון, 23 אחוז על שכר דירה והחזקתה, הלבשה והנעלה 10 אחוז, תרבות 10 אחוז, תחבורה 7.5 אחוז, בריאות 4 אחוז והשאר הוצאות אחרות.

העשירים מוציאים על מזון 15.5 אחוז, דירה והחזקתה כ־36 אחוז (יש להם בתים גדולים), תחבורה כ־17 אחוז (להם יש מכוניות פרטיות), בריאות כ־6 אחוז, הלבשה והנעלה כ־5 אחוזים והשאר הוצאות שונות ומשונות.

מיטל מזכיר לשר יעקבי כי התייקרות הצפוייה של מחירי המזון המסובסדים תפגע קשה בשכירים בעלי השכר הנמוך בגלל „המשקל הגדול של המזון בסל הצריכה".

ועד 1 הפיץ בימים האחרונים את העצומה הבאה:

אנו מכריזים על מאבק ללא פשרות כנגד התופעה של העסקת עובדים ישראלים וזרים באמצעות סוחרי כח אדם המכונים „עובדי קבלן" הגורמים להחלשת נציגות העובדים לשחיקת שכר ולגזילת מקום העבודה.

אנו קוראים להסתדרות **לממש את החלטותיה מהוועידה הט"ו ולהצטרף למאבק.**

אנו קוראים לשר העבודה והרווחה **לפעול ברוח חוק שרות התעסוקה ולאסור לאלתר קיום לשכות עבודה פרטיות הגורמות לסחר מכר פרוע בעובדים**

מועצת פועלי פ"ת דנה על שביתת תדיראן

(המשך מעמוד 3)

בתדיראן מספר פעמים וגילו לו כי מנהלים, בעיקר מהדרג הבינוני בחברה מפעילים איומים על חברי ועד העובדים שהשתתפו בהפגנה הגדולה שהיתה בבנין מנהל החברה בגבעת שמואל. בעקבות פניות אלה החליט קיסר לורז את קיומו של הדיון עם מנהלי תדיראן ולקיים את הפגישה עימם ככל הנראה עוד השבוע. מהנהלת תדיראן דחו בתוקף את טענת ועד העובדים כי מנהלים מפעילים איומים או לחצים כלפי חברי הוועד והעובדים. לכתבנו נודע ממקורות ועדים שונים ברחבי הקונצרן כי מנהלים זוטרים, מנהלי מחלקות ואף בכירים יותר יצרו אוירה של ציד מכשפות ובעיקר על פי הצילומים בטלוויזיה ועיתונות מאיימים על עובדים וחברי ועדים כי יוכנסו לרשימות המפוטרים וכי יבולע להם.

גורמים בוועד הארצי שאלו האם אלה סטנדרטים של חברת העובדים האם כך מחנכים למעורבות ושומרים על טוהר המאבק המקצועי.

לחברנו חיים אונגר
מזכיר הוועד הארצי של עובדי תדיראן
ממיסדי ועד 1 וחבר המזכירות

בהבחרו לקדנציה שניה ברוב קולות מוחץ לתפקיד
יו"ר ועד העובדים בקבוצת התקשורת בפתח תקוה

עלה והצלח

למען צבור העובדים ככלל ולמען עובדי תדיראן בפרט

מאחלים חבריך במזכירות ועד 1
מועצת ועדי העובדים ליד מפ"ם

עובדים מוסף „על המשמר"
יוצא לאור על־ידי אגף ההסברה של מפ"ם
מערכת: גדי יציב (עורך) שאול קנה, עמוס שמיר, נחום דרוניצה, מישל אלמליח, יוסי סולומון, נטע מן.

עו"ד א. סמינרד

אור אדום לועדים ולעובדים

עובדים שזקוקים לעוץ משפטי יכולים לפנות למערכת „עובדים", רח' איתמר בן אבי 4 תל־אביב ת.ד. 1777 טל'. 266244.

אגוד מקצועי ושובתים חויבו בפיצויים בשל שביתה „רשלנית"

בית המשפט העליון פסק פסק־דין חשוב וחמור מבחינת נציגי עובדים, וקבע שאגוד מקצוע אחראי בגין נזקים שגורמות שביתות לאנשים שאינם מעורבים בסכסוך. והסיפור כך היה: אגוד קציני הים השבית את חברת „צים" ובמסגרת השביתה סירבו להזיז שתי אניות מרציף נמל חיפה. כתוצאה מכך, אניות אחרות שהיו אמורות לפרוק סחורה לא יכלו לעשות כן, כי לא היה מקום פנוי. יבואנים שהזמינו סחורה נאלצו לדחות את בואן של אניות אחרות, דבר שגרם ליבואנים אלה הפסדים. היבואנים תבעו את האגוד (ההסתדרות), את ה... החובלים של האניות ואת מזכירי האגוד בגין נזקיהם.

בית המשפט המחוזי דחה את התביעה וקבע כי העובדים לא חייבים בנזקיהם כלפי היבואנים. בין היתר בהסתמך על כך שזכות השביתה היא „זכות יסוד". השופט המחוזי גם סמך את ידו על הלכה מפורסמת כי בזמן שביתה, חוזה עבודה „מושעה" ולפיכך — שובתים לא חייבים למעבידיהם חובה כלשהי.

אבל... בית המשפט העליון הפך את הקערה על פיה וחייב את העובדים ואת ההסתדרות. הוא קבע שהזכות לשבות אינה בלתי מוגבלת, וכי כאשר השביתה היא בלתי חוקית, או אם השובתים משתמשים באמצעים לא כשרים — כי אז השובתים אינם חסינים מפני חובות בגין נזק. השופט לוין, כותב פסק הדין, קבע כי במקביל לחרות השביתה — ליבואנים יש גם „חופש עיסוק" וכי באיזון בין החופש הזה לבין חופש השביתה — אם העובדים פוגעים בזדון או ברשלנות בצד ג' — כי אז ידו של „חופש העיסוק" על העליונה.

חשוכ היה עד לכך שהוא קובע נורמות משפטיות חרשות בפסקו, אך לאור ה„מציאות של ימינו" שבה קבוצות עובדים רבות מנסות להשיג יעדים תוך נטול „השליטה על שירותים ציבוריים או מוקדים של צורכי הכלל" (לדבריו) — יש לשים גבול לשביתות אלה.

חלקות והסכנה:

לאור פסק דין זה, נראה שכל קבוצת עובדים, ששביתתם פוגעת בציבור כמו עובדי בריאות, חברת החשמל וכו' — מסתכנת בתביעות בנזיקין בגין „רשלנות". לאור הפסק, רצוי שוועדים ונציגי עובדים לפחות יגלו „תום לב" ו„זהירות" בשביתות כך שיגרם עד כמה שפחות נזק לציבור.

בפסק דין זה טמונה סכנה אפילו יותר עמוקה: המגבלה הרציונית שמטיל המסמך על כל שביתה. סכנה זו היא פועל יוצא של גישה משפטית בורגנית שהשתרשה במערכת המשפטית בארץ, אפילו אצל מספר אנשים המכנים את עצמם „סוציאליסטים", שלפיה המבחן של כל פעולה הוא „שלטון החוק". בית המשפט העליון בעצם מורה ש„שלטון החוק" מושפע ואף מוכתב ע"י נורמות חברתיות שהשתנו ונישנגות: והיום לאור אוירת ה„עליהום" על עובדים ועל שביתות בסקטור הציבורי — גשה חברתית-פוליטית זו חודרת לתוך המערכת המשפטית.

שאלות ותשובות:

1. רצ"ב ידיעה בעתון בדבר תשלום פיצויים לעובדי בל"ל (תוספת [illegible]) רטרואקטיבית ל־1980 (הכתבה מדברת על פשרה שהושגה לאחר תביעה של שלושה עובדי הבנק). לאור תשובת הבנק שההסכם לא חל על — כי אם רק על אלה שעבדו ביום חתימת ההסכם — האם אני זכאי לתוספת?

— א.פ. קרית אתא.

תשובה:

מבלי לבדוק בבית הדין לעבודה בדיוק מה היתה השתלשלות הדברים [illegible] אפשר לתת תשובה מוסמכת. אולם, במידה שהיתה לך זכות לתוספת [illegible] עבודתך — אתה רשאי לתבוע את התוספת „באופן פרטי" בבתי הדין, ללא קשר לפשרה זו או אחרת שהושגה בתביעה של אחרים. לעומת זאת, הסכם קיבוצי [illegible] לקבוע שהוא חל רק על עובדים מסוימים ולא על כל העובדים, ואם ההבחנה לא פסולה (למשל אבחנה עדתית או גזענית) — הצדדים יכולים לקבוע שקבוצה אחת שהמשיכה לעבוד בבנק תקבל את התוספת וקבוצה שניה — לא.

שאלה:

עבדתי במסעדה בתל־אביב עפ"י הסכם עבודה. לאחר חמישה חודשים ויומיים... ביום הראשון למחלתי ולאחר שהודעתי למעביד על המחלה, הוא [illegible] לי מכתב פיטורים. שיק מיפרעה שקיבלתי ע"ח חודש 12/87 בוטל, ולא שולם לי שכר עבור חודש זה. פניתי לבית דין לעבודה והם קבעו תאריך דיון ליום 4.9.88 שזה רחוק... דבר זה הוריד לי את המורל ונראה לי המקרה [illegible]. עקב אי תשלום שכר אני שרוי בחוסר מימון כלכלי עבור ילדיי. מה ניתן לעשות כדי לכפות על המעביד לשלם לי את שכר עבודתי בהקדם?

— א.מ. קרית אתא.

תשובה:

קודם, עליך לדעת כי יש לך סיכויים טובים מאוד לזכות [illegible] משכורת ובנוסף — חודש הודעה מוקדמת או [illegible] לפיצויי הלנת שכר של 20% לחודש או 10% לשבוע לאחר [illegible] לגבי מערכת בתי דין לעבודה — התאריך שקיבלת [illegible] הוא רק עבור דיון מקדמי והדיון לגופו של ענין יהיה [illegible] המצב העגום של קביעת דיונים בבית הדין הוא פועל יוצא של [illegible] וחוסר אמצעים של בתי דין לעבודה. [illegible] לידיעתך הוא רק במישור הכללי [illegible] על הממשלה ועל האוצר להוריד אמצעים לבתי דין לעבודה [illegible] משמעותו רחוק הצדק. בינתיים אני יכול לתת לך „טיפ". אותו: אם עדיין תביעתך [illegible] הצמודה או פיצויי הלנה) הוא פחות מ־9,000 ש"ח — אתה רשאי לבקש [illegible] מהיר" על פי סי' 31 לתקנות בית הדין לעבודה. דבר שיזרז את הטיפול [illegible] הוא 1,608 ש"ח (קרן) או פחות — כי אז התביעה בסמכות רשם בית הדין [illegible] שופט) דבר שיזרז את שמיעתה עוד יותר.

ואלדהיים: הבעיה שאני ממשפחה אנטי־נאצית

דפנה ורדי, בריטניה

הלחץ הגובר על קורט ואלדהיים להתפטר מתפקידו הניע אותו כנראה, לשנות את הטקטיקה ולהציג את עצמו כקורבן של מלחמת־העולם השנייה, ואם לא הוא עצמו, לפחות משפחתו — כך עולה מראיון שנתן אתמול לעיתון הלונדוני „גארדיאן". „הבעיה האמיתית שלי היא," אמר ואלדהיים, „שאני בא ממשפחה אנטי־נאצית." הוא ציין, כי בני־משפחתו הוצאו להורג בתקופת הנאצים, והוסיף: „איני יכול להצהיר על אשמה כאשר אין כזו ואיני יכול להתנצל על מה שלא עשיתי." עוד אמר, כי בנאום לאומה, שישודר בטלוויזיה בשבוע הבא, לקראת יובל החמישים לכיבוש הנאצי, „לא תהיה לי ברירה, אלא להזכיר את גורל משפחתי בשנת 1938."

ממשלת בריטניה פנתה אתמול, באמצעי־התקשורת, בבקשה לציבור לסייע לה בכל מידע באשר לפעילותו של ואלדהיים בבלקנים בזמן מלחמת־העולם השנייה.

טילים עיראקיים גם על קום איראן מגיבה בהפגזות־תותחים

בגדאד. — עיראק הנחיתה אתמול שני טילי־קרקע על קום, העיר הקדושה לשיעים באיראן. היתה זו ההתקפה הראשונה על עיר זו, מאז החלה מלחמת איראן־עיראק, לפני שבע שנים.

אין ספק שירי הטילים על קום החריף את מלחמת־הערים בין שתי המדינות היריבות, שזה יומיים תוקפות זו את זו בטילים, בעיקר על ערי־הבירה, אבל גם על מרכזי אוכלוסיה אחרים. שני הצדדים הודיעו על הרוגים ופצועים.

איראן מאשרת

רדיו טהרן אישר את התקפת הטילים על קום, אבל טען, כי לא גרמו אבדות בנפש. „המשטר הציוני העיראקי תקף את העיר הקדושה קום, מקום קבורתה של הקדושה מאסומה" — נאמר בשידור.

קום היא מרכז־לימודים למוסלמים השיעיים ומתגורר בה לעיתים האיאטוללה חומייני.

לפי הודעותיה של איראן, נהרגו עד כה לפחות 60 בני־אדם ורבים נפצעו, מאז החלו התקפות הטילים העיראקיים על טהרן. עד כה נחתו 19 טילים בעיר בשלושת הימים האחרונים.

הפגנות־נגד

תותחים איראניים הפגיזו אתמול שש ערים עיראקיות, כתגמול על ירי הטילים העיראקיים. טיל איראני התפוצץ לפנות בוקר בבגדאד, הרביעי בתוך 24 שעות. עיראק אישרה, כי שלושה טילים איראניים פגעו בבגדאד.

סוכנות הידיעות האיראנית מסרה, כי תותחים איראניים הפגיזו מיתקנים צבאיים וכלכליים בשש ערים עיראקיות, בכללן באצרה, אל־עמרה ועלי אל־גרבי.

ארה"ב מגנה

ארה"ב גינתה אמש את חידוש „מלחמת־הערים" והכריזה, כי „הסלמה חמורה" זו מבליטה את הצורך הדחוף בהחלטה של האו"ם בדבר הטלת אמברגו על משלוחי נשק לאיראן.

צאושסקו כבר לא סומך על רומנים

יוסף אלפרין, שוויץ

ג'נבה. — „לאחר המהומות שאירעו בעיר בראסוב שבה הפגינו הפועלים, בנובמבר 87 נגד הגזרות הכלכליות החדשות החליף ניקולה צ'אושסקו נשיא רומניה, את שומרי ראשו הרומנים בלובים ופלשתינאים", כתב אתמול „ג'ורנל דה ג'נב".

היומון השווייצי אומר, שלאחרונה ננקטים אמצעי בטחון קפדניים מאוד בעת סיורי הנשיא בבוקרשט וערי שדה. כתב העיתון מסתמך על מידע שנתקבל מאזרחית רומניה הנשואה לנציג חברה מסחרית ערבית בבירת רומניה.

האו"ם קורא לארה"ב לא לסגור משרד אש"ף בניו־יורק

מרכז האו"ם. — ב־143 קולות — לעומת קולה הבודד של ישראל — קראה אתמול העצרת הכללית של האו"ם לארה"ב לבטל את תוכניתה בדבר סגירת הנציגות של אש"ף באו"ם. ארה"ב לא השתתפה בהצבעה.

העצרת שהתכנסה למושב שלא־מן־המניין, פנתה גם לבית־המשפט הבינלאומי לפסוק הלכה, אם חייבת ארה"ב להסכים לבוררות מחייבת בקשר למחלוקת זו.

המזכיר הכללי, שהסתמך זו הפעם הראשונה על הסכם משנת 1947, שבו נקבע שמטה האו"ם יוקם בניו־יורק, הצהיר, כי קיימת מחלוקת ומינה בורר, אך ארה"ב התעלמה מפנייתו ולא מינתה נציג מטעמה.

נוסח ההחלטה קובע, כי הנציגות הפלשתינית נהנית מאותה מידה של חסינות החלה על כל שאר הנציגויות הדיפלומטיות המאומנות ליד האו"ם. (עיר, עי"צ)

דו"ח משרד החוץ האמריקני

לבנון „מצטיינת" בחשיש, סוריה בסחר־סמים וטרור ובורמה באופיום

דליה רפאל, ארה"ב

וושינגטון. — לבנון היא יצרנית החשיש הגדולה בעולם. סוריה מעורבת בסחר סמים וטרור, שאינם נפרדים כליל זה מזה. במצרים גדלה בעיית צריכת הסמים וההתמכרות להם, וקפריסין נהפכה למרכז תיווך, תשלומים והלבנת כספי עסקות של סוחרי סמים במזרח־התיכון — קובע הדו"ח השנתי של משרד החוץ האמריקני, שהתפרסם אתמול.

כללית, מוסר הדו"ח, ייצור הקוקאין, המריחואנה והאופיום התרחב אשתקד במידה משמעותית בעולם כולו, מעבר ליכולתה של ממשלה בודדת כלשהי להתמודד עם הבעיה.

הדו"ח קורא לנקיטת אמצעים קיצוניים — פעולה בינ"ל לחיסול הקרטלים הגדולים בעולם לסחר בסמים, שנהפכו במקרים מסוימים ל„ממשלות צלליים".

ישראל לא נזכרת — אבל...

ישראל איננה נזכרת כלל בדו"ח, דבר שהוא חיובי כשלעצמו. מומחים שהיו מעורבים בכתיבתו מציינים, כי לישראל „רקורד" טוב של אכיפת חוקי הסמים וחילופי מודיעין עם ארה"ב בנושא.

עם זאת הצביעו על כך, שישראלים נמצאים מעורבים בנשיאה והעברה של סמים בין מדינות רבות בעולם, עד כי קיימים דיווחים על „מאפייה ישראלית בינלאומית", ללא קשר למדינת ישראל.

המרכז הקפריסאי

החידוש העיקרי השנה מתייחס לקפריסין, שלגביה „קיימות הוכחות שהיא משמשת סוחרי סמים, במיוחד אלה המנהלים את הסחר בלבנון, לתיווך עסקות ולתשלומי מזומנים" לא באמצעות מערכת הבנקאות הרשמית. קיימות אינדיקציות שמ־לונות ואתרי־נופש מסוימים ממר־מנים בכספי עסקות סמים.

מספר ארגונים פוליטיים־דתיים לבנוניים משתמשים בקפריסין כבסיס למימון קשת רחבה של פעולות, מהברחות נשק ועד מעשי טרור. בהקשר זה, מזכיר מומחה שתרם לכתיבת הדו"ח, היו דיווחים על כך, שאנשי החיזבאללה, שחטפו את מטוס טי.וו.איי ב־1986, מימנו את המבצע בכספי עיסקת הירואין.

למרות הנתונים המדאיגים ביחס לקפריסין, קיבלה ממשלתה ציון „טוב" על שיתוף הפעולה עם ארה"ב וסוכנויות שונות למלחמה בסחר הסמים.

16 מדינות נאט"ו תבעו אתמול מבריה"מ, בוועידת הפיסגה שלהן בבריסל, להסכים לקיצוצים מרחיקי־לכת בעוצמת הכוחות הקונבנציונליים שלה באירופה, „המטילים צל" על היבשת. היתה זו הודעת־ביניים שפורסמה בתום היום הראשון של הוועידה, שתימשך גם היום. בתצלום: נשיא ארה"ב רונאלד רייגן וראש ממשלת בריטניה מרגרט תאצ'ר, בפתיחת הוועידה אתמול (צילום: איי.פי.)

שערי מטבע־חוץ בבנק הפועלים — 2.3.1988

		בנקנוטים		העברות והמחאות		שערים
	היחידה	קנייה	מכירה	קנייה	מכירה	יציגים
סל מטבעות	1	—	—	1.7058	1.7271	1.7170
דולר אמריקני	1	1.54	1.61	1.5712	1.5908	1.5815
מרק גרמני	1	0.92	0.96	0.9318	0.9434	0.9372
לירה סטרלינג	1	2.74	2.87	2.7657	2.8205	2.8060
פרנק צרפתי	1	0.26	0.28	0.2747	0.2781	0.2768
ין יפאני	100	1.20	1.26	1.2213	1.2365	1.2305
גילדן הולנדי	1	0.81	0.85	0.8300	0.8404	0.8348
פרנק שווייצרי	1	1.11	1.16	1.1255	1.1395	1.1341
כתר שבדי	1	0.25	0.27	0.2624	0.2657	0.2639
כתר נורווגי	1	0.24	0.25	0.2473	0.2504	0.2489
כתר דני	1	0.24	0.25	0.2437	0.2467	0.2453
מרק פיני	1	0.38	0.40	0.3850	0.3898	0.3876
דולר קנדי	1	1.23	1.29	1.2507	1.2663	1.2587
דולר אוסטרלי	1	1.09	1.18	1.1340	1.1482	1.1414
ראנד דר' אפריקני	1	0.45	0.57	0.7445	0.7538	0.7493
פרנק בלגי	10	0.43	0.46	0.4450	0.4505	0.4484
שילינג אוסטרי	10	1.30	1.36	1.3259	1.3425	1.3349
לירה איטלקית	1,000	1.34	1.32	1.2645	1.2803	1.2715

התפטר כתב ה„שיקאגו טריביון" שהעתיק מה„ג'רוזלם פוסט"

דליה רפאל - ארה"ב

וושינגטון — גענתן ברודר, מבכירי עתונאי המזה"ת של „שיקאגו טריביון", התפטר בעקבות סערת האשמות על העתקה. הוא מואשם, שבכתבה שלו על המהומות בשטחים, העתיק קטעים ממאמר של יואל גרינברג, כתב „ג'רוזלם פוסט".

ה„טריביון", שברודר היה מועמדו לפרס פוליצר (הפרס העתונאי החשוב ביותר בארה"ב) הודיע, כי ברודר התפטר לאחר שכתבה שלו, שהתפרסמה בשמו ב־22 בפברואר, „כללה מספר משפטים וביטויים, שנלקחו, ללא ייחוס", מסיפור שכתב גרינברג.

המדובר בשורות ספורות, המתארות את הפלשתינים שנפגעו מסכות, מכדורי־גומי ומגז מדמיע.

ההודעה הקצרה הודפסה בעמ' 2 של ה„טריביון", תחת הכותרת „תיקונים והבהרות". נאמר בה, כי רוב החומר בכתבתו של ברודר היה מקורי ונכון וכי מה שהועתק מ„ג'רוזלם פוסט" היה רק חלק ממנה ותיאור דמיוני, בעיקר, אולם משם הכתב בראש הרשימה נוצר הרושם, ככל החומר היה של ברודר.

פרישתו של הכתב, שעבד ל„טריביון" יותר מעשר שנים, לוותה בתגובות חריפות מצד כמה מעמיתיו בעתון. הם אמרו, שבמהלך המהומות האחרונות בשטחים, כתב ברודר במקצועיות ובהתלהבות, שמקורן בשנים רבות של עבודה במזה"ת.

בון מביכה את וושינגטון: לא לוב פוצצה הדיסקוטק

דפנה ורדי, בריטניה

לונדון. — משטרת גרמניה המערבית משוכנעת, שגרמנייה בשם קריסטינה אנדריקייט היא שהניחה את הפצצה בדיסקוטק הגרמני בשנת 1986, בו נהרגו חייל אמריקני ואשה תורכיה ונפצעו 230 איש.

הנשיא רייגן אמר אחרי הפיגוע, כי ברור לו, שהלובים היו מעורבים בענין, וזו היתה החוליה האחרונה בשרשרת האירועים שהניעו את האמריקנים לבצע את פעולת התגמול נגד לוב.

באמצעות „דיפלומט" סורי

„טיימס" הלונדוני מסר אתמול, כי חקירה מחודשת של שלטונות גרמניה המערבית העלתה שקריסטינה אנדריקייט היתה זו שהניחה את מטען חומר־הנפץ. הם גם בטוחים, כי המטען הועבר לגרמניה באמצעות „דיפלומט" סורי, היושב במזרח ברלין, שהעביר אותו לאחמד חזי, הירדני שהואשם אשתקד בהנחת מטען אחר של חומר־נפץ. חזי הוא אחיו של ניזאר הינדאווי, שהואשם בלונדון בניסיון לפוצץ מטוס של „אל־על".

חזי, הידוע בגרמניה כסוחר־סמים, היה אחד הספקים הקבועים של אנדריקייט ושמה מופיע בפנקס־הכתובות שלו. בחקירתה הראשונית הודתה שהיא מכירה אותו ומאוחר יותר טענה שאינה זוכרת דבר ואינה מזהה אותו. כמה מהנערים שהיו באותו ערב בדיסקוטק שפוצץ זיהו אותה מיד וזכרו שהיא באה למקום יחד עם חברה, היתה שם כחצי־שעה ועזבה.

מפלגת הפועלים המאוחדת — המרכז
לוח פעילות שבועית מה־3.3—9.3.88

3.3 — יום חמישי

כפר מנדה — 17.00 — שושנה רון — חוג בית.
כפר טורען — 20.00 — שושנה רון — חוג בית.

5.3 יום שבת

סניף כפר־סבא — 18.00 — נעע מן, דוד יעקובוביץ — מועדון וותיקים.
סניף עפולה — 19.00 — פתיחה חגיגית של מועדון וותיקי התנועה.
סניף תל־אביב — 19.30 — חיים שחורי, חמדה שמחוני — מועדון יידיש.

6.3 — יום ראשון

אזור דן — 8.30 — וולדי מורג, יהודה דגורי — סיור בסניפי האיזור.
תל־אביב, עירוני ו' — 10.00 — ח"כ יאיר צבן — עם תלמידי י"ב.
סניף תל־אביב — 17.00 — נעמי ריפתין — העובדת השכירה.
כפר סנעה — 17.00 — שושנה רון — חוג בית.
סניף רמת־גן — 19.00 — חנן ארז — מזכירות הסניף — ביאליק 54.
קיבוץ נעור — 20.30 — אילן גילאון, אידריס מואסי — שיחת קיבוץ.
רמת אליהו — 20.30 — חנן ארז — אסיפת חברים.
„צוותא" נהריה — 20.30 — פ. ענברי — פנל פוליטי בנושאי אקטואליה.

7.3 — יום שני

אוניברסיטת חיפה — יום עיון בנושא: מנהיגותו של מאיר יערי ז"ל.
סניף רמת־גן—גבעתיים — 10.00 — ד"ר אלכס זרזן — חוג לתנ"ך.
סניף פתח־תקוה — 10.00 — פנחס חנין — בנושא: שרותי רווחה.
ירושלים, ביה"ס בויאר — 12.00 — ח"כ יאיר צבן — מפגש תלמידי י"ב.
ירושלים, בכנסת — 16.00 — ח"כ ח. גרוסמן — מפגש עם נוער ממכסיקו.
סניף באר־שבע — 16.00 — מבצע תווי ועידה עם חברי המרכז.
סניף ר"ג־גבעתיים — 17.00 — צפירה יונתן — מפגש חברים בברקיס 5.

כנס מורים אזורי — יתקיים בסניף עפולה — בשעה 17.30
בהשתתפות:
חנן ארז, יצחק אסא, אביהם מרדכי, מוני פינקלשטיין

סניף נצרת — 18.00 — פיני דגן — חוג אחים ואחיות.
כפר קנא — 18.00 — אברהם אחיעזרא — חוג בית.
סניף חולון — 19.00 — נעע מן — מועדון יידיש.
סניף בת־ים — 19.30 — וולדי מורג, צבי אטלס — מזכירות הסניף.
קיבוץ עין דור — 21.00 — אילן גילאון, עופר אבני — אסיפת חברים.

8.3 — יום שלישי

ירושלים, ביה"ס עין כרם — 8.00 — ח"כ א. סרטני — מפגש תלמידים.
„צוותא" ת"א — בשעה 9.00 — יתקיים כנס ל„יום האשה הבינ"ל".
ירושלים, ביה"ס ליד האוניב' — 9.00 — ח"כ י. צבן — מפגש תלמידי י"ב.
ירושלים, במרכז — 9.30 — מזכירות מצומצמת — וותיקי התנועה.
תל־אביב, ביה"ס מישלב — 9.00 — דני פלו — מפגש תלמידי י"ב.
סניף רמת־גן—גבעתיים — 10.00 — שמעון אדומי — מועדון וותיקים — בנושא: השלטון בישראל.
תל־אביב, ביה"ס וייצמן — 10.00 — אילן גילאון — תלמידי י"א.
סניף עפולה — 14.30 — הנרי אסקלסי — מפגש גננות אזורי.
סניף רחובות — 17.00 — דוד שטוקפיש — מועדון יידיש.
בית יצחקי — 18.30 — ח"כ ויקטור שם־טוב — מפגש וותיקים.
קיבוץ גל־און — 21.00 — ח"כ יאיר צבן — אסיפת חברים.
קיבוץ סער — 21.00 — אילן גילאון — מפגש ת"צ אזורי.

9.3 — יום רביעי

גבעת חביבה — 9.00 — חנן ארז — סמינר פעילים מתחילים.

במרכז — בשעה 10.00 — רכזי אזורים
ומזכירי סניפים גדולים

ירושלים, גימנסיה רחביה — 12.00 — ח"כ א. סרטני — עם תלמידי י"ב.
בית־הקבה"א — 13.30 — יום עיון לזכר מאיר יערי ז"ל.

במרכז — בשעה 17.00 — ריכוז דור צעיר

עדר — מועדון „נעורים" 17.00 — סימה שווינר — מועדון לדוברי רוסית.
סניף רמת יצחק — 18.00 — מתתיהו ברדזון — מפגש חברים.
סניף רמת־גן—גבעתיים — 20.00 — אילן גילאון — מפגש דור צעיר.

איגוד מקצועי

4.3 — יום שישי

בהסתדרות — 9.00 — הנהלת המערך בועד הפועל — בחדרו של קיסר.

6.3 — יום ראשון

בהסתדרות — 9.30 — ישיבת הועד הפועל של ההסתדרות — על הפרק: דו"ח ועדת שישינסקי. בשעה 18.30 — ישיבת דיכוז הסיעה — בחדרו של אפרים ז'ילוני. על הפרק: הבחירות לאיגודים המקצועיים.

7.3 — יום שני

סניף פתח־תקוה — אפרים ז'ילוני, שושנה רון, גדעון וילן — כנס ועדי עובדים של חברת העובדים.

8.3 — יום שלישי

סניף חיפה — 17.30 — יחזקאל יחזקאל, רב אלקנתי, יוסי סולומון — פגישת ועדי עובדים באיזור חיפה והצפון - הכנה לוועידה האזורית בחיפה.

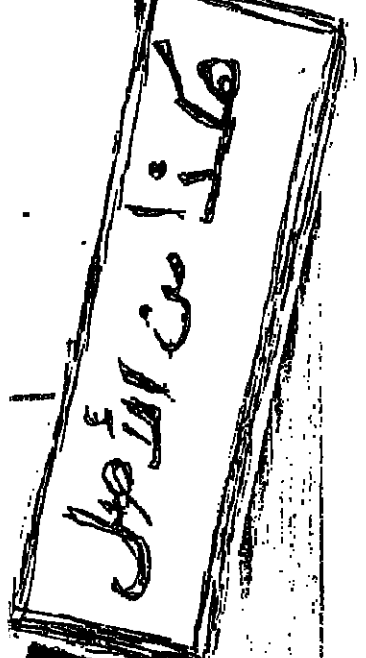

על היום 3.3.88

כשאת רקדת, אנחנו בכינו

מכתב תשובה לאם הישראלית: סמיחה סלאמה ח'ליל מאל־בירה, מגיבה על מכתבה של נשות נגבה, שהתפרסם ב"על המשמר" לפני כחודש, ולמכתבים נוספים – ביניהם של המשוררת מרים איתן – שהופיעו בעיתונות היומית

סמיחה סלאמה ח'ליל

אמא ישראלית, אינני יכולה לקפוץ ולדלג על ההיסטוריה הארוכה שעברה על עמנו, ולהתווכח איתך על התהליך שעובר עליו כיום. אולם, ברצוני לקצר את הדרך ולבקש ממך לעיין בהיסטוריה ובגיאוגרפיה הפלשתינית, אשר נכתבה לא על־ידי סופרים ערבים, אלא על־ידי סופרים זרים ומזרחנים. זאת כדי שתוכלי להיווכח בעצמך, כי הערבים הכנענים היו הראשונים שכף רגלם דרכה על אדמת פלשתין, לפני אלפי שנים, וכי הם נשארו בה עד עצם היום הזה.

מאז ימי קדם סבלה האנושות בכל מקום מן המלחמות וחיפשה לעצמה דרך להפסקתן, במטרה לשמור על חיי האדם ועל הציווי־ליוצריה. כך נוסד חבר העמים, כפי שנוסד בשנת 1945 ארגון האומות המאוחדות. כך גם חוקקו המגילות והחוקים, כפי שנתקבלו החלטות גורליות, בראשן — ההחלטה הקובעת, כי לכל קבוצת אנשים זכות להיות הבעלים של הארץ שהיא חיה עליה, לאחר שנקבעו גבולותיה, ולאחר שגבולות אלו נרשמו בספרי האו"ם.

מתוך הארצות האלה היתה ארץ פלשתין, שבעלותה נקבעה לערבים, בגבולות המשת־רעים מראש הנקרה בצפון ועד לעקבה בדרום, ומן הים התיכון במערב ועד לנהר הירדן ב־מזרח. בד־בבד, ספרי היסטוריה שנכתבו על־ידי הזרים ולא על־ידי הערבים טוענים, כי העברים באו לפלשתין בעקבות הערבים ה־כנענים וכי הם לא נשארו בה אלא שבעים שנה, ולא התפזרו בכל חלק מאדמות פלשתין. אם רוצים להניח, כי תקופה קצרה זו היתה מקנה להם בעלות על הארץ הזו — איך אפשר לטעון, כי יש לערבים את הזכות לקבל בחזרה את אנדלוסיה הספרדית. זאת, מפני שהם נשארו בה שמונה מאות שנה, כפי שהשאירו בה אתרים היסטוריים בולטים, במיוחד בארמון אלחמרה, אשר כתליו הפנימיים גדושים בפסוקי קוראן ובשירה ערבית.

מלים חריגות

— איך נקרא קורבן של מעשה חריג? — חרוג.

פ.ל

אמא ישראלית, אני שבה להווה, ופונה בשאלה לגברת מרים איתן. במכתבה היא אמרה, כי כאשר הודיע האו"ם על חלוקת ארצנו הפלשתינית בינינו לביניכם, בשנת 1947, היא רקדה. נניח גברת איתן, שמישהו בא היום לביתך ובידו שטר מטעם האו"ם, שבו הוא דורש את מחצית הבית שאת מתגוררת בתוכו, ואשר נניח, שירשת אותו מאבותיך וחיית בו כל הזמן, ממש כפי שחיינו אנו באדמותינו, בבתינו ובפרדסינו — האם תסכימי לכך??

תרשי נא לי להשיב כאן במקומך ולומר לך: לא, לא, מפני שכאשר את רקדת — אנו בכינו, לאחר שאולצנו לנטוש את בתינו, שהיו מלאים ברהיטים, בכלי בית, בבגדים ובצעצועי הילדים. זאת, בנוסף לדברים האישיים והיקרים, כמו תמונות הילדים.

באשר לי ולמשפחתי, אנו אולצנו לנטוש את ביתנו בכוח. הכובשים לא הרשו לבעלי המנוח, אפילו להיכנס לבית, כדי לקחת את בגדי הילדים שלנו. כן, אבי מת כתוצאה מן הצער והיגון על אדמתו שנגזלה ממנו, כפי שקרה עם יתר בני עמו.

כאם אני אומרת לך, כי אינני תוקפנית. אני שונאת מלחמות ושונאת דם, אך ברצוני לחיות בבטחון ובשלווה. ברצוני לראות את הבנים שלי, אשר נבצר ממני לראותם בשל סירובה של ממשלתך לאפשר לי לצאת את הארץ, וסירובה לאפשר לבנים שלי להיכנס לארץ. סירוב זה נובע אך ורק מסיבה אחת: אהבתי לארצי ולבני עמי.

אמא ישראלית, הנני פונה אלייך, כדי שתשיבי לי ותגידי לי מדוע לא מתירים לי לבחור את הנהגתי, כפי שמרשים לך לבחור את הנהגתך??? מדוע לא מאפשרים לבני עמי להקים ממשלה משלהם???

אמא ישראליתי הינך חיה בארץ, שממשלתה מסרבת לקבוע גבולות למדינתה, זאת מתוך חמדנות ושאיפה להרחיב את תחומיה, בצורה שתכלול את כל האדמה הפלשתינית — בנוסף לאדמות ערביות אחרות. זאת — במטרה להקים את ארץ־ישראל השלמה. אז למה לא אוכל אני לחיות בארצי? את טוענת שאת דוחה את עקרון ארץ־ישראל השלמה, אולם ביכולתי להוכיח לך, כי ממשלתך עומדת על עקרון הקמת ארץ־ישראל השלמה. אם אכן את שוללת את עקרון ההתרחבות על חשבוננו — אז למה הקימה ממשלתך התנחלויות על אדמותינו מעבר לגבולות 1948?? האם אין בגבולות שמלפני 1948 מרחבים בנגב ובמקומות אחרים, שאפשר להקים ישובים עליהם?? האם שאלת את עצמך אודות האדמות שהקמתם עליהן התנחלויות?? מהו גורלן של המשפחות הפלשתיניות, שחיו מתפרנסות מייבול אדמותיהן — ובמיוחד מעצי הזית אשר הפלשתינים מטפלים בהם כל ימות השנה, מאחר שהם משמשים מקור עיקרי לפרנסה ולהכנסה... ולמה עקרתם את העצים האלה ונטעתם התנחלויות במקומם??? מדוע ממשיכה ממשלתכם בהבאת היהודים מכל חלקי תבל, בכדי ליישבם במקום התושבים הערבים המקוריים, לאחר גזילת אדמותיהם ומקור פרנסתם???

תאמיני לי, כי אילו היו היהודים האלה חיים בטרגדיה, אזי הייתי פותחת להם את שערי ביתי, והייתי מתחלקת איתם בכיכר הלחם, כפי שעשו אבותי ואבות אבותי, אשר קיבלו אותם בזרועות פתוחות. לבן־דודי היתה אשה יהודייה ושמה יונה, תושבת סארונה, שנהגה לבקר אצלנו ביחד עם ילדיה, ואני אהבתי אותה, כפי שהיא אהבה אותי. לעומת זאת, יש לומר כי היהודים אשר מתגוררים כיום בגרמניה הם אנשים שמחים ועשירים, הם שולטים ברוב אמצעי התקשורת, ומחזיקים בבעלותם ברוב המוסדות המסחריים והבנקאיים — אז למה לא מאלצים אותם לבוא לארצנו ולנטוש את רכושם???

"אני שונאת מלחמות ושונאת דם. אך ברצוני לחיות בבטחון ובשלווה. ברצוני לראות את הבנים שלי, אשר נבצר ממני לראות, בשל סירובה של ממשלתך ■ ילדינו שיצאו לרחובות, לא קיבלו הוראות רק מאבותיהם, אלא גם מהצטברות עשרים שנות דיכוי, עצב והשפלה"

אמא ישראליתי הכדור נמצא כעת בידי מנהיגיכם. מדוע לא יכירו בנו ובמנהיגינו — ובכך ישימו קץ לכל הטרגדיות של הילדים שלי והילדים שלך ושל הדורות הבאים, וישימו קץ לשפיכות הדמים בשני הצדדים???

באשר לטענת ממשלתך, כי ישראל בכל כוחותיה הצבאיים, המאומנים, ובנשק הרב שיש ברשותה, סובלת מפחד וחרדה לבטחונה נוכח אפשרות קיום מדינה פלשתינית — ברור כי זו טענה בלתי מתקבלת על הדעת. אין מי שיאמין לה מלבד ארה"ב, אשר מעודדת את ממשלתך למלחמות ולגזילת אדמות וזכויות התושבים. כל זאת — לא למענכם, אלא למען האינטרסים שלה. בתי־החרושת האמריקניים, אשר מייצרים את הנשק, עלולים להיסגר, אם ישרור ביטחון ושלום — בעולם ובכל מקום. זאת מפני שבעלי בתי החרושת, אשר מייצרים את כלי ההשמדה הם־הם אשר בוחרים בשליטי המלחמות, והם משתמשים בכספם כדי לרכוש את הקולות. שליטים אלה הם אשר משלמים את המחיר היקר, וזאת מדמם של בנינו ובניכם. מדוע לא יופנו כספים אלה אל מליוני הילדים בעולם, המתים מרעב כל שנה? והאומנם את זוכרת מה קרה בווייטנאם ובמקומות אחרים בעולם??

וזהי דרכו של האמפיריאליזם. אמא ישר־אליתי הקיצי והסירי את הטלית המכסה את עינייך מן האמת. אנחנו הפלשתינים רוצים לחיות בארצנו, ולא בשום ארץ ערבית, זולת ארצנו, כפי שמציעה ממשלתך. אנחנו רוצים לבחור את נציגינו ואת גבולות מדינתנו העצמאית. אנו רוצים לבחור בתרבותנו ולהיות חופשיים. אנו רוצים להרים את דגלנו בחופשיות ולשאת את זהותנו הפלשתינית.

איננו רוצים להסתיר ממך דבר. הרשי לי להשמיע באוזנייך ולהגיד לך, שאני שומרת אצלי דגלון פלשתיני עשוי מתכת, ששטחו אינו עולה על שני ס"מ; אותו דגלון, אשר ניתן לי על־ידי בני כמתנה, ביום האם, טרם גירושו. אני נושקת לו בכל לילה לפני השינה, ומחביאה אותו בפינת ארנקי, בכדי להסתירו מעיני חיילים ובכדי שלא אפגע — מאחר שמצב בריאותי אינו עומד במשא המכות וההשפלות.

ולבסוף, אמא ישראלית, ילדינו הקטנים שזורקים אבנים, ושנהרגים ושהופכים להיות בעלי מום — לא נשאו את האבן הזאת כתחביב. הם נשאוה משום שאיבדו את אדמתם, אשר ממנה התפרנסו, ואשר קופחו מחירותם, וניזוקו בכל עת ומקום — במיוחד כאשר הם נושאים את דגלוניהם בשמחה ובגאווה. ילדינו הנושאים היום את האבנים — נולדו לאחר שנת 1967 — כל אחד מהם בתוכו סיפור עצוב שמקורו בכיבוש. יש שאדמתו נגזלה, ויש מי שנהרג, ויש מי שנעצר, ויש מי שהתעייף מרוב פניות חוזרות ונישנות אל משרדי הממשל, כדי להשיג מסמך רשמי מסוים, או כדי להפגש עם משפחות למען אישותו, החיה רחוק ממנו. בנוסף לסחבת ולהשפלות אשר הם נתקלו בהם. כל אלה — לאחר שהגיעו מים עד נפש והתייאשו מרוב פניותיהם לאו"ם ולגופים לאומיים אחרים, ולא נשארה להם פתרון. זה הוביל לכך, שילדינו וצעירינו יצאו לרחובות, כדי להעיר את המצפון העולמי ולהעמידו על אסונותיהם. ילדים אלה לא קיבלו את ההוראות רק מאבותיהם, אלא קיבלו אותן גם מהצטברות עשרים שנות דיכוי, כאב והשפלה. הם כיום נתונים למסחור ועינויים ומומים תמידיים, בנוסף לקיפוח בחיים. אילו ראית את בתי החולים כיום, היית מקבלת צמרמורת, כשאת רואה את המחזות הנוראים של הצעירים הילדים.

אמא ישראלית, שלחתי לך מספר מכתבים גלויים לפני כן, ומכתב זה לא היה היחיד, כפי שמציינת הגב' זהבה דיסטנר מנגבה. אחד המכתבים, שאותם שלחתי, היה לאחר הטבח בסברה ושתילא בשנת 1982, כשהיו האימהות הערביות לחפש את אבנעות ילדיהן הקטנות — חובקות אותן בחיקן, מנשקות ומטמינות אותן תחת העפר. זאת כדי המלחמה האפוקליפטית ולאחריה, כיוון שמפקדיכם כי היא פרצה בגלל פגיעה אחד מאנשיכם בבריטניה! בעקבות זאת חדרו הצבאות בהוראת ארה"ב האגרסיבית, מצית המלחמות בעולם. בגלל סיבה שולית זו, הושמדו מספרים רבים מבנינו ובניכם.

אמא ישראלית, אם לקחת את העובדות האלה בחשבון, ונקטת יוזמה מדינית והירואית, כדי לאלץ את ממשלתך להכיר בזכותו של עמנו להגדרה עצמית והקמת מדינתו הפלשתינית העצמאית תחת הנהגת נציגו היחיד, אש"ף — הרי נקטת האשה הישראלית החלוצה, אשר שמה קץ למלחמות לעולם ולתמיד. בכך, תצילי את בנינו ובניכם מן הגורל האכזרי הזה, ותביאי להשכנת השלום בארצנו ובעולם כולו.

כבר לא עושה גלים

עקב גשמי הברכה שירדו החורף עלה מיפלס הכנרת וזו ירדה מסדר היום הציבורי. אך למרות זאת משק המים הישראלי לא נחלץ מן המשבר המתמשך אליו נקלע ■ הפתרון יבוא רק מן המחקר המתמיד

בצלאל עמיקם

הכנרת כבר לא עושה כותרות. מאז שהמודד שלה נמצא בעליה וצובר אך ורק נקודות גובה, חלה ירידה מתמדת בעניין הציבורי בה. ס"מ יותר, ס"מ פחות, תנודות מזעריות אלה לא מעלות ולא מורידות. הכנרת, שעמדה במוקד ההתעניינות, שוב איננה ניצבת בראש דאגותינו.

גשמי הברכה מילאו את אגם המים המתוקים היחיד שלנו עד גדותיו. המים מכסים את מחשופי הסלע ומלחכים את רצועת בתי־הקפה של טבריה. פרנסי העיר אינם חוששים מהצטמקות חלילה וחס אלא מעליית המיפלס ואיבוד השליטה על גובה רום המים. וכבר היו דברים מעולם. רק לפני עשר שנים שטפו המים את סביבתם הקרובה, נגסו בחופים וזרעו הרס.

האדם מתערב במשטר המים של הכנרת זה למעלה מ־50 שנה, אך עדיין רב הנסתר בה על הנגלה. פרופסור משה גופן מהמעבדה לחקר הכנרת טוען, כי הכנרת ממלאת פונקציות אחרות. במאמר, שפירסם בכתב העת "אריאל" לידיעת הארץ שהוקדש לטבריה וסביבתה, הוא אומר: הכנרת מספקת כשליש מתצרוכת המים בארץ; האגם משמש מקור פרנסה לכ־200 דייגים שמעלים בחכתם כ־2000 טון בשנה; וכן — הכנרת משמשת אתר נופש לרבבות ישראלים ולתיירים. בימי שיא מצויים על חופיה 50 אלף איש ביום.

אורכה של הכנרת הוא 21 ק"מ ורוחבה המירבי — 12 ק"מ. ממדי הכנרת משתנים חליפות. כל ס"מ גובה שווה בממוצע 1.66 מיליון מטרים מעוקבים. כמות המים, שמקבלת הכנרת בשנה מכל מקורות, היא בממוצע 840 מיליון מ"ק. מכאן, שמשך הזמן בו מתחלפים כל מיי האגם הוא כ־5 שנים, זמן קצר יחסית לאגמים אחרים בעולם.

רק בשנים גשומות יש צורך בפתיחת סכר דגניה לשחרור מים לים המלח. מאחר וזרימה זו היא כבחינת בזבוז, יצאה לפני זמן קצר תקנה המאפשרת להוריד את מיפלס האגם אל נקודה נמוכה מ־208 מטרים, כדי לאפשר את קליטת שטפונות החורף והגדלת תפוקת השאיבה.

כבר עתה מנצלים החקלאים בצפון את היובלים המזרימים לכנרת. פרופסור גופן מזהיר, כי אם תוקטן אספקת המים המגיעה לאגם, יגדל זמן החילופין של מימיו ויעלה ריכוז חומרי הזיהום והמלחים במים. בל נשכח, כי אל הכנרת שופעים מי מעיינות מלוחים. התקנת "המוביל המלוח" צימצמה בהרבה את המליחות, אך עם זאת המתקת יתר עלולה לסכן את המערכת האקולוגית ובעקבותיה את איכות המים.

לפני 60 שנה חיו בסביבות הכנרת 20 אלף נפש. היום — מעל לרבע מיליון נפש. בניית אתרים, ביוב והתהליך המסכן לא נעצר.

יבוש אגם החולה גורם לחשיפת קרקעות הכבול ולהתפרקות החומר האורגני הנשטף לכנרת. מ־1964 נשאבות כמויות אדירות של מיי הכנרת למוביל הארצי. בממוצע השאיבה היא, מיליון מ"ק לשנה. כל השינויים הללו גורמים לחץ סביבתי רב על האגם, המחייב מחקר ופיתוח מתמידים. חרף השנה עתירת הגשמים, לא נחלץ עדיין משק המים הישראלי מהמשבר המתמשך אליו נקלע.

לא הביטוי היחידי

הכנרת היתה יכולה להפחית את המשבר, אלא שכמות המים השאובה ממנה מוגבלת בהתאם ליכולת המשאבות הפועלות באגם. כל גלישה לים המלח עקב פתיחת סכר דגניה היא למעשה, אובדן מים למשק הישראלי. יתר עם זאת ניתן לצמצם את הגלישה על־ידי הורדת מיפלס המים בתקופת החורב ועל־ידי כך לקלוט יותר מים בימות הגשמים. מעתה יש לזכור, כי אם רואים מיפלס נמוך בכנרת, לא צריך להזיל דמעות, שכן אין המיפלס הנמוך מהווה את הביטוי היחידי והמובהק למצוקת משק המים הישראלי.

"מצבה המיוחד של הכנרת ותפקידה הלאומי החשוב שהיא ממלאת מחייב לטפל בה במשנה זהירות", מסכם פרופסור גופן. "איש הכנרת" לדבריו, תפעול נכון מבוסס על ידע מעמיק של התהליכים המתרחשים באגם וסדרי העדיפויות בניצול האגם, צריכים להיות מנוחים על־פי שיקולים לאומיים: "המחקר הוא שיאפשר להתמודד עם מכלול הקשיים ולאפשר את השימוש במי הכנרת בצורה מבוקרת לטובת הכלל".

על הפרק

ראש דסק לענייני היום: לוי מורב עורכת אחראית של עמודי הפנים: עמית אנטר

תוכניות מגירה לשטחי"אש

"תוכנית ברונו" לשיקום הפליטים הערבים, על־ידי יצירת מקורות תעסוקה בשטחים, אשר גובשה לפני עשרים שנה — שוב הוצאה מן המגירה ■ מזכיר הממשלה אליקים רובינשטיין — בראש הצוות שהופקד על העיון המחודש בנושא

ג'ורג' שולץ. המפתח לקופה

מיכאל ברונו. הרוח החיה

אליקים רובינשטיין. יש תקווה

הדו"ח שנשלף מן הכספת

החדשות המוצנעות של ביקור שולץ: דיון מחודש באלטרנטיבות שגובשו לפני 20 שנה

יורם נמרוד

טבען של תחזיות פוליטיות פסימיות שהן מגשימות את עצמן. ביחוד באשר לחזאים הדנים בסיכויי שר החוץ שולץ בירושלים — מצטרפים הוא עצמו וראש מארחיו. עוד פחות מסייעות להצלחה הן ברכות־הדרך למסע הדילוגים של האורח הנשלחות מהמחנה של שר החוץ פרס. ההזמנה המפורשת ללחץ מדיני על חיריב הקואליציוני היא סגולה בדוקה להקשחת עמדתו. ובכל זאת, אם יש תקווה לתהליך מדיני שיעצור את הסחף למלחמה המתדפקת בשער — מקורה בידיעה שולית בכרוניקה היומית, שנשמטה מדפי רוב העיתונים, ולא הציתה את דמיונם של פרשנים וציירי חדשות, אף על פי שעיסוקה בסיכויי היחיד שיונח על שולחן הדיונים בשטור שיש לו ביסוי.

כי אכן, נפל דבר חרש בישראל. במזכירות הממשלה ניערו אבק מתיקי תוכנית נושנה, שגובשה לפני עשרים שנה, לטיפול־שורש בסכסוך על ארץ ישראל. התוכנית גובשה על־ידי ועדה בראשות פרופ' דבורצקי, והרוח החיה בהכנתה היה פרופ' מיכאל ברונו. עניינה היה שיקום פליטים ערביים על־ידי יצירת מקורות תעסוקה בשטחים המוחזקים.

חידוש העניין בדו"ח ברונו, הוא כאמור אחת החדשות המוצנעות ביותר בעת ביקורו של שולץ. הדו"ח הגיע בשעתו לשולחנו של ראש הממשלה לוי אשכול, ננעל בכספת הוסתר אפילו מעיני השרים. עתה הועמד מזכיר הממשלה, אליקים רובינשטיין, בראש צוות שהופקד על עיון מחודש בנושא.

אילוצים כבדים

התוכנית של צוות ברונו הוגשה לוועדה לפיתוח השטחים המוחזקים ב־10.9.67. מתכונתה היתה צנועה כמו שמה: "פיתוח השטחים המוחזקים — בדיקת אלטרנטיבות".

בבדיקת האלטרנטיבות לא נלקח בחשבון יבוא הון למטרות שיקום, כסיוע מצד גורמי חוץ המעוניינים בהסדר פוליטי. "החזקת השטחים — נקבע במסקנות — תוך כדי החזרת התעסוקה לרמה סבירה, ותוך מניעת הרחבת הפער ברמת החיים בין אוכלוסיית הגדה וישראל, אך ללא שיקום פליטי עזה — לא תהווה למעשה מעמסה על המשק הישראלי ותהווה למעשה תוכנית מינימום".

כיאה לתוכנית המציגה אלטרנטיבות צויין במסקנות, שלחקלאות יהיה מקום משני בשיקום לעומת התיעוש והבנייה. תוכנית המינימום מקורה באילוצים פוליטיים, ו"אין יסוד לקביעת מיגבלה פיסית על כושר קליטה כלכלי. המספר הכולל של פליטים שיקלטו בסופו של דבר בתחומי השטחים המוחזקים ייקבע על־ידי שיקולים מדיניים וחברתיים."

צוות ברונו פעל ככל הנראה תחת אילוצים כבדים, שהשפיעו על המלצותיו, כפי שיוכח בהמשך. עסקו בעניין זה גם השר מרדכי בנטוב וסגן השר לובה אליאב. שניהם הניחו שיהיה יבוא הון, שכבר הסתמן בעין, ושערו את מה שאמר ברונו, ככלכלן מקצועי, בשיחות רקע: תנופת פיתוח בשטחים המוחזקים תוציא את המשק הישראלי מהמיתון העמוק שהיה שרוי בו. מכך בדיוק חששו אדריכלי אותו מיתון, ובראשם מנכ"ל משרד האוצר יעקב ארנון, שעמד בראש ועדת המנכ"לים לשטחים המוחזקים.

עיקרן של תוכניות השיקום, שפותחו בימים ההם במספר גירסאות, היה:

● הזרמת הון לביצוע פרוייקטים של יזמים מקומיים. דובר בשיכונים ותשתית עירונית, השבחת החקלאות, נמל דיג מודרני בעזה, תעשייה לעיבוד מוצרים חקלאיים, ובעיקר, תיעוש הבנייה באופן שיספק שרותים מודרניים לענף הבנייה הישראלי, במקום להציפו בפועלים זולים.

● סחר חליפין עם ישראל, עם מנגנוני התאמה של ייצור ושיווק העשויים לשמש יסוד לשוק משותף, בכל הסדר מדיני מוסכם. ההנחה היתה, שהצלחת הרפורמה הכלכלית בשטחים תיצור אינטרס הדדי בהמשך השותפות. שר החוץ בממשלת אשכול ניסח זאת כך: יהיו הגבולות המדיניים בארץ ישראל אשר יהיו — מחיצות שוב לא תהיינה.

כתב על כך השר מרדכי בנטוב: "עד שנגיע לשולחן המשא ומתן עם שכנינו יעבור עוד זמן לא מועט — בינתיים יש להתחיל ביישוב מרבית הפליטים בחקלאות, בחרושת, במלאכה — יש לנו הזדמנות בלתי חוזרת ליזום משק ערבי מודרני — זה ייצור קשר כלכלי וגם חברתי טבעי בין הגדה לבין ישראל. לא על בסיס ניצול אלא על בסיס שותפות, שלא יהיה להם חשבון להפסיקה" ("מעריב", 7.7.67).

אשליה של שיגשוג

● אזהרה מפני מגמה שהסתמנה, בהתאם לכוחות השוק החופשי, להעסיק עבודה זולה מהשטחים במשק הישראלי. ב־1970 הודה פרופ' ברונו בחוג־בית, שלא היה ער דיו לתמורת ההשפעות השליליות של תהליך זה, שמכשלותיו ניכרו כבר אז. במאמר חריף שפורסם סמוך לכך הוא התריע מפני האשליה של שיגשוג בשטחים המוחזקים — אשר בבוא היום תכה את השוגים בה על פניהם. מבחינתו, המפתח לשיגשוג, הדרוש גם מבחינה מדינית, הוא בפיתוח התעסוקה בשטחים ולא מחוצה להם.

סיבות רבות חברו כדי להחריד את אשכול, עד כדי גניזתה החלטית של התוכנית. אפשר לתמצתן בשני נימוקים המשלימים זה את זה.

* מצד אחד, חששו דיין ואשכול מן יצור תהליך השיקום מוטיבציה להצמד לארץ, ואף יגבר הלחץ של פליטים מחוצה לה לחזור ולהכנס בה. שניהם ביקשו לדלל בדרכי נועם, כביכול, את האוכלוסיה הפלשתינית — מה שקרוי היום "טרנספר מרצון", כלומר מחמת מצוקה כלכלית.

גירוש ללא ידיעת הממשלה

בפורום פנימי של מפלגתו, רפ"י, טען דיין עוד בטרם נדמו התותחים במלחמת ששת הימים (10.10.67): "שמונים אחוז מהפליטים נמצאים בשטחים שבשליטתנו. עובדה זו אינה אומרת שהפתרונות לכך הם בתחום שליטתנו. אל לנו להגרר להכל פה שאנו נפתור את בעיית הפליטים — — הפתרון מוכרח להיות איזורי מעבר לשטחים שבשליטתנו". דברים אלה נאמרו כאשר ישובים ערביים לאורך הקו הירוק נמחו מעל פני האדמה ואוכלוסייתם גורשה מזרחה, בפעולה שנעשתה ללא ידיעת הממשלה. קציני מילואים הם שדיווחו על כך ואחד מהם אמר: "הרגשתי את עצמי כקצין הסעים". הממשלה החליטה להחזיר את המגורשים וכך שוקמה קלקליה בתקציב ממשלתי. יגאל אלון חש כי דברי דיין על "הכל פה" מכוונים כלפיו ומיהר להגיב: "השטחים המוחזקים בידינו כוללים את רוב האוכלוסייה הפלשתינאית ועובדה זו מאפשרת לפתור בשיתוף עם הפליטים וגורמים בינ־לאומיים את בעיות פלשתין והפליטים" (11.6.67).

דיין החזיק בדעתו וחזר שוב ושוב על העמדה שרחבעם זאבי מייחסה היום, על־ידי הוצאה מחוץ להקשר, לברל כצנלסון. דיין אמר אז: "יש ליישב את הפליטים לאורך הגדה המזרחית של הירדן וזה יהיה הסעיף הראשון בחתימת חוזה השלום עם ירדן".

תבונתו של שר הביטחון דאז צריכה להבחן לא לפי מעשיות השלום שהציע, אלא על פי המשמעות האקטואלית של מדיניותו בשטחים עצמם. הוא הצביע על כך, שהגירה מזרחה איפיינה את כל שנות שלטונה של ירדן בגדה המערבית, וקבע שיש להמשיך לעודדה. בדו"ח פנימי, מקץ שנה לשלטון ישראל — צויין בסיפוק שמגמה זו אכן התמידה.

חשש מסיפוח למעשה

* מצד שני חשש השמאל, ברובו, שבמסווה שיקום יתבצע סיפוח למעשה. השמאל לכל גווניו הודהה עם דיין שטען נגד שליחות מסיונרית, לפתרון מצוקת הזולת. מעטים מהם הבחינו שבכך הם נותנים לגיטימציה ליחס אל הזולת כאל מיטרד, וזו מהות הטראנספר המאוס עליהם. בדיון פנימי בקיבוץ הארצי, (26.3.71) נאמר: "למפ"ם יש תכונה להיות מתומרנת בקלות לקווים שליליים. היתה לה התנגדות לפתרון קונסטרוקטיבי של בעיית השטחים על ידי פיתוח כלכלי, מתוך הטענה שהדבר מהווה סיפוח. הטענה הזו היא הכל הבלים מפני שתומכי הסיפוח הם בעד דילול האוכלוסיה בשטחים".

בשטחים המוחזקים עצמם התברר בוודאות שהאוכלוסיה ברובה מגיבה בחיוב על סיכוי לתמורה בתנאי חייה, ובלבד שלא תאבד תקווה לעצמאות מדינית — בקצה תקופת מעבר. נסתמנו גם ניצניה של הנהגה פוליטית שנענתה לאתגר, והיתה מעוניינת ומסוגלת להוביל את התהליך. הנהגה זו הוכחה בשתי מערכות בחירות לעיריות בשטחים, בחירות שיזמה ממשלת ישראל וניהלה הנהגת אש"ף מבחוץ.

שתי הפתעות

שתי הפתעות מביכות ציפו למתנגדי השיקום. גורמים רבי עוצמה במערכת הבינ־לאומית ובמרכזי הפיננסים שלה הפצירו בישראל להתחיל בשיקום במימון שיועמד לרשותה על־ידי מוסדותיהם. לוי אשכול, שמדי בוקר דרש דיווח מעודכן על מספר הפלשתינים שעברו את גשרי הירדן מזרחה, לצמיתות — השיב למק ג'ורג' בונדי, שבא כשליח האמריקנים לעניין זה, בדברים הבאים: "בעניין הפליטים — פגשת באיש הנוקשה ביותר" בהתנגדות להתערבות קונסטרוקטיבית. הסירוב היה מוחלט. זו היתה, אגב, אחת הסיבות לתסכולו של סגן השר לובה אליאב בימים ההם.

ההפתעה השנייה באה מאוחר יותר. התברר שבהנהגת אש"ף יש סיעה המוכנה לקבל את תכנית השיקום כבסיס לפדרציה עתידה עם ישראל. ח"כ ערבי העביר מסר סודי לשרי הליכוד, בו נאמר, שמבחינת סיעה זו באש"ף, קודם הסדר עם ישראל המעוגן באחדות כלכלית, להצגת תביעות לירדן. בעלי המסר הזהירו בפומבי את חבריהם להנהגה: אם לא נלך לפשרה מסוג זה — נמצא עצמנו גולים לנצח, ונמות בניכר כמו דור מנהיגינו הקודם שהובילנו אל הפחת. כאשר השר עזר וייצמן אומר היום, שבמקום לחפש מתונים מחוץ לאש"ף אפשר למתן את אש"ף עצמו, הוא יודע מה הוא סח.

לפי תפיסת השיקום — שלימות הארץ ואחדותה עשויים להתחזק גם כאשר גבולות מדיניים חוצים אותה. לתפיסה זו יש אחיזה איתנה בפרק נשכח של מגילת העצמאות. זהו פרק שאין מרבים לשנן בבית־הספר ואין מאזכרים אותו בגאווה בחגיגות שנות הארבעים. נאמר בו, שישראל תהיה מוכנה לשתף פעולה עם

(המשך בעמוד 8)

הנהגה — בבחירות חופשיות

הפתרונות של משה סנה — במבחן הזמן

ביוני 1967, כשלושה שבועות לאחר סיום מלחמת ששת־הימים, נשא משה סנה (שלשום צויין יום השנה למותו — 1.3.72) הרצאה בוועד המרכזי של מקי. אילו זכה לראות כיצד התרחבה והעמיקה ההכרה בצורך בפתרון מוסכם של הסכסוך באזורנו, על יסוד הכרה הדדית בזכות ההגדרה העצמית — ליבו בוודאי היה מתרחב משמחה. להלן קטע מן הדברים שנשא אז.

"האמת ניתנת להיאמר: העם הערבי הפלשתיני — השותף החוקי לארץ המשתרעת בין הירדן ובין הים התיכון — לא הגיע מעולם לכלל ביטוי חופשי של רצונו. בשנות 1947־1949, כאשר הבעיה נדונה במוסדות האו"ם, ייצג אותה "הוועד הערבי העליון" — בראשותו של אמין אל־חוסייני, המופתי־לשעבר של ירושלים, שהגיע ללישכתו של היטלר כיועץ להשמדת יהודי אירופה (בשמו הופיע לפני האו"ם בן משפחתו, ג'מאל חוסייני) — מוסד נוטל־שררה־לעצמו, אשר מעולם לא נבחר בשום בחירות. בעת המשא־ומתן על שביתת הנשק באי רודוס לא דאגה אף אחת מארבע הממשלות הערביות להבטיח את זכויות העם הערבי הפלשתיני, ומרביתו של השטח שנועד למדינתו, סופחה על־ידי הממלכה האשמית הירדנית. בשנים האחרונות שוב הוקם מוסד המתיימר לייצג את העם הערבי הפלשתיני, "ארגון השחרור הפלשתיני" מכוח אישורו על־ידי ועידת הפיסגה הערבית משנת 1964 — אבל הנהגתו מעולם לא נבחרה, כי־אם מונתה על־ידי הרפתקן פרו־פאשיסטי, אחמד שוקיירי. כל הנציגים האוזורפטורים האלה דרשו למען ערביי פלשתינה את הארץ כולה, ולא השיגו למענם מאומה: הם אך שיחקו בגורלם משחק נפשע.

א. כעת נמצא העם הערבי הפלשתיני, רובו־ככולו, בתחום שליטתה של ישראל. יש המבקשים להשתמש בשעת־כושר זו כדי לספח כליל למדינת ישראל את "הגדה המערבית" ואת "רצועת עזה"; יש המבקשים "להעניק" לתושבי השטחים האלה אוטונומיה בתוך מדינת ישראל, ויש המבקשים לכפות עליהם פדרציה עם מדינת ישראל. כל הרעיונות האלה נוגדים את עקרון ההגדרה העצמית, ולכן אין אנו יכולים להסכים אף לא לאחד מהם. לנו, למפלגה הקומוניסטית הישראלית, נראית שעה זו כשעת־כושר לפתרון אחר לגמרי: הגשמת עקרון ההגדרה העצמית לגבי הערבי הפלשתיני השוכן בשטחים שנכבשו על־ידי צה"ל. השלטון הישראלי חייב, לדעתנו, לפנות לאוכלוסיה הערבית בשטחים אלה ולהציע לה שתבחר לעצמה נציגות דמוקרטית בבחירות חופשיות (אגב מתן כל הערבויות הדרושות לחופש בחירות); נציגות דמוקרטית זו תגדיר את רצונה לגבי גורל ארצה (פלשתין הערבית), ותנהל משא־ומתן עם נציגי מדינת ישראל כשווים עם שווים על הסכם־שלום שיכלול: גבול קבע בין שני חלקי הארץ, סדרי שיקום הפליטים, קשרי גומלין ידידותיים כלכליים, הגנתיים וכיוצא בזה, הכל כמוסכם בין הצדדים.

ב. כאשר הבעיה הארצישראלית (הפלשתינית) תמצא את פתרונה בהסכם בין שני העמים הנוגעים בדבר במישרין, לא תהיה למדינות הערביות השכנות שום עילה להתנכל לישראל, ואנו נציע למצרים, סוריה, ירדן ולבנון הסכמי־שלום על בסיס הגבולות הבינלאומיים, ועל בסיס חופש השיט וחופש המעבר היבשתי.

ג. לדעתנו צריכה מדינת ישראל להביא לעמי־ערב השכנים, יחד עם תוכנית השלום, גם תוכנית איזורית משותפת של פיתוח כלכלי — לניצול מימי הנהרות, להשקיית שטחים צחיחים, להפקת חשמל, ולהפקת האוצרות הטבעיים. פיתוח איזורי משותף זה הכרחי להעלאת הרמה הכלכלית־חברתית של ארצות האיזור: הוא הכרחי כגשר שיוביל מיחסי איבה וחשדנות בין העמים ליחסי שיתוף ואמון הדדי, שהם היסוד לשלום בר־קיימא.

ד. הסכם ישראלי־ערבי והסכם בין המעצמות הגדולות הם בבחינת הא בהא תליא. לכן בעת ובעונה אחת עם יוזמתנו להסכם עם עמי ערב צריכה המדיניות הישראלית לפעול למען קירום הסכם בינלאומי — בשיתוף עם ארבע המעצמות הגדולות — לנייטרליזציה של האיזור, להפסקת מירוץ־החימוש השיגרתי באיזור, לכינון המזרח התיכון כאזור מפורז מנשק גרעיני, לעזרת תוכנית הפיתוח האזורית במימון ובסיוע טכני.

אין אנו גורסים דחיית היוזמה הישראלית לשלום־קבע עד עת־מצוא. דחייה כזו גורמת נזק כפול: בחוץ היא מייצבת את המושג על ישראל ככובש, ובפנים היא מרגילה את דעת הקהל לכיעור "חוקה" על השטחים הכבושים...

הביא לדפוס: יהודה להב.

תת-ספיגה של המזון מתרופות ואלכוהול ● סיכון גבוה לקשישים

נכנס יין יצא סידן

צירוף של תרופות ומזון מסויים או תרופות ואלכוהול עלול להיות הרסני ■ על קשישים כרוניים להישמר ולהיזהר במיוחד

בגיל מתקדם נוטלים אנשים רבים תרופות שתגובות הגומלין ביניהן יכולות להיות קשות, אך גם צירוף מסויים של תרופות ומזון עלול לגרום לבעיות קשות.

יש וצירוף סוגי מזון וסוגי תרופות בקשישים עלול לחזק את רעילות התכשיר, לגרום לפגיעה בתהליכים מטבוליים, בהרחקת החומר שבתרופה מהגוף או לגרום למצב של תת-תזונה אצל החולה הנוטל תרופות זמן ממושך.

יש המייעצים לחולים קשישים לקחת תרופות יחד עם האוכל וזאת במטרה לעזור לחולה לזכור ולקחת תרופות שונות בזמן. חולים תשושים הסובלים ממחלות כרוניות מגבילות, מצויים בסיכון מיוחד לחוסר תזונתי העלול להיגרם על-ידי צירוף של תרופות. החוסר התזונתי עלול להיווצר בהשפעת התכשירים השונים המדכאים או המגבירים את התיאבון; בדרך של שינוי בתהליכי ספיגת חומרי המזון, שינוי בחילופי החומרים (מטבוליזם), או בניצול המזון הנספג.

בין החומרים העלולים לדכא או לעורר תיאבון: תרופות נגד דיכאון (ליתיום, קרבונט וכו'), אשר בהמשך עלולות לגרום להשמנת יתר או להיפך. תרופות המשפיעות על התיאבון עלולות לגרום לבחילות ובשל כך לירידה בכמות האוכל הנצרך. הדבר מוביל למצב של תת-תזונה. מצב כזה עלול להיווצר אצל קשישים המטופלים בכימוטרפיה, במהלך טיפול נגד סרטן.

מיספר תרופות עלולות לגרום לתת-ספיגה של המזון. הדבר נכון גם במקרה של שתיית אלכוהול. תרופות הגורמות לשילשול, תרופות אנטיביוטיות עלולות אף הן להוביל לתת-ספיגה של המזון. טטרציקלין, סוג של אנטיביוטיקה שבשימוש, גם בטיפול ראשוני עלולה להפריע בספיגת סידן ולהגביר סיכון להתפתחות אוסטיאופרוזיס (בעצמות). השימוש המתמשך בנוגדי חומצה המכילים אלומיניום עלול להוביל לחוסר זרחן בשל פגיעה בספיגת החומר. תת-ספיגה יכולה גם להיגרם על-ידי השפעה ישירה של האלכוהול על רירית המעי, על-ידי דלקת לבלב כרונית או עקב שחמת הכבד.

לא לטובת המטופל

השימוש במשתנים במקרים של יתר לחץ דם או מחלות לב כרוכות בסכנת "שטיפת" מינרלים מגופו של הקשיש. הבעיה היא בחוסר אשלגן, אשר לא תמיד ניתן לתקן על-ידי נטילת חומר זה, כתוספת לתרופות משתנות. התוספת אינה פותרת את הבעיה ואף יכולה לגרום לאי-ספיקת כליות. חולים כרוניים-קשישים מקבלים לא פעם מזון בזונדה ואז מוסיפים לזה גם תרופה, אך יחסי הגומלין בין השניים הם לא תמיד לטובת המטופל. יש ונרשמת ירידה בזמינות התרופה והמזון כאחד.

בכתב העת "גריאטריקה" פורסם, כי שינוי בתפריט עלול לגרום גם לשינוי יעילות התרופה. כך למשל גידול בתכולת החלבון במזון יכול להגביר את שיעור המטבוליזם של תרופות מסויימות. יש תרופות שצריך לתת אותן עם המזון ויש תרופות שיש ליטול אותן במרחק מה מזמן הארוחה. סיכון מסויים נשקף לחולה הקשיש מבליעת כמויות ענק של ויטמינים ומינרלים יחד עם תרופות שונות.

דרך הגב, זה כואב

לחמישה וחצי מיליון אמריקנים יש כאבי גב ■ בין הטיפולים השגרתיים, מנוחה או ניתוח כירורגי — נוסחה שם גם הזלפת פאפאיה לתוך עמוד השדרה...

בארה"ב [illegible] למשל, כי 5.4 מיליון מתושבי ארצם סובלים מכאבי גב, ומדי יום [illegible] בשנה — 16 מיליארד דולר.

כאבי גב זה גם מחלה וגם בעיה סוציאלית ופסיכולוגית. במושג של כאבי גב כלולים כאבים הנוגעים לחלק התחתון של הגב [illegible] של החולה.

כאבי גב מתחלקים לכאבים אקוטיים ולכרוניים. יש גם סוג [illegible] במחזוריות. [illegible] הלוקים בכאב חד אינם זקוקים לעזרה רפואית, כאבם עובר אחרי כמה ימים. לכל היותר זקוק החולה למנוחה, לתרופות מרגיעות או לאספירין. יש והרופא ממליץ על טיפול פיזיותרפי כמו מתיחה, התעמלות, קרה או חמה. לעתים נותנים ל"ממונקים" טיפול באולטרסאונד, בגלי חימום חשמליים. והרופאים אינם יודעים עד כמה אמצעים אלה יעילים, וזאת למרות העובדה שהם בשימוש.

בארה"ב מקובל ללמד את האורח המצוי כיצד לנהוג, כדי למנוע כאבי גב. בין הנושאים הנלמדים: ישיבה נכונה, הרמת דברים [illegible]. הרופאים טוענים, שאלה השומרים על הכללים מקצרים את משך כאבי הגב בשבוע ימים. סימן שאלה גדול מוצמד לטיפול נוסח ה"בייגלמאכר". בארה"ב הטיפול נקרא אוסטיאופתיה [illegible] המטפלים בשיטה זו מכונים — כירופרקטיקים. יש האומרים, כי 60% מהמבקרים אצל הכירופרקטיקים נפגעו מכאבי גב.

הקלה מיידית

כאשר הכאב נמשך יותר מ-6 שבועות, מומלץ לחפש את מקור הכאב. לפעמים מומלץ טיפול כירורגי, אך רק כאשר כאבי הגב משולבים באיסיאס — שינויים בחוליות עמוד השדרה. הניתוח מכונה DISKETOMY ועיקרו הסרת הלחץ מקצות העצבים, הגורם לכאבים ולפגיעה בתפקוד. ל-90% מהמנותחים מעניק הטיפול הכירורגי הקלה מיידית, העוברת אחרי זמן מה. בתום שבועיים ימים רק ל-70% יש הקלה, אצל 5 עד 15 אחוזים יש לחזור ולבצע ניתוח חוזר.

לפני שנים מיספר התלהבו בארה"ב מטיפול של הזלפת נגזרי פרי הפאפאיה אל תוך עמוד השדרה. כיום לא מאמינים כל-כך בשיטה זו, שכן דווח על תגובות אלרגיות, סיבוכים נוירולוגיים, ואף לעיתים בתפקוד השרירים. בגין כל זאת מעדיפים ניתוח כירורגי.

קידום למרות ה"פיצוץ"

ארבעה מנהלי בתי-סוהר הועלו השבוע בדרגה על-ידי נציב שירות בתי הסוהר, ניצב לוי שאול. מנהל בית-הסוהר באר-שבע, סגן-גונדר עמנואל יעקב, הועלה לדרגת גונדר משנה. מנהל בית-סוהר חברון, רב-כלאי יוליאן לנצמן, הועלה לדרגת סגן-גונדר. מנהל בית-סוהר השרון, רב כלאי שוקי מסינג, הועלה לדרגת סגן-גונדר. מנהל בית-הסוהר שאטה, רב-כלאי דני אבידן, הועלה גם הוא לדרגת סגן-גונדר. עוד הועלו בדרגה כלאי יצחק וייס ממחלקת הקישור — לדרגת רב כלאי, קצין הביטחון בבית-סוהר איילון, יחזקאל קדוש, הועלה מדרגת כלאי לדרגת רב-כלאי.

חיים גליק, שהתמנה לראש מחלקת תעסוקה לפני מספר שבועות, הועלה לדרגת סגן-גונדר. דבי שגיא קודמה אף היא לפני שבועות אחדים לדרגת כלאי. כזכור, היה גליק ששימש כעוזר אישי לנציבים הקודמים, ודבי שגיא, הממשיכה בעבודתה כעוזרת לנציב שירות בתי-הסוהר ושמעון מלכה, אשר שימש כדובר שב"ס ומונה לפני מספר שבועות למפקד בית-ספר איל, הם שהביאו לחשיפתה של מה שנקרא על-ידי התקשורת פרשת סויסה. פרשה, אשר גרמה להשעייתו של הנציב סויסה. השלושה נאלצו אז לעזוב את תפקידיהם ובעקבות החלטת בית המשפט הוחזרו לתפקידיהם הקודמים.

עלייתם בדרגה מוכיחה, כי הנציב הנוכחי החליט להתעלם מפרשיות העבר, וכי הוא מרוצה מעבודתם הנוכחית של השלושה בשירות.

אור אדום לקנאה

בסוף השבוע שעבר התפרסמה באחד העיתונים כתבה נרחבת אודות התעללויות והתעמרות בפועלים עובייט בתל-אביב. הרשימה נכתבה בעקבות חשיפת מספר פרשיות, שבהן התעללו שוטרים בפועלים [illegible]. לצורך הכנת הכתבה ביקשו הכתבים להיעזר בפעיל מוקד "אור אדום", שחשף את הפרשה. בשל הכיסוי הנרחב שאותו תיכננו — ביקשו בלעדיות בסיפורים. הדבר סוכם בין פעיל מוקד "אור אדום" ובין כתבי העיתון.

כשהגיעו האחרונים למקום המפגש בשוק הסיטונאי בתל-אביב, גילו כי הפעיל הביא עימו לפגישה הבלעדית כתב של עיתון מתחרה. לפעיל המוקד, עיתונאי בעצמו, לא נראה הדבר מוזר כלל ועיקר, והוא הבטיח שיתן לעיתון המתחרה סיפורים אחרים.

בעיתון הראשון לא כל-כך אהבו את זה, ובכתבה הרחבה מאוד לא הוזכר כלל שמו של העיתונאי פעיל מוקד "אור אדום". גם במערכת "מוסף המוספים" בטלוויזיה נמנעו מאור — לאחר שדאגו לידעם כי יש לראיין את הפעיל העיתונאי בעקבות כתבה נרחבה שבה יופיע.

להזכירכם, שבוע לפני כן הופיע בתוכנית "מוסף המוספים" פעיל אחר של המוקד, העיתונאי גבי ניצן, בעקבות רשימתה של שלי יחימוביץ', שפורסמה בחותם. כבר אמרו חכמינו "קנאת סופרים תרבה חכמה". הפעיל הנפגע, שהבין כי לא יוראיין בטלוויזיה, הגיע למערכת העיתון ודרש לדעת מי אחראי על הוצאת שמו מהכתבה, בשעה [illegible] החל לפעול נגדו בכל שיטות האלימות, שאותן הוא מגנה כל-כך במשטרה. המכות וחבטות האגרופים היו נמרצים כל-כך, עד שאחד העוזרים נאלץ להפריד בכוח בין התוקף לקורבנו.

חבל מאוד יהיה, אם פעולתם של מתנדבי מוקד "אור אדום" תנזק [illegible] בין פעיליה. מה שברור הוא, כי סיפור המעשה שנפוץ במהירות [illegible] משוללי פעילות המוקד, ואף גרם למספר כינויים עוקצניים נגד המתנדבים [illegible] ברוכה זו.

נפש חשוד

כשנתפס ונעצר יוסי בן אליהו מאשדוד, דיווחה על כך התקשורת בצורה קצרה ומתומצתת. סיפורו הסתתר בין כל שאר דיווחי הכרוניקה הפלילית הרגילה. הדיווח העינייני מסר רק על מאסרו של צעיר תושב אשדוד, החשוד בעשיית מעשה מגונה בכפייה בחיילת בראשון-לציון. אתמול, בבית-משפט שלום ברחובות, הציג הסניגור, עורך-הדין דוד מקרין (המוכר כמורשת יערי-גרנות) את מעשיו של מרשו כבעיה נפשית מתמשכת, הדורשת אבחנה פסיכיאטרית אך שאינה מסוכנת לציבור.

ב-25.2.88 בשעות הערב הגיעה חיילת תושבת ראשון-לציון לתחנת המשטרה בעיר. היא סיפרה לחוקריה, כי "צעיר הדובר עברית רהוטה, ושלא נראה כבן-מיעוטים, תפס אותי במעלית, סתם לי את הפה עם כף ידו וצעק: בואי הנה, בואי הנה. התנגדתי, הוא עזב לי את הפה, ותפס אותי במותניים ומשך אותי אליו. הצלחתי להתחמק ולברוח לרחוב, והבחור יצא אחרי. הוא הלך באופן רגיל ביותר, כנראה על מנת שלא לעורר תשומת-לב, ולאחר מכן פתח בריצה וברח מהמקום".

שוטרי תחנת ראשון-לציון עצרו כחשוד במעשה את יוסי בן אליהו, 25, נשוי ואב לילד קטן, שעבד עד לאחרונה במסעדה שנסגרה, ושלאחר מכן מצא מקום-עבודה בבית-אריזה. בבית-המשפט התברר, כי כשהוזהה החשוד על-ידי המתלוננת בתחנת המשטרה בירך אותה ב"שלום ילדה". משנשאל החשוד על-ידי חוקריו, אם ביצע מעשים דומים נוספים, סיפר להם ששבוע לפני כן נשק לצעירה במעלית ביתה בראשון-לציון. אותה שעה לא הגישה למשטרה תלונה על מקרה זה.

החוקרים בדקו את הסיפור. התברר להם כי ב-17.2.88, בשעה 17.00, ביצע הנאשם מעשה מגונה בקטינה בת 15.5 בתוך מעלית ביתה. הוא נשק לה בפניה, כשהתנגדה לו — נמלט מן המקום. עוד הוסיף יוסי בן אליהו, כי הוא לוקה בבעיה נפשית. הוא לא ביקש לאנוס או לתקוף, אלא רק לגשת לנערה צעירה, לפתות אותה אליו, ושהיא מצידה תדבר אליו ותחדור אליו.

בעת שביקש הארכת מעצר עד תום ההליכים המשפטיים, ציין התובע בפני השופט, כי ליוסי בן אליהו הרשעות קודמות בגין, וכי בעברו שני מעשים מגונים אותם ביצע. הסניגור הסביר הרשעות אלה בבית המשפט כנעוצות בבעיה נפשית של הנאשם מאז היה בן 16. "זה אדם מסכן, שמתאים [illegible] לדבר איתו. יש לו בעיה נפשית מגיל 16, והמשבר בעבודה במסעדה שנסגרה גרם להתפרצות הבעיה, אחרי עשר שנים שבמהלכן נישא ונולד לו בן קטן. צריך שיערכו את כל הבדיקות הדרושות ושהפסיכיאטר יבדוק אותו".

בהחלטתו אמר השופט ישעיה גנות, כי "לבקשת הסניגור והסכמת התובע אני דוחה את מתן גזר-הדין, עד אז יישאר הנאשם במאסר, ויופנה עוד היום לבדיקה פסיכיאטרית אצל הפסיכיאטר המחוזי. זה יתבקש לקבוע אם הוא מסוגל לעמוד לדין וכן את סוג ההפרעה הנפשית, אם היא אכן קיימת, ודרך הטיפול בה".

הדו"ח שנשלף

(המשך מעמוד 7)

מוסדות בין-לאומיים "ותפעל להקמת האחדות הכלכלית של ארץ ישראל בשלמותה". סיפורו של מסמך ראשון זה על שלמות הארץ והתנגדות הרביזיוניסטים, אבות "חרות" והליכוד, לפיסקה זו במגילה — הוא סיפור מופלא שראוי לחשוף ולהפוך בו.

היפוכה של תפיסת השיקום היא ההטפה לטראנספר "מרצון". העוקץ שבהטפה זו הוא, שבאופן אקטואלי היא שמה קץ ליוזמות שיקום — ובכך היא מגייסת לצידה את השמאל היוני המתעב אותה.

"סכנת" השיקום מאיימת שוב לאחד שמאל וימין נגדה, כיוון שהקרנות לביצוע שוב מצויות בעין. המפתחות לקופה הן באמתחתו של שולץ. לא לחינם ניקרו אבק במזכירות הממשלה. על פי המסמך שדלף על כך, והירתמותו של מזכיר הממשלה, משרת ציבור חסר זהות מפלגתית, כראש הצוות, מתעוררת תקווה שיש דברים בגו.

תנאי הפתיחה לתכנית שיקום היום קשים בהרבה, מבחינת המצב שהידרדר בשטחים, לעומת הימים שפרופ' ברונו שימש כיועץ חסר סמכות. אך מבחינות רבות אחרות, הסיכוי היום רב יותר, וצריך רק להוציא מקלות מהגלגלים.

מוצא של בחירות

גם לאמירות סתמיות יש לעתים דינמיקה משלהן. במיוחד כאשר הנסיבות הופכות את האמירה לאלטרנטיבה אקטואלית. למוצא של "כבוד" מפינה צרה, שאליה נדחק מנהיג יחד עם מפלגתו. הדיבורים אמורים לגבי נושא הקדמת הבחירות, שאותו העלה, כאילו בדרך אגב, ראש הממשלה שמיר לפני כעשרה ימים בוועדת החוץ והבטחון. מאז צברה אמירה זו תנופה ותאוצה גדולה, כאשר אנשי שמיר אומרים במפורש כי זהו למעשה גלגל ההצלה שלו, כדי להחלץ מהמים הסוערים שעלולים להקביל את פניו בעת ביקורו החשוב בארה"ב בחודש זה. אפשר לומר איפוא, כי המפתח להקדמת הבחירות נמצא בראדיוס שבין הבית הלבן לבין הסטייט-דיפרטמנט בוושינגטון.

אף כי יומנו של שולץ נראה לפני שעה כתלוי על כמה בלימות (אפרופו טיפול השיניים של המלך חוסיין בלונדון), הרי ברור לכל, כי שולץ פועל בזמן מושאל ומוגבל, לא רק מפני שקבע מועדים מפורשים, כמו ראשית חודש אפריל לכינוס האירוע הבינלאומי, חודש דצמבר לוועידה המו"מ על הסדר הקבע, אלא גם מפני שבעוד חודשים ספורים, המקבילים כמובן למועדים שקבע, יהפוך שולץ כמו גם הנשיא רייגן ל"פאסה" פוליטי אמריקני.

מזלם של הפוליטיקאים, הוא שהזכרון של הציבור קצר מאד. ובאמת, מי עוד זוכר, כי כאשר על רקע הויכוח הלוהט בנושא הוועידה הבינלאומית שהביא שמעון פרס, ואשר שמיר והליכוד דחו על הסף בלשון בוטה וכמעט אפוקליפטית, הציעו ב"עבודה" להקדים את הבחירות. אז התנפלו ועמלני הליכוד על פרס וחבריו והאשימו אותם בנסיון להפר את ההסכם הקואליציוני, ובמזימה לגזול כמה חודשים טובים מכהונתו של שמיר כראש הממשלה. מה לא אמרו אז על פרס? כמעט הכל. בין היתר גם כי אין הוא יכול לשאת את העובדה שעוד אין הוא ראש הממשלה, אלא רק שר החוץ. אבל כאמור, מי זוכר זאת היום? מי זוכר את הטענה של מפלגת העבודה, כי מדובר בנושא חשוב אשר באין הסכמה עליו בממשלה מחייב הכרעה צבורית בבחירות? אלא שאז היה לליכוד נוח לכנות זאת כמניפולציות וכטריקים. היום, כדי להתחמק מהסיכוי לפתיחת תהליך מדיני מוגדר, מוכן לפתע הליכוד, ואפילו שמיר, להקדים את הבחירות. שוב פועל אצל שמיר המוטו הידוע של "להרוויח זמן בכל מחיר".

*

אמנם כבר היו דברים מעולם, ובמהלך כהונתה של ממשלת האחדות הזאת עלו וצצו קריאות להקדמת הבחירות שנפלו. אלא שהפעם הדבורים בכל זאת שונים. הפעם משחק ומגלגל ברעיון יצחק שמיר, אשר בעבר הלא-רחוק היה ממתנגדיו המובהקים.

אך ראש הממשלה עלול למצוא עצמו במילכוד עצמי. השימוש בהקדמת הבחירות כקרש-הצלה מיוזמה אמריקנית לפתיחת תהליך שלום, יכול אולי לחלץ אותו מהלחץ האמריקני, בטענה כי הוא חייב להביא את העניין להכרעת העם, אך אותה טענה עצמה יכולה לפעול כבומרנג נגד הליכוד, שכן יהיה עליו למצוא הסברים, ובעיקר תירוצים משכנעים ביותר כלפי פנים, מדוע החליט לדחות על הסף יוזמה מדינית של מדינה שהוא מכנה "גדולת ידידות ישראל", ושל מימשל שעליו הוא אומר כי "מעולם לא היה ידידותי כמותו כלפי ישראל וכלפי הליכוד". בימים כתיקונם משימה כזאת נראית אפשרית למדי, אך הימים אינם כתיקונם, והפרוגנוזה לגבי המצב בשטחים, ומה שהשר דוד לוי מגדיר כמוראל של העם, אינה מבטיחה לליכוד גן של שושנים אלא אולי קוצים ודרדרים.

*

אשר לשאלה מתי יתקיימו הבחירות המוקדמות, הרי זו תהיה בסופו של דבר שאלה משנית. ספק אם ילכו אתה לרב, לא הליכוד ולא מפלגת העבודה. אלה וגם אלה — כאשר יחליטו, כי הם אכן מעוניינים בהקדמת הבחירות, לא יכשילו את המהלך בגלל תאריך זה או אחר. אותה דינמיקה מוצאת של נושא הקדמת הבחירות תביא גם לפשרה כזאת או אחרת. ככל הנראה כזאת אשר תהיה מעט יותר לטובת הליכוד, כלומר קרובה יותר למועד שהוא רוצה בו. מאחר שהעבודה מדברת על חודש מאי, והליכוד על חודש יולי, הרי כמעט מעצמו מתבקש, כי הפשרה תהיה אי-שם בחודש יוני.

למרות כל האמור, מאחר שנאמר כבר כי המפתח מצוי בוושינגטון, הרי עדיין מוקדם להמר על הקדמת הבחירות בטרם יחזור שמיר מהביקור שלו בוושינגטון. כך או כך, התמונה תתבהר סופית בשבועות הקרובים ביותר.

יצחק שמיר — הקלפי כמילט

נפל עלעל התאנה

מספרים על ראש הממשלה לוי אשכול המנוח, אשר באחד הדיונים המדיניים הסגורים, אשר התייחסו לתביעה של הערבים לראות בירושלים את בירתם, העלה רעיון להכליל את בית-לחם כחלק מירושלים רבתי, ולפתור את מאוויהם של הערבים... על ירושלים, בכך שיקבלו את בית-לחם. יתכן שזוהי רק אנקדוטה, אמיכי מי שסיפר לי אותה טוען ששמע זאת מפיו של אשכול, ואף נדמה לו, כי הרעיון הזה הבזיק אצל אשכול באותה שעה עצמה.

נזכרתי בסיפור הזה, עם הרבה הגדלות והסתייגויות, כאשר ועדת המצע של תנועת החרות, בראשותו של דב שילנסקי, החליטה השבוע, כי זכות העם היהודי על ארץ ישראל כולה נצחית. כאשר שילנסקי מדבר על ארץ ישראל כולה אין הוא מתכוון חלילה רק לגדה המערבית של הירדן, אלא גם לגדה המזרחית. כמאמר המשורר, זו שלנו, זו גם כן. לאיזכור הגבולות הטריטוריאליים של ארץ ישראל כולה דווקא עכשיו, יש חשיבות. הם יכולים לאפשר לליכוד לגלות רוחב-לב יוצא-דופן כלפי חוסיין והפלשתינים על-ידי ויתור, לפחות זמני, על הגדה המזרחית — לטובת השלום. זה גם תואם, למשל, את עמדת השר שרון, אשר טוען כל הזמן, כי בגדה המזרחית יש לבעיה מדינה פלשתינית, שבה צריכה הבעיה הפלשתינית למצוא את פתרונה.

אם בכך לא די, באה ועדת המצע והבהירה באופן שאינו משתמע לשתי פנים, כי האוטונומיה אינה לא מדינה ולא ריבונות ולא הגדרה עצמית.

אחרי ששמיר כבר אמר, כי החלטת 242 מוצתה בוויתורים הטריטוריאליים שעשתה ישראל לטובת מצרים, ואין היא תופשת לגבי הגבול המזרחי, דבר הסותר דברים מפורשים הכתובים בהסכמי קמפ דייוויד, באה עכשיו ועדת המצע ומנסה לכבול את ידיו של שמיר, שאותן אסר מרצונו על מנעול ובריח.

גם אם היה אולי איזה עלעל תאנה שהסתיר את כוונותיו של הליכוד, הרי ועדת המצע העיפה אותו לכל רוח בהינף כמה החלטות, שאינן מפתיעות לכשעצמן.

מה הוא קופץ

דוד לוי — גילוי אמריקה

מן ההדלפות שיצאו מישיבת הקבינט שהתקיימה ביום שני לא שמענו אם אחד השרים הפליט בעת התפרצותו הנרגשת של השר דוד לוי את השאלה: מה הוא קופץ? אדרבא, נראה כי שרי הקבינט לא רק נתנו ללוי להוציא את כל אשר על לבו ככל הקשור לפיצול המנטרל של הממשלה, אלא הם אף הקשיבו באורך-רוח לדבריו הארוכים. השורה התחתונה של דברי לוי היא, כי יש להקדים את הבחירות. אפשר היה לצפות, כי באותו הקשר יביע לוי דעה עצמאית, הנובעת מהערכת-המצב שלו, ולשם שינוי יקבל את תביעת מפלגת העבודה, שאם כבר להקדים, אז מהר ככל האפשר ומוטב בחודש מאי מאשר בסוף חודש יולי. אך לוי הוא בכל זאת פוליטיקאי, והשיקול המפלגתי אינו זר לו. לזכותו של לוי ייאמר, כי במהלך השנה האחרונה צידד בהקדמת הבחירות, אך הוא עשה זאת בקול רפה למדי, ולא ניסה להפעיל את כל כובד משקלו במפלגתו לקידום העניין.

יש בכל זאת משום "גילוי אמריקה" בתיאור המצב בתוך הממשלה, ובעיקר בקבינט, ובחששות של לוי מן האופן שבו מצטיירת ישראל בעיני הממשל האמריקני — בשתי הדעות השונות שהיא מציגה לשולץ. כמו שסגן ראש הממשלה, איש תנועת החרות, קרא בעתונים את מרבית האינפורמציה הקשורה לפגישות שולץ עם שמיר ופרס, הרי גם האמריקנים, באמצעות העתונות ובאמצעות שליחים, וגם בשיחות אישיות עם שמיר ופרס, לא הופתעו כלל מן העמדות שהוצגו על-ידי השניים במהלך ביקור שולץ בארץ. לא חידושים ולא המצאות. מה שהיה הוא שישנו.

את התפרצותו של לוי אפשר אולי לראות על רקע האווירה הכללית בארץ, ואף על רקע הערכתו, כי הביקור הקרוב של שמיר בארה"ב לא יהיה פשוט. ללוי יש אנטנות רגישות לרחשי הציבור, וודאי רגישות מאלה של שמיר. יתכן, כי הוא פשוט חש שהרוח הנושבת היום, ואשר אולי עלולה להתחזק לרוח פרצים, עלולה לנשב דווקא על פני הליכוד.

חידוש מרנין

אחת הבעיות החולות של מערכות הבחירות היא אורכן. השבוע, די צמוד לעליית עוצמת הוויכוח של הדיבורים על אפשרות של הקדמת הבחירות, הגיש שר התכנון והכלכלה גד יעקובי שתי הצעות הקשורות לבחירות לכנסת ולרשויות המקומיות:

● משך תעמולת הבחירות לא יעלה על 30 יום.

● תשדירי התעמולה בטלוויזיה יימשכו שלושה שבועות בלבד.

יעקובי מציין, כי כיום אין למעשה הגבלה על תקופת התעמולה ומשך התעמולה בטלוויזיה. משך תקופת התעמולה בטלוויזיה נתון להחלטת יו"ר ועדת הבחירות המרכזית, שקובע זאת לאחר התייעצות בוועדה ובמנכ"ל רשות השידור.

הצעה אחרת של השר יעקובי מתייחסת לקיצור תקופת מערכת הבחירות. הוא מציע לקבוע, כי המועד לבחירות לכנסת לא יעלה על 45 יום, ולתקן את כל המועדים הקשורים לבחירות בהתאם לכך, כגון: קיצור תקופת הציגון הדרושה להכללת עובדי מדינה ברשימת המועמדים לכנסת, קיצור התקופה להגשת רשימות מועמדים, וכיו"ב.

ההצעות הללו, שנועדו לחסוך הרבה כסף ולא פחות "עצבים", היו אולי עשויות, להביא לשינוי מרנין בחיים הפוליטיים בישראל, שבהם עדיין לא הסכימו אם מקדימים את הבחירות, ומתי הן יתקיימו, אבל הדבר כלל אינו מפריע לפוליטיקאים לנהל מערכת בחירות דה-פקטו.

גד יעקובי — לחסוך כסף ו"עצבים"

מה עם החצי השני

ח"כ לשעבר מיכאל בר-זוהר פנה למזכ"ל מפלגת העבודה עוזי ברעם לקיים דיון במרכז המפלגה על הצעתו, כי רק מחצית משרי המפלגה ייבחרו על-ידי ראש הממשלה, ואילו המחצית האחרת תיבחר בהצבעה על-ידי המרכז.

בדברי ההסבר שלו אומר בר-זוהר, כי הנוהג לפיו ראש הממשלה המיועד הוא אשר בוחר בלעדית את השרים, מבוסס על הנימוק, כי יש להעניק לראש הממשלה את הזכות לבחור את הצוות עמו יעבוד. לטענתו, בפועל, חלק מן השרים נכפה על ראש הממשלה על-ידי קבוצות לחץ, שתדלנים ומתנות. הוא מציע איפוא, כי גם בעתיד ימנה ראש הממשלה מטעם המערך את השרים שיהיו בצוות הבכיר עמו יעבוד, אך את קבוצות הלחץ יחליף המרכז, אשר בבחירות דמוקרטיות יבחר מחצית השרים. בכך יתאפשר, לדבריו, לאנשים מוכשרים לצמוח מתוך שורות המפלגה. לדעתו, בדרך זו גם ייווצר קשר של מחוייבות בין השרים הנבחרים לבין המרכז. יהיה זה צעד נוסף בדמוקרטיזציה של מפלגת העבודה מבלי לגרוע בפועל מסמכויותיו ושיקול דעתו של ראש הממשלה המיועד — קובע בר-זוהר.

מיכאל בר-זוהר — המרכז יבחר ויאשר

היכן האמת?

ה"על המשמר" מיום 10.2.88 פורסמה ידיעה ובשם הכתב אפי לנדאו, לפיה היו הכפריים עוזיל ודייר אל עי'וזון (אצלכם — דייר אל-גוסין) שומרי חוק. "לא היו כל סימנים להפרות סדר עד לפני יומיים, והצבא לא נכח במקום". כמו כן, מוסיף וכותב כתבכם, נכנסו כאילו מתנחלים אל הכפריים והם עוררו הפרובוקציה (שבסופה נהרג נער בן 17).

ביום ו' 12.2.88 בזמן הערב שבת בטלוויזיה הובאה כתבה רחבה על המאורעות בדייר אל עי'וזון, לפיה התבצרו בכפר במשך שבוע ימים אוהדי אש"ף ומחבלים והכריזו על הכפר "שטח משוחרר", עם הטלת סגר מרצון. צה"ל נכנס לכפר, עצר המסיתים וכו'. בכתבה זו לא היה זכר לסיפור "המתנחלים", ועלתה ממנו תמונה הפוכה מזו שצייר כתבכם.

אודה לכם אם תאירו עיני ועיני הקוראים — היכן האמת?

ד"ר אוים זרטל, עין שמר

הערת המערכת:

אין סתירה כלשהי בין הידיעה ב"על המשמר" לכתבת יומן השבת. האירועים בראשית השבוע בדייר אל עי'וזון החלו בעקבות הופעת מכונית אורחית שבה ישבו, כלשון הידיעה, כנראה מתנחלים. השמועות על המכוניות יצרו תסיסה בכפר. יום לאחר מכן נהרג נער בעת"ל, בידי אנשי מילואים, בעקבות יידוי אבנים. לאחר מכן הידרדרה האווירה בכפר, כמתואר בשתי הכתבות.

עד ראשית השבוע בו נהרג, אכן לא היו הכפריים במעגל האירועים.

העיתון המפלגתי היחיד

ביום ו', 26.2.88, התפרסמה בעמוד 1 כתבה מאת בצלאל עמיקם וסוכנות עתי"ם, על אודות ההפגנות הצפויות בעת ביקורו של שר החוץ האמריקני שולץ. הכותרת המשותפת לתיאור הפגנות "שלום עכשיו" ו"גוש אמונים" מרוממת את הפגנת "גוש אמונים" ומפחיתה מהפגנת "שלום עכשיו", על-ידי כך שהפגנת "גוש אמונים" מופיעה בשורה הראשונה ואילו הפגנת "שלום עכשיו" בשורה השנייה ומתוארת רק כהפגנת נגד. כן הנכם מקדישים מספר שורות זהה לשתי ההפגנות, כאשר זו של "גוש אמונים" קודמת.

נראה לי כי בעיתון שהוא העיתון המפלגתי היחיד, פרט לעיתונים הדתיים, מן הראוי שיהיו עורכים יידעו באיזה צד של המיתרס הם נמצאים. הם אינם יכולים להסתפק בהעברת הידיעות הניטרליות, אלא חובתם גם לשכנע ולהדגישן לפחות לפי חשיבותן לקוראי העיתון, שכן לא יעלה על הדעת שתיאור שיטפון בבלגיה יקבל אותה חשיבות של שיטפון בישראל.

באותו עמוד מובאת כתבה מפורטת, כולל תצלום, על פעילות "יש גבול". באותו זמן הפגינה תנועת "שלום עכשיו" מול ביתו של ראש הממשלה יצחק שמיר והניפה דגם של ראשו, אשר הטלוויזיה בהנהלת פורת הקדישה לו יותר מחמש דקות. "על המשמר" מתעלה מעל ל"קטנות" שכאלה.

אין עיני צרה בפרסום שניתן לפעילות "יש גבול". אבל עורך ב"על המשמר" חייב לדעת, כי רק בעקבות נאומו של המזכיר המדיני של מפ"ם ח"כ יאיר צבן בהפגנת "שלום עכשיו" בירושלים שבוע קודם לכן, יצאו הנחיות חדשות לצה"ל: היועץ המשפטי יוסף חריש פנה לרבין בעניין הפקודות הבלתי חוקיות; היועץ המשפטי לשעבר זמיר פרסם מאמר, ואפילו רבין, בדרכו האוטיסטית זע קמעה. עורך אובייקטיבי חייב היה לציין את תרומתו זו של ח"כ יאיר צבן, שכן כל להקות הימין מה"תחייה" ומהליכוד עטו עליו, בעוד שעד עתה לא הגיב איש מהם על פעילות "יש גבול", תהא טובה ומועילה ככל שתהא. האין לעורכי "על המשמר" עמדה בנושאים אלה?

באותו עמוד הופיעה גם היונה שהכינה הנהלת "הילטון", בעוד פעילות "שלום עכשיו", אשר עקב הוראות רבים מחבריו עימה נפגע הקיבוץ הארצי בוועדת הכספים של הכנסת, זוכה לכיסוי מינימלי, ואין זו פעם ראשונה שהיא זוכה ליחס זה ב"על המשמר".

אלי שמעוני, תל-אביב

הערת המערכת:

הטענה הכללית כי פעילות "שלום עכשיו" אינה מקבלת כיסוי נאות ב"על המשמר" תמוהה ומקוממת, וודאי אינה נשענת על קריאה רצופה של העיתון.

מילגה ספרדית

יש לנו העונג להודיע כי ממשלת ספרד נותנת שישה מענקי-לימודים, המכוונים בעיקר לסטודנטים לאחר תואר ראשון, המוכנים להתמחות בכל תחום לימודי שהוא, פרט לרפואה.

המענק יהיה בסכום של 460 דולר לחודש, ומלבד זאת ביטוח בריאות והרשמה חינם אין כסף במרכזים רשמיים. על המועמדים לדבר ספרדית שוטפת.

לבירור כל התנאים ניתן להתקשר לשירות התרבות של שגרירות ספרד בתל-אביב, רח' דניאל פריש 3, קומה 16. המועד האחרון לפניות הוא ה-31 במארס.

פרנאנדו גארסיה קאסאס,
מזכיר ראשון בשגרירות ספרד

הקצבות ייחודיות למקורבים

לחלן רשימה של ההקצבות הייחודיות שסוכמו ע"י שני חלקי הקואליציה, ושהוגשו ללא קריטריונים לשר האוצר ולאישור ועדת הכספים. נגד חלוקה זו הגיש חה"כ יאיר צבן עתירה לבג"ץ.

כפי שניתן להתרשם, כוללת הרשימה מוסדות אמיתיים ומוסדות פיקטיביים. בין ההקצבות של הליכוד, הקצבות למוסדות רבים ה„מקורבים" אישית לחברי ועדת הכספים מסיעת הליכוד, כגון „סקופ" — מרכז תרבות 4*381*58008, עמותה להפצת התודעה הלאומית, „היקב", „הלאום" — המתנה הלאומי מועדון חברתי, „חול" תרבות והדרכה לעצמאים, מועדון „ההר" וכו', מה שמסביר את רוגזם של חברי הכנסת על עיכוב ההקצבה.

א.א.

★

בהתאם לסיכום בין הסיעות רצ"ב רשימת הגופים והארגונים להם יש להעביר באופן ישיר את הסכומים הנ"ל וזאת באמצעות משרד החינוך והתרבות ומשרדי הממשלה האחרים.

	באלפי ש"ח
המדרשה ע"ש בן אליעזר	90
מרכז הנוער ע"ש הכט	50
זירון המחתרות	15
מוזיאון האצ"ל	65
עמותת שלטון בית"ר	150
מכון ז'בוטינסקי	60
מוזיאון הפרטיזנים	10
מורשת ירושלים ע"ש ז'בוטינסקי	150
הבעון — האומה	15
עמותה להפצת התודעה הלאומית	100
מוזיאון בידי	10
מקהלת מייתר משקי חרות בית"ר	15
התנו — עמותה להפצת תרבות במשקי חרות בית"ר היקב	15
יד לבנים לדרוזים בדליית אל כרמל	50
מגדלי־און במגדל העמק	15
סקופ — מרכז תרבות 4*381*58008	20
„הלאום" המתנה הלאומי מועדון חברתי	90
עתון לאומי באנגלית „קאונטרפוינט"	90
מדרשת ארץ־ישראל	10
האגודה לישראל חזקה ובטוחה	20
כתבי ז'בוטינסקי	15
„חול" תרבות והדרכה לעצמאים	25
הוצאת ספרים ע"ש יאיר	30
האגודה לקידום האיכלוס	30
מועדון „ההר"	35
חיבורים — מורשת ז'בוטינסקי	10
אחדות ישראל	10
האגודה לתרבות חשמונאי	10
מכללת ארץ־ישראל	150
עמותה „עטרת כהנים"	20
עמותה אסירי ציון מברית המועצות	10
יומן ישראלי — עתון לעולי רוסיה	10
מוסדות ילדים נשי חרות	8
מורשת יהדות בבל	20
בית לוחמי הגיטאות ע"ש יצחק כצנלסון — מוזיאון השואה	65
ברית יוצאי מרוקו (קתדרה בירושלים)	85
מעונות יום נעמת	45
בית ברל	100
מרכז לאמנות יהודית — בית ברל	470
ארגון יהודי כורדיסטן	360
המדרשה ע"ש ספיר	25
בית יגאל אלון (גינוסר)	150
מכון שרת	40
מוסדות אחווה	35
בית לוינסון	50
מכון לבון	35
מוסד חינוכי ע"ש תנוך (סמינריונים לנוער תנועתי)	40
מורשת יהדות מרוקו (העדה המערבית)	25
רשת חינוך עמל	45
הסנהדרים איחוד	50
תנועת האוהלים	15
עמות הגחל	30
„מקור" סמינרים לעולים חדשים בגבעת חביבה	20
המרכז המרכזי לתולדות העם היהודי	25
„מתח" מכון תיעוד וחקר	15
עמותת בית הכנסת אוהל יוסף (עולי גרוזיה)	25
העמותה להנצחת זכרה של גולדה מאיר	15
ברית אבות	30
עמותה לעידוד היום העצמאי	10
הקרן לקידום התיישבות בע"מ	80
הליגה הנוצרית־יהודית בישראל, ת.ד. 262 נצרת	70
ברית יוצאי גרוזיה	25
יורדי ים ובולון	12
עמותת א.ג.ל.ה	42
מתנ"ס עתלית	15
תורה ושלום, בני־ברק	22
בי"ס תיכון יד־דרורים, טבריה	45
המוזיאון לתולדות הגבולות, רח' בילו 29, גדרה	10
בי"ס תיכון טכנולוגי בית שלמה, רחובות	10
כפר סילבר	10
בי"ס לתכשיטנות, רמת־גן	20
מכבי צעיר	12
בית ציוני אמריקה	10
נשים ליבראליות	20
קרן המילגות ע"ש שימקן, ספר הראשון	25
קרן המילגות של ותיקי המפלגה הליברלית	25
ציונאמריקה	25
	10

אנו פונים בבקשה להקצות לבית חולים [illegible] סך של 250,000 ש"ח כהקצבה ייחודית, מאחר ובית החולים הנ"ל לא מקבל כל תמיכה ממשלתית, והוא זקוק לסיוע. בקשה נוספת בסכום של 100,000 ש"ח תוגש תוך שבועיים.

בברכה

ר. אורי, ח. קופמן, י. כהן, ח. יצחק, א. ויינשטיין

תחקיר

סימני שאלה רבים סביב פעילות חברת „בר־טון"

הרשות לניירות־ערך חייבה את חברת „בר־טון" להסביר בתשקיף לגיוס הון, המתפרסם בימים אלה, את השינויים החריגים בשערי המניות של החברה ואת העסקות הבולטות של בעל המניות העיקרי, ברוך בעל טכסא, המכהן כיו"ר ומנכ"ל החברה, במניות „בר־טון". תאריך התשקיף של „בר־טון" הוא ה־29 בפברואר 88, לאור האילוצים לפרסמו עד סוף החודש, אולם מבירור בחברה עולה כי רק אתמול הושלמה הכנתו והדפסתו. החברה מבקשת לגייס בבורסה 960 אלף ש"ח בהנפקת מניות.

מניות „בר־טון" בלטו בשנתיים האחרונות בהתנהגותן החריגה. במהלך 1986 עלו המניות ביותר מ־500 אחוז, ומסוף אוקטובר 87 ועד אמצע פברואר 88 עלתה מניית „בר־טון 1" בכ־300 אחוז (כפי שאפשר לראות בגרף של „קו מנחה"). נתון זה בולט עוד יותר בחריגותו לאור המצב השחור בשוק ההון בחודשים אלה.

בטיוטה השנייה של התשקיף צויין, כי „התנודות בשערי המניה, ככל שידוע לחברה, נבעו ממצב השוק", אבל כזכור, לאחר המפולת בבורסות בעולם, צנחה גם הבורסה בתל־אביב ואחר־כך נכנסה לקיפאון ממושך. בהמשך ציינה החברה, כי „למנפיקה לא ידוע על הסיבות לתנודות ולפי מיטב ידיעת החברה, בעלי העניין לא עשו פעולות בחברה, למעט פעולות קנייה ומכירה..."

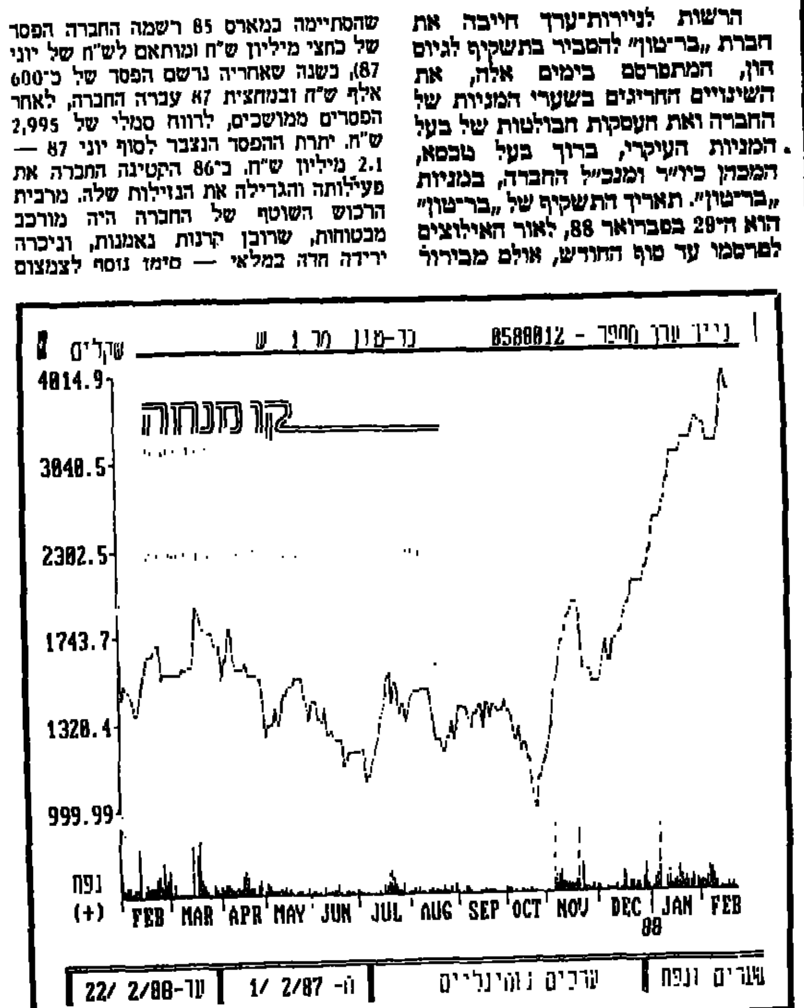

מניפולציות בשער

ומה בעצם יכול לגרום לתנודות חריגות במניות החברה, פרט לפעולות רבות של קנייה ומכירה של בעלי־עניין? אולי קניית מלפפונים בשוק? אבל מאחורי ההערה הזאת בתשקיף מסתתרות ככל הנראה סיבות נוספות לתנודות החריגות, והן נמצאות בחקירה.

באוקטובר 87 פורסם, כי נחשף משקיע פרטי, שפעל באמצעות בנק בינוני והזרים ביקושים גדולים למניית „בר־טון 5", לאחר שהתחזה לפקיד ניירות־ערך באחד מסניפי הבנקים.

חברת „בר־טון", שהוקמה ב־1970, עסקה תחילה בפיתוח שיטה לייצור והרכבה של מבנים טרומיים. ב־1975 נרשמה השיטה, שהומצאה על־ידי ברוך בעל טכסא, כפטנט מוגן והוחל בשיווק המבנים. בסוף שנות ה־70' הושלם פיתוח מוצר חדש, בשם „ברטונית", שנעשה למוצר העיקרי של החברה. באותן שנים היה עדיין ביקוש למבנים טרומיים והחברה ביצעה עבודות בשטחים, בנגב (עבור המחנות החדשים של צה"ל) ועבור הכוח הרב־לאומי בסיני. ב־1982 מוזגה החברה עם חברת „בטוב", שעסקה בעבודות מתכת לענף הבנייה ובעיקר עבודות מסגרות למקלטים). „בטוב" היתה חברה שהוקמה על־ידי אביו המנוח של ברוך בעל טכסא, יונה בעל טכסא. בנובמבר 82 הנפיקה „בר־טון" לראשונה מניות לציבור, וגייסה בבורסה כ־1.3 מיליון דולר, בתמורה ל־25 אחוז בשליטה ו־26 אחוז בהון.

מהפסד — לרווח של 3,000 ש"ח

החל מ־1984 הורגשה האטה בבנייה הטרומית בארץ, והדבר משתקף גם במאזני החברה בשלוש השנים האחרונות. בשנה שהסתיימה במארס 85 רשמה החברה הפסד של כחצי מיליון ש"ח (מותאם לש"ח של יוני 87), בשנה שאחריה נרשם הפסד של כ־600 אלף ש"ח ובמחצית 87 עברה החברה, לאחר הפסדים ממושכים, לרווח סמלי של 2,995 ש"ח. יתרת ההפסד הנצבר לסוף יוני 87 — 2.1 מיליון ש"ח. ב־86 הקטינה החברה את פעילותה והגדילה את הנזילות שלה. מרבית הרכוש השוטף של החברה היה מורכב מבטוחות, שרובן קרנות נאמנות, וניכרה ירידה חדה במלאי — סימן נוסף לצמצום הפעילות. אבל מניות החברה לא שמעו על הירידה בפעילות ועל ההפסדים, וטיפסו בשיעורים תלולים ביותר.

בעקבות הירידה בבנייה הטרומית הודיעה החברה, כי היא תפנה משאבים למבני־נופש קלים ולהשקעה במבנים להשכרה. בדצמבר 86 הודיעה החברה על חתימת הסכם לבניית 96 יחידות דיור באילת ורכישתן. משך הביצוע נאמר אז בשנתיים והחברה טענה, כי ערך הדירות למכירה הוא 3 מיליון דולר והרווח ברוטו הצפוי לה יגיע ל־650 אלף דולר. נוסף על יחידות הנופש באילת דובר גם על הקמת כפר־נופש במצפה־רמון, ובינואר 87 דיווחה החברה על הסכם עם יזם להקמה והפעלה של כפר הנופש הזה.

בסוף אותו חודש החל המסע הארוך לגיוס הון בהודעת החברה כי בכוונתה לגייס כ־2 מיליון ש"ח באג"ח ניתנות להמרה, באופציות ובזכויות לאופציות. הגיוס נדחה והבורסה דרשה הבהרות. החברה הבהירה במאי 87: ממשיכים לבדוק אפשרויות לגיוס הון. האפשרויות נבדקו עד תחילת ספטמבר ואז הודיעה החברה, כי הוחלט לדחות את ההנפקה, בגלל מצב הבורסה. בסוף הדבר יצאה כשורה מחודשת — הפעם על גיוס קרוב, בהיקף של כמיליון ש"ח. התשקיף הוגשה בסוף ינואר 88.

חתם אלמוני

על הטיוטה השנייה היתה חתומה חברת „אבניר" כחתם ההנפקה. מדובר בחברה לא ידועה בשוק ההון, המנוהלת על־ידי נני יוסף. ברוך בעל־טכסא אומר, כי הבורסה התנגדה לכך ש„אבניר" תהיה החתם בהנפקה, כיוון שחברה זו לא עסקה קודם בחתמות. לדבריו, הוחלט למסור את החתמות ל„אבניר" לאחר בחינת מספר הצעות מחברות שונות. מנהל הבורסה, נתי שילה, אומר כי מעולם לא הודיע על כך ש„אבניר" תהיה החתם, והבורסה לא נדרשה לעניין זה ולא התערבה בכך. בסופו של דבר הוחלפו החתמים והחברה שתנהל את החתמות תהיה „מוריץ את טוכלר".

תמורת ההנפקה מיועדת לקו ייצור חדש (240 אלף ש"ח), לחניון קיט באילת (100 אלף ש"ח) ולהון חוזר (400 אלף ש"ח). הכספים למה שמכונה „קו ייצור חדש" קשורים להודעת החברה מ־10 בינואר 88, לפיה נחתם הסכם עם חברה מנידרלנדס, לייצור ומשווקת מכשירים אלקטרו־מכניים. „בר־טון" אמורה לייצר ליצוא עבור החברה האמריקאית בהיקף של עד כ־16 מיליון דולר בשנים הבאות, והיא דיווחה כי בשנה הראשונה צפוי לה רווח של 150 אלף דולר מעיסקה זו. ברוך בעל טכסא השיג אופציה לעיסקה עד סוף מארס השנה, ועדיין לא נודע מה יעלה בגורלה.

„בר־טון" חתמה, כבר באמצע 87, על הסכם להקמת חברה ומשרד שיווק בארה"ב, וסיפקה אז תחזית ליצוא של 1.5 מיליון דולר לשנה הראשונה. יום לפני ההודעה הזאת, ביוני 87, קנה ברוך בעל טכסא 10,000 ע"נ ממניות החברה. מדיווחי החברה לבורסה עולה, כי הוא מרבה בביצוע פעולות במניות החברה. לבעל טכסא יש כ־43 אחוז בהון המניות של החברה וגם אשתו, אילנה, היתה בעבר בעלת עניין בחברה. החברה אף חוייבה לציין על שער התשקיף כי אילנה בעל טכסא זכאית לעמלת שיווק בגין מכירות מסויימות של החברה.

גורמים בבורסה טוענים, כי למרות האישור שניתן להנפקת החברה בדירקטוריון הבורסה וברשות לניירות־ערך, יש עדיין סימני שאלה רבים סביב פעילות חברת „בר־טון" והפעילות החריגה במניות החברה לא נחקרה עד תום. להערכתם, התשובות שנתנה החברה לפעילותם של בעלי העניין במניות „בר־טון" אינן מספקות, והרשויות המוסמכות חייבות להגביר את הפיקוח על פעולות חריגות בשוק ההון.

אודי נחשון

שיפור ניכר ברווחיות „טבע"

קבוצת „טבע" סיימה את שנת הכספים המקוצרת, אפריל־דצמבר 87, ברווח נקי של 10.9 מיליון דולר ממכירות בהיקף של כ־114 מיליון דולר. החל משנה זו עוברת החברה לשנת כספים קלנדרית ונתוני כל שנת 87 מבוססים לפיכך על תוספת רווחי הרבעון הראשון של 87 לרווחי תשעת החודשים האחרונים של השנה, שפורסמו אתמול.

מצירוף זה עולה, כי הרווח הנקי של הקבוצה בכל השנה שעברה הסתכם ב־16.2 מיליון דולר, ממחזור מכירות של כ־149 מיליון דולר.

שיפור ניכר ברווחיות הקבוצה נרשם ברבעון האחרון של 87 — רווח נקי של 5.3 מיליון דולר, לעומת 2.8 מיליון דולר בשני הרבעונים שקדמו לה, והחברה מציינת כי עיקר השיפור נובע מהפחתת שיעורי המס.

הרווח הנקי לשנה הקלנדרית 87 עלה על הרווח בשנת 86/87 ב־12 אחוז, לעומת גידול של 7 אחוזים במכירות, ותוצאה זו משקפת מספר מגמות שונות, בחלקן סותרות, בסעיפי ההוצאה וההכנסה השונים. עלות העבודה עלתה במונחים דולריים והרווח התפעולי, לאחר ניכוי הוצאות הנהלה, שיווק והוצאות כלליות (שעלו גם הן), ירד מכ־14 אחוז לכ־9 אחוזים מהמכירות. אולם מול גידול זה בהוצאות היו לקבוצה ב־87 הכנסות מימון, לעומת הוצאות מימון בשנת 86/87. שיעור מס ההכנסה ירד ל־23.5 אחוז, לעומת כ־41 אחוז בשנה הקודמת.

ההון העצמי של קבוצת „טבע" הגיע בסוף דצמבר 87 ל־90.2 מיליון דולר, גידול של 32.4 מיליון דולר, שעיקרו נבע מגיוס ההון שבוצע בספטמבר 87, בהיקף של 28.2 מיליון דולר, בהנפקה לציבור בארה"ב. כתוצאה מההנפקה גם עלתה נזילות החברה, והיחסים הפיננסיים של „טבע", שהינם גבוהים באופן מסורתי מהמקובל בחברות התעשייתיות בארץ, השתפרו עוד יותר וההון העצמי הגיע ל־53 אחוז מסה"כ המאזן.

אודי נחשון

אושר הסדר „אושיות"

בית המשפט המחוזי אישר אתמול הסדר המאפשר טיפול במבוטחי חברת „אושיות" והעסקת עובדיה, שהוצע על־ידי חברת הביטוח „רותם" והוגש לביה"מ על־ידי המפרק הזמני של „אושיות", עו"ד מאיר ליפא.

לפי ההסדר, „רותם" תממן את המשך הטיפול השוטף במחזיקי הפוליסות של „רותם" שהוצאו על־ידי סוכנות „אושיות", והטיפול יבוצע על־ידי עובדי „אושיות", שחזרו לעבודה על־פי הסכם עם המפרק הזמני של החברה. סוכם, כי „רותם" תקציב 2.25 מיליון ש"ח לכיסוי הפעלת „אושיות" עד סוף יוני 88, וחלק מהסכום מוקצב כהלוואה.

לדברי מנכ"ל רותם, אלכס פלר, ההסדר נעשה כדי לאפשר מתן שירות בימים לעשרות אלפי מבוטחים שבוטחו על־ידי „אושיות" ב„רותם". ההסדר גם ישרת גופים אחרים של „אושיות".

א.נ.

עמדות פתיחה (2)

גם קיסר מעוניין בפיחות

בגלל לחצי חברת העובדים — עשוי להסכים לשינוי בהסדר תוספת היוקר

הציר המרכזי של המשא־ומתן על הסכמי שכר, שנכנס בימים האחרונים למהלך מעשי, יסוב סביב מכשיר תוספת היוקר. ראשי ההסתדרות הודיעו, כי קיימת נכונות להכנסת שינויים במנגנון זה, המעסיקים הפרטיים מבקשים להגיע להסדר, לפיו תינתן תוספת היוקר אחת לשנה. האוצר מבקש להיפטר אחת ולתמיד מכלי זה, ה„מפריע" לו לבצע את מדיניותו.

יש בוועד הפועל הסבורים, כאיש האיגוד המקצועי דן שוארצבארד, כי „הקומה החמישית" לא תחזיק מעמד מול לחצים שלא יסתפקו רק בשינויים במנגנון זה ויבקשו ללכת הלאה.

הלחץ הראשון קשור יהיה בפיחות המטבע — הפיחות שבוצע בשנה שעברה, בשיעור של 10 אחוזים, לא גולגל על עליית המחירים. העקיפה בוצעה בעזרת עיקור תוספת היוקר ב־2.7 אחוזים. בגלל הקשיים שמולם ניצב המשק ההסתדרותי, גם ראשי ההסתדרות, למרות ההכחשות, מעוניינים בפיחות.

הצורך בפיחות, והמגמה לתת מרחב נשימה לאיגודים המקצועיים, יבואו על חשבון מכשיר תוספת היוקר, וספק אם הדבר יסתיים בשינויים קלים בלבד.

הסכמים ענפיים במקום הסכם המסגרת?

המדיניות המוצהרת של ההסתדרות היא לאפשר, במסגרת הדיונים העתידיים על הסכמי השכר, מרחב תמרון לאיגודים המקצועיים. ויתור זה או אחר בתוספת היוקר, יאפשר העברת אחוזים למשחק הכוחות בין האיגודים לבין המעסיקים שלהם.

השאלה שתעמוד בימים הקרובים על הפרק תהיה — כיצד לבצע שינוי יסודי זה, אליו משתוקקים זה שנים ראשי האיגודים המקצועיים והמזכירויות הפעילות שלהם. לדברי סגן מזכ"ל הסתדרות המהנדסים, אלי כהן־כגן, המעבר יצור בעיות למעסיקים, „אך תפקידו של המעסיק לעמוד בפני לחצים".

נוכח האינפלציה הנמוכה, קיימת עתה האפשרות הריאלית לוותר על שירותיהם הטובים של הסכמי המסגרת, לטובת ההסכמים הענפיים והמפעליים. מועצת ההסתדרות, שהתכנסה בתחילת חודש פברואר, החליטה להרחיב את האוטונומיה של מספר איגודים אקדמאיים־פרופסיונאליים. החלטה זאת אמורה עתה לעמוד בפני מבחן המציאות.

מרבית האיגודים המקצועיים, בעיקר בסקטור התעשייתי־פרטי, עומדים לפני בחירות פנימיות שייערכו בשלושת החודשים הקרובים. לגבי המזכירים הארציים קיימת חשיבות עליונה בהצגת ההישגים, אם יהיו כאלה כהישגים שלהם. באיגודים העמיקה בשנים האחרונות תחושת התסכול כי הם יצאו מהמשחק, וכי הדברים „האמיתיים" נשמטים משליטתם. עתה קיימת אפשרות להשיב לידיהם את המושכות, או אפילו את האשליה שככך, דבר שאין לבטלו ולא רק בתקופת בחירות.

החלטת מועצת ההסתדרות להעניק יתר־אוטונומיה לאיגודים אקדמאיים־פרופסיונאליים גורמת בהכרח לכך שגם האיגודים האחרים אינם רוצים למצוא עצמם מפגרים, ולפני ראשי האיגודים נפרשת שוב האפשרות להצהיר, ואולי אף להשיג יותר מאשר הסתדרות המהנדסים, למשל, הכלולה בקבוצת האיגודים שקיבלו מעמד אוטונומי מורחב.

מפגרים בשנות דור

מצירו השני של המטבע עולות וצצות עובדות אחרות, המאיימות לטרוף את כל מערכת הציפיות והאפשרויות. מבנה האיגודים ומבנה האגף לאיגוד מקצועי מפגרים בשנות דור. לחלק גדול מהאיגודים אין מאחזים בציבורים שלהם והם יתקשו לעמוד לבדם מול המעסיקים. קיים איפוא חשש, כי בסופו של דבר יזדקק חלק מהאיגודים למטריה הבטוחה והחמה של ההסתדרות הכללית. עשוי אף להיווצר פער בהישגים בין מקומות עבודה חזקים, שאינם זקוקים לגושפנקא של האגף לאיגוד מקצועי.

יתכן כי ההתפתחויות העתידיות יזרזו לפתוח את הרפורמה באגף לאיגוד מקצועי, צורך קיומי המהווה שיחת היום זה שנים. אף מונתה ועדה מיוחדת, בראשות פרופ' אברהם פרידמן, לביצוע צעד זה, מחוייב המציאות החדשה.

אבשלום קווה

(רשימה שנייה בסידרה)

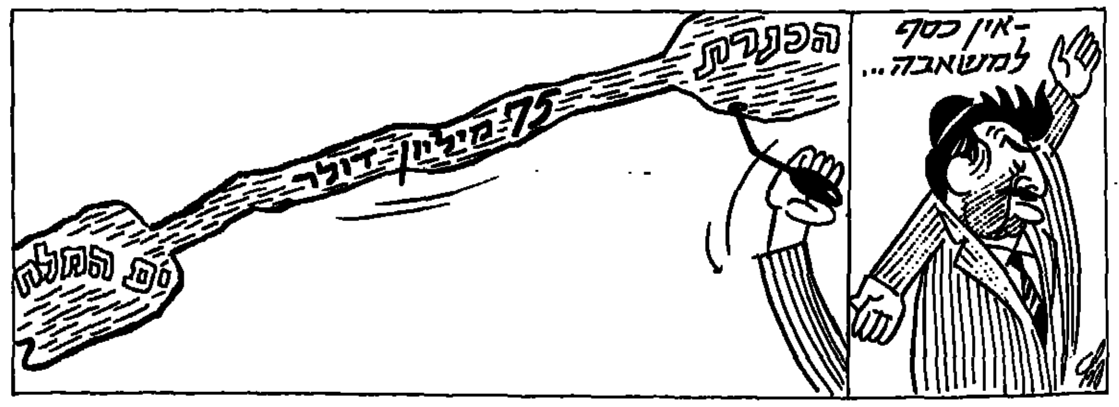

מבזקים כלכליים

תעשיינים מטיילים

■ משלחת בת 13 תעשיינים, יצואנים ואנשי עסקים, יצאה אתמול לסיור בן 24 ימים בסינגפור, תאילנד, הפיליפינים ודרום־קוריאה. מטרת המשלחת, שבראשה עומד אברהם בלאס, יו"ר לשכת המסחר ישראל־אסיה — להגביר את קשרי הסחר ההדדיים ולהקים לשכות מסחר דו־לאומיות במדינות היעד. במשלחת מיוצגים, בין השאר, „כור", „כלל", „תדיראן", התעשיה האווירית ו„פז", וכן ראש עיריית אילת, שינסה לקדם את נושא איזור הנמל החופשי באילת.

תורכיה על המפה

■ היצוא הישראלי לתורכיה הסתכם בשנה שעברה בכ־34 מיליון דולר, כמו בשנת 1986. יוסי פרי, הממונה על הסחר עם אירופה במינהל לסחר חוץ בתמ"ס, מציין כי תורכיה נמצאת כיום בפיתוח מואץ, לאחר תקופה ארוכה של שפל, וישנה יותר פתיחות במימשל התורכי כלפי ישראל. לאור הנכונות הרבה מצד ממשלת תורכיה, יארגן המינהל לסחר חוץ סמינר בנושא הסחר עם תורכיה ותשוגר לשם משלחת מסחרית באפריל, כדי לבחון אפשרויות לנטילת חלק בתוכניות הפיתוח המואצות במדינה זו.

יצוא יהלומים

■ יצוא היהלומים נטו בחודש פברואר הסתכם ב־208 מיליון דולר — גידול של 32 אחוז לעומת החודש המקביל אשתקד. היצוא המצטבר מאז תחילת השנה גדל בשיעור דומה לעומת התקופה המקבילה ב־87 והסתכם ב־433 מיליון דולר. במשרד התעשייה והמסחר אומרים, כי נתונים אלה מצביעים על עלייה רצופה במכירות מאז תחילת השנה שעברה, על אף החשש להאטה שהיתה צפויה אחרי שיא הגאות של סוף 87.

לשכות ייעוץ

■ נציבות מס הכנסה ומס רכוש מפעיל השנה, החל ב־1.3.88, 32 לשכות ייעוץ והדרכה במילוי הדו"ח השנתי על ההכנסה לשנת 1987. הלשכות יופעלו בכל תקופת הגשת הדו"חשבון השנתי על ההכנסות, כלומר עד ה־28.4.88. נציב מס הכנסה, יאיר רבינוביץ, ציין כי הייעוץ בלשכות יינתן לכל הפונים, עצמאים ושכירים כאחד, ללא תשלום וללא תורת הודהות. שימת־לב מיוחדת תינתן לאוכלוסיית משלמי המס הקשישים. הנציבות הנחתה את משרדי השומה למסור לציבור מידע על כתובות הלשכות ושעות פעילותן. בדרך כלל תופעלנה הלשכות בימים א'־ה, בשעות 18.30 — 15.30. השבוע גם תצא לאור החוברת „דע זכויותיך וחובותיך — מדריך למילוי טופס הדו"ח השנתי", שהחל מ־10.3.88 תחולק לכל דורש, במשרדי השומה ברחבי הארץ.

ספיגה בפברואר

■ בחודש פברואר נרשם עודף של 13.3 מיליון ש"ח בפעילותה המקומית של הממשלה. עודף זה נובע מעלייה בתקבולי הממשלה. גיוס ההון נטו לזמן ארוך וגיוס פחות פדיון הקרן) הסתכם ב־210 מיליון ש"ח. גיוס ההון לעומת תשלומי קרן וריבית היה באיזון מלא. בנוסף היתה ספיגה בסך של 120 מיליון ש"ח באמצעות מק"מ. בסה"כ הסתכמה ספיגת הממשלה בחודש פברואר ב־462 מיליון ש"ח.

הריבית — 18.8%

■ שיעור הריבית הממוצע שנקבע אתמול במיכרז המוניטרי של בנק ישראל הוא 18.8 אחוז לשנה. במיכרז זה העמיד בנק ישראל לבנקים סכום של 300 מיליון ש"ח, והוא נסגר בריבית של 18 אחוז לשנה. עלותה הממוצעת של ההלוואה שווה־ערך לשיעור ריבית של 16.6 אחוז לשנה, בניכוי פקודות מהציבור במסגרת פק"מ (לתקופה של שבוע), עליהם חלה חובת הנזילות. במקביל פרעו הבנקים הלוואה בסכום של 300 מיליון ש"ח, שהועמדה להם בשבוע שעבר.

הדולר התחזק

■ בפברואר 88 פוחת השקל נומינלית ב־0.18 אחוזים כלפי הדולר, ובשיעור זהה כלפי הליש"ט. לעומת זאת, תוסף השקל נומינלית כלפי המארק הגרמני, היין היפאני הפרנק השווייצי והפרנק הצרפתי. בהנחה שמדד פברואר עלה ב־1.5 אחוזים, השקל תוסף ריאלית יחסית לכל המטבעות בשיעורים שבין 1.3 לכ־3 אחוזים — כך עולה מסקר המט"ח של המכללה הפיננסית. מבחינת ההשקעה במט"ח ב־12 החודשים שחלפו עד סוף פברואר 88 עולה, כי רק השקעה ביין היפאני היתה כדאית יותר מהשקעה בצמודי מדד. 100 ש"ח שהושקעו בתחילת מארס 87 בצמודי מדד ערכם כיום הוא כ־115 ש"ח, לעומת ערך של כ־117 ש"ח עבור אותה השקעה ביין.

כפר המכביה

■ מלון כפר המכביה ברמת־גן, היחיד בארץ המהווה קומפלקס מודרני של מלון נופש, מלון לאנשי עסקים ומרכז קונגרסים ואירועים, הגדיל בשנת 1987 את הכנסותיו ב־30% לעומת השנה הקודמת. 6 מיליון דולר הושקעו בארבע השנים והאחרונות בחידוש פני כפר המכביה. מלון חדש נבנה, הוקמו ושופצו כיתות לימוד, אולמות קונגרסים ואירועים והורחב מועדון הספורט, שהינו הגדול ביותר בגוש דן.

אין מיתון; יש אי־נחת

יש סימני מיתון, אומר צבי עמית, מנכ"ל איגוד לשכות המסחר. לדעתו, הצורה המדוייקת היא — האטה; האטה סלקטיבית בענפים, האטה סלקטיבית בעסקים.

בין הענפים נפגע הטקסטיל בצורה קשה, בגלל החורף המתון והמצב בשטחים. בצורה מוגבלת נפגעו ענפי הרהיטים ומזון טרי.

לדבריו, אין להגזים במה שקורה עכשיו, אך גם אין להקל ראש. ביצוע התכנית הכלכלית של הממשלה, ביולי 85, שחק את השכר בצורה רצינית, האשראי הוגבל, הציבור בסוף 1985 התאפק, דחה קניות ונמצא בכוננות ספיגה.

היה רושם כי אנשים עושים חשבון־נפש לאחר הבום הגדול ב־1983 וה„חטוף ואכול" של 1984. חשבון הנפש ארך מספר חודשים, באמצע 1986 החלו הקניות, שנמשכו ב־1987. ראשי לשכת המסחר הזהירו כי החגיגה תיגמר, והיא נגמרת עכשיו. יש ענפים, בעיקר בטקסטיל, התקועים עם מלאים גדולים. נפתחו בתי מסחר שלקונים אין בהם עניין, האשראי יקר, הריבית הריאלית — 40 אחוז בשנה. על אלה, כאמור, נוסף המצב בשטחים. לזועקים „מיתון, מיתון" אפשר לומר בתגובה שאין כמעט אבטלה; להיפך — חסרים עובדים.

הממשלה, לדעת עמית, כמו כל ממשלה, שבויה בתפישת עולם שהתאימה למה שקרה ולא למה שקורה. הוא סבור כי על הממשלה לדון מחדש בתקציב שהגישה לכנסת. התקציב צריך להניע את הצמיחה. כדי להגיע לכך יש להוריד את שערי הריבית, ובמהירות, לסייע לענפים שנפגעו ולתמוך ביצוא.

חיים קמניץ, מנכ"ל מפעלי הטקסטיל „ארגמן" וסגן נשיא התאחדות התעשיינים, גם הוא מדבר על סימני מיתון. המאפיין את המצב הוא, לדבריו, היחלשות כוח הקנייה בשוק המקומי. זאת יכולה להיות היחלשות זמנית, שתחלוף. עם זאת, המצב עשוי להידרדר למיתון. כמנכ"ל תשלובת טקסטיל הוא סבור, כי בענף שלו יש מיתון. הסיבות — החורף הקל והמצב בשטחים. לדבריו, תעשיית הטקסטיל מכרה בשטחים בעשרות מיליוני ש"ח. קמניץ טוען, שאם פעם היתה הפעילות בענף הבנייה סימן היכר למצב הכלכלי, עכשיו תפס הטקסטיל את מקום הבנייה. שיפור במצב הכלכלי מביא לפריחה בטקסטיל; ירידה, כמו עכשיו, מעיקה על המצב.

קונים ואוכלים

יגאל שני, מנהל המכירות בסוכנות מכוניות „לנצ'יה", קבל על ירידה במכירת מכוניות חדשות. נתנו לכך הסברים ותרוצים. לפני חודשיים אמרו: תרד ההפקרה, יעלו המכירות. אחר־כך טענו כי המחיר גבוה. הוא סבור כי מדובר בהאטה זמנית.

מיכאל שטראוס, הבעלים של מפעלי שטראוס למוצרי חלב בנהריה, פוסק שאין מיתון. יש שאיפה למיתון בחוגים מסויימים, מעין צורך פסיכולוגי להענשה עצמית. המיתון רחוק. ההאטה היא תוצאה ממחסור בעובדים. למפעלי שטראוס אין תלונות: הציבור קונה.

גם פואר, השף של מסעדת „היפופוטם" ברחוב ירמיהו בתל־אביב, קובע שאין שום מיתון. לאנשים יש הרבה כסף, הוא אומר: המסעדה מלאה, ו„היפופוטם" איננה מסעדה עממית. שם מונים את עצמם אלה שמשלמים בלי שאלות.

לדברי משה אילת, מנכ"ל רשת „שקם", למראה בתי המסחר המלאים קשה לו לדבר על מיתון. ב„שקם" אין גם האטה; יש יציבות במכירת מוצרים בני־קיימא. אשר להלבשה, זה אינו הזמן לקביעת עובדות או למסקנות. החורף עבר, אומר אילת, בגדי קיץ יתחילו לקנות לקראת פסח. לדבריו, יש עלייה קבועה במכירות מזון בשיעור שנתי קבוע. ברהיטים קצת חלש, אך לא נורא.

צבי פרידמן, דובר מרכז הקבלנים, רואה את הנעשה עכשיו כמצב זמני. איש אינו רוצה להחליט בשום דבר, לא במצב המדיני ולא בכלכלה. אולי בחירות, אולי לא. אם בחירות, יש כבר תור של בעלי־עניין מכל הסוגים שרוצים הטבות והקלות ש„מגיע" להם. בבנייה קיים קיפאון, ירידה בהיקפי הביצוע, בגלל מחסור בעובדים מהשטחים. אין התחלות בנייה וקיימת עלייה גדולה במחירי דירות באיזור תל־אביב.

בשטחים — אוגרים בלבד

בניגוד לדעות הפסימיות, התברר כי ערביים מהשטחים רוכשים כמויות גדולות של מזון בראגירה, כגון שמן, שימורים, סוכר, חלב עמיד וגבינות קשות. כן הם רוכשים מוצרי הלבשה והנעלה. בשטחים קיים מחסור בדלק. בעלי מיכליות אינם מוכנים לסכן את עצמם, אך נמסר גם שיש בעלי מיכליות הנכנסים לשטחים תוך הבטחה שהם, יכנסו וייצאו בשלום.

חיים מרגלית

האוצר: המצב שפיר

נתונים שפירסם משרד האוצר לא הראו כי במשק מסתמנת מגמה של מיתון. האוצר הודיע אתמול, כי עודף ההכנסות על ההוצאות של הממשלה הסתכם ב־133 מיליון ש"ח. האוצר ציין, שהדבר נבע מעלייה בתקבולי הממשלה.

בנק ישראל הודיע שיתרות מטבע החוץ של ישראל עלו בחודש הקודם ב־36 מיליון דולר והסתכמו בסוף החודש ב־5,167 מיליון דולר.

משקיפים ציינו, שבשבועות האחרונים ניכרת תנועה של דולרים אל תוך המשק. לפי הערכות שונות, חלק מהדולרים ומטבע החוץ הוזרמו על־ידי תושבי הגדה המערבית, במסגרת מאמציהם לממן את השביתות וההשבתות בחודשים האחרונים.

נתוני האוצר הראו, כי הממשלה גייסה בשוק ההון סכום נטו של כ־300 מיליון ש"ח, כולל כ־120 מיליון ש"ח באמצעות מכירת מלוות קצרי מועד.

יצוין, כי בנק ישראל ביקר בשבועות האחרונים את מדיניות ספיגת היתר של האוצר, וציין שמדיניות זו מונעת ירידה של [illegible].

אילן אברהם

פילפל

האיש שאינו מסוגל לטעות

שלמה פרנקל

במסגרת השיחות על עיסקת החבילה, בין קרואתי, הבכיר יו"ר האגף לאיגוד מקצועי בהסתדרות חיים הברפלד, כי אם לא תשולם באפריל תוספת יוקר לעובדים, יהיה במשק „תוהו־ובוהו".

אם אינני טועה, כבר הבטיח הברפלד בעבר תוהו־ובוהו, או אירוע קוסמי דומה, בקיץ שעבר, אם לא יעבור המשק לחמישה ימי עבודה.

מה שמוכיח שיש להתייחס ברצינות לנבואותיו של הברפלד, כי עובדה: המשק לא עבר לשבוע בן חמישה ימים — ועכשיו יש תוהו־ובוהו.

וכך גם הפעם, שהרי אם ישלמו המעסיקים את תוספת היוקר באפריל, ברור לגמרי שהדבר לא ישפיע כלל על מה שקורה בשטחי הגדה ועזה, והתוהו־ובוהו בתחום התעסוקה — יימשך.

העובדה שתוספת היוקר לא תשולם גם לא תשפיע על מספר האנשים המובטלים בימים אלה מאות אלפי המחאות ללא כיסוי. על־פי מקורות בנקאיים, מספר ההמחאות המפוקפקים מגיע ל־58 אלף, ואפשר להניח כי מספרם לא ישתנה אם לא תשולם תוספת יוקר. אי־התשלום הזה גם לא יחזיר לעבודה תקינה את השוטרים והמעצמים בבתי החולים; העיריות לא יתחילו להעלות את שיעורי הארנונות לשמיים, המתורים ימשיכו לעלות בלי התחשבות במורדים הנמוכים המתפרסמים בכל 15 בחודש, וכן הלאה — כל גורמי התוהו־ובוהו יישארו על מכונם גם באפריל, אם לא תשולם תוספת היוקר, ושוב ייצא הברפלד צודק.

ואנכי, כמעט לא נעים להזכיר זאת, אבל אפשר לשער שהתוהו־ובוהו יימשך גם אם כן תשולם תוספת היוקר באפריל; הברפלד פשוט לא מסוגל לטעות.

מה למדתי ממודעת הליכוד

סיעת הליכוד בהסתדרות פרסמה עמוד־מודעה שלם בעיתונים, שממנו למדתי את הדברים הבאים:

א. ההסתדרות אינה יכולה למלא את הפקידה העיקרי — הדאגה לציבור השכירים שהיא מייצגת — בגלל שהיא גם אחד המעסיקים הגדולים במדינה. מודעת הליכוד נוקבת במספר של 250 אלף מועסקים הסתדרותיים. זה המון משכורות. הטענה הזאת נראית הגיונית, לא?

ב. מי שיכול לייצג יפה את העובדים היא סיעת הליכוד בהסתדרות, ובמיוחד העומד בראשה, ח"כ שמאי, כי היא אינה לוקה בניגוד האינטרסים הזה, המאפיין את הנהגת ההסתדרות.

זה כבר נשמע הרבה פחות הגיוני.

שהרי ככל הידוע, שר האוצר משה ניסים וגם ח"כ שמאי חברים באותה מפלגה בדיוק — הליכוד. ולא רק זה — גם ראש הממשלה חבר באותה מפלגה, ושני אלה יחד, הם מעסיקים גדולים לא פחות מישראל קיסר. ומהי עמדתם של ראש הממשלה ושל שר האוצר מהליכוד בשאלת מעסיקים כמעסיקים, הרי: אנחנו יודעים, הם רוצים לבטל את תוספת היוקר, לא רוצים לקצר את שבוע העבודה; וכן הלאה. כלומר, הליכוד בממשלה, כמעסיק, גרוע אפילו מן המשק בהסתדרות כמעסיק. ניגוד האינטרסים הפנימי בליכוד גדול לפחות כמו ניגוד האינטרסים בהסתדרות. אז איך יכול שמאי מהליכוד לייצג את השכירים יותר טוב מקיסר מהמערך?

העורך הכלכלי: צבי טימור

בעריכת עלינא תורי

תיאטרון

נוסעים רחוק

„מותו של סוכן" מאת ארתור מילר, בתיאטרון באר־שבע

מימין: מרק חסמן, אנטולי קונסטנטין ב„מותו של סוכן"

יוסי ונונו

המחזה הזה עשה היסטוריה שהכניסה אותו לספר החשיאים של התיאטרון. מאז עברו הרבה מים בברודווי וגם המחזאים האמריקנים זה כבר לא מה שהיו פעם. ובכל זאת התפקיד של וילי לומן עדיין קורץ להרבה שחקנים, ובמיוחד לשחקנים מבוגרים. בפעם הקודמת שהמחזה הוצג בארץ שיחק יוסי ידין את התפקיד הראשי, בבאר־שבע נתפרה ההפקה על מידותיו של מרק חסמן.

מנהלת תיאטרון באר־שבע, ציפי פינס:

„אני לא רואה בארץ שחקן שמתאים יותר ממרק חסמן לשחק את וילי לומן. התפקיד בנוי עליו." חסמן, כמו לוגן, הוא סוכן נוסע של תיאטרון, בחודש האחרון שיחק בכ־39 הצגות ועוד היד נטויה. וילי לוגן הוא תפקיד האמור להיות שיא קטן בקריירה של שחקן. מחזה שנושק לקלאסיקה. חסמן יצטרך לסחוב את העסק על הגב נדמה לי, שהוא הוכיח במספיק הצגות שהוא מסוגל לזה.

להצליח בכל מחיר

ארתור מילר כתב את המחזה במיטב המסורת של הריאליזם הפסיכולוגי, היינו איכסן מעורכן ומתוחכם, אם כי בסופו של דבר הכוונות נשארו אותן כוונות. המחזה מנוסח ככתב־אישום כנגד השיטה, נגד הרצון להצליח בכל מחיר: אגב, המדיניות הרייגניסטית, וול סטריט, המיתון שאולי יבוא על אמריקה, כל אלה מנערים קצת אבק מהמחזה. השיטה, מסתבר, תורות ופוגעת בעיתות משבר. לומן הוא סמל, גם אם בגלגולו המודרני הוא מתוחכם יותר.

המתווה עצמו בנוי במתכונת הקלאסית, מלבד קטעי „הפלש־בק", שעוד נחזור אליהם, השלד הסיפורי פשוט. לומן הוא סוכן נוסע מזורקן העושה את חשבון חייו. הדרמות נפרשת והולכת על הבמה דרך דמויות אחרות ומצבים שונים. מצד אחד הדוד בן (קונסטנטין אנטולי), אחיו של וילי, מצליחן. („בגיל 17 צעדתי לתוך הג'ונגל, בגיל 21 יצאתי משם עשיר") מצד אחר האשה לינדה (ריינה דורון) שמייצגת את האהבה בלי תנאים. בתווך יושב בילי (יגאל שדה) הבן שעליו משליך לומן את כל החלומות שלא התממשו לו.

אלא שביל הוא לא בדיוק דמות המצליחן. „אני לא מסוגל להחזיק מעמד במקום אחד". הפער בין הישגים הממשיים לחישגים הרצויים, והקרע שעובר על מי שלא מצליח לגשר על הפער, הם עניינו האמיתי של המחזה. השקר העצמי של לומן, שבפעם הראשונה בחייו חייב להודות שהוא כישלון. חוסר היכולת שלו להודות בכשלונו, היחסים המעורערים עם בני־משפחתו כתוצאה מאותו פער, הם שמביאים עליו בסופו של דבר את מותו. מוות שהופך לעוד ניסיון להשיג רווח חומרי.

הקורבן

המעגל נפרץ כשלומן האב ולומן הבן (ביל) מבינים את מה שהבינה האם לינדה — התשובה טמונה באהבה. אלא שההבנה הזו דורשת קורבן, וילי לומן הוא הקורבן. הכל בנוי על השלכות. ביל הוא השלכה של אביו. צ'רלי (הוגו ירדן) הוא היפוכה המצליח של לומן האם. ברנרד (שרון כהן) הוא היפוכו של ביל. הפי (אלבי גבריאל) בנו השני של לומן ירש את התכונות הרעות של אביו, ביל מסוגל לאהוב כמו אמו.

אין ספק שבניית הדמויות ומערכות היחסים ביניהן הוא ההישג המרכזי של מילר. העולם הסובב את לומן הוא מיקרו, קוסמוס של החברה האמריקנית ושל החברות הדומות לה. להשלמת עיצוב דמותו של לומן משתמש מילר „בפלש־בק". המחזה עצמו מתרחש בפרק זמן של 24 שעות כשלמעשה הוא מקיף פרק זמן של 20 שנה. ואפילו יותר. כל קטע מן העבר מגלה רק חלק קטן מהפסיפס שנפרש על הבמה. רק בסיום נשלם הסיפור ליחידה אחת ברורה ושלמה.

עבר־הווה

למוסיקה, לאפקטים הקוליים ולתאורה יש תפקיד מרכזי בהצגה, בסימון המעברים עבר־הווה וציון המקומות השונים. הניגוד בין תפאורות הבית לבין מקומות ההתרחשות השונים מסמל גם את התנגדותו של לומן בין העבר וההווה.

אלי סיני, התפאורן, בנה שלד של בית אמריקני טיפוסי עם רקע של ניו־יורק, הדמויות נעות בין הפנים והחוץ של הבית, תוך קפיצה ריאליסטית בקטעי ההווה. התאורה היא של נתן פנטורין, תלבושות יוסי בן ארי, המוסיקה של רפי קרישוון. על כל המלאכה הזו מנצח הבימאי מיכה לבינסון. את ההצגה בקאמרי ביים בזמנו עמרי ניצן, היום המנהל האמנותי של הבימה. כך שאולי לבינסון, שלא הצליח כל־כך בחיפה, יכול להתעודד. לשם השוואה, את ההפקה האגדתית בארה"ב ביים בזמנו איליה קאזן הידוע, הבוק האחרון.

חרמות של הסוכן הנוסע חורת לא מזמן בסרטו של בארי לבינסון, „אנשי הפח", ריצ'רד דרייפוס, שמגלם בסרט סוכן נוסע חלקלק, הוא הגלגול של לומן. הדמות בסרט רק מפוכחת יותר, חסרת שלד מוסרי וממסמנת את המרחק שעשתה אמריקה מלומן ועד „אנשי הפח". מעניין אם זה יביא לידי ביטוי בהצגה.

קולנוע

שנות השישים העליזות

„ויתנייל ואני" — בקולנוע „סיוון" בתל־אביב

יעל ישראל

עוד לא עברו 20 שנה, אבל עידן ילדי הפרחים הוא כבר בגדר נוסטלגיה קשישה, משהו להתגעגע אליו. קחו למשל את הבמאי הבריטי ברוס רובינסון. התגעגע לתקופה בה היה צעיר ותקוותיו רמות ונישאות, לנעורים הבואבים והמתוקים. לא הסתפק בהתרפקות קונוונציונאלית, הלך ועשה סרט.

סרטו הראשון „ויתנייל ואני" מבוסס על טיפוסים שהכיר בימים בהם היה שחקן צעיר, מובטל וזרוק בלונדון העליזה של שלהי שנות ה־60. אומר רובינסון: „גם אני כמו ויתנייל ומארווד, גיבורי סרטי, יצאתי עם חבר לבית כפרי, כאשר שנינו היינו סטודנטים לדרמה בימים האחרונים של שנות ה־60 העליזות. חוויותיהם של ויתנייל ומארווד בבית הכפר דומות לחוויות שעברו על חברי ועלי. אך חוויות קטנות אלה היו רק עילה נאותה לעשות סרט על תקופה נפלאה, שהיתה ואיננה. על תקופה של חיפוש דרך, של עולם צעיר יותר, תקופה של פריצת דרך במוסיקה ובאמנות: ייתכן שיש הרואים בעשור זה רק פסק זמן בלתי משמעותי. אבל אני מתגעגע מאוד לימים אלה ומקווה שהצלחתי לבטא זאת בסרט".

ואכן, הוא הצליח לבטא היטב את געגועיו. רובינסון, כיום בן 42, מביט אחורה, בלי זעם, על התקופה הנאיבית הזו בה היה צעיר זועם, פראי וגם כה תמים. מארווד — הוא האלטר אגו של הבמאי ודרכו מסופר הסרט — וידידו ויתנייל האריסטוקרט היפיפה, המעורן והרגזן

ריצ'ארד א. גראנט ופול מקגאן ב„ויתנייל ואני". מסע ילדי הפרחים אל הכפ…

תמידית, שניהם נורא אפאטיים, כצו התקופה. זה היה אז באופנה, להיות זרוקים וממוסטלים דרך קבע, לא לעשות כלום, לגור בחורים מסוגננים בצ'לסי או בקמדן. טאון, לעשר צ'ינגאלך כל היום ולטפח את הריחוק חסר הדאגה הזה, שלימים יתפרש כחוסר אחריות, נאיביות, פחד מהחיים, או סתם עצלנות. אבל אז כל זה היה בודקון סמוי. רובינסון בהחלט תפס את רוח התקופה, למרות שאין מדובר בסרט תקופתי, אלא במעין סרט התבגרות, התפכחות מאשליות.

הסרט מתרחש 91 יום לפני הולדתה של 1970. יום זה מוצא את גיבורי הסרט, מארווד וויתנייל — שני שחקנים מובטלים — במצב של זוהמה מבחילה בדיר החזירים הקרוי בפיהם דירה. הכיור עמוס כלים מטונפים והם בטוחים ששורץ שם גם משהו חי ושעיר בנוסח עכברוש ביבים. הקור של ספטמבר לונדוני גשום ואפיורי חודר להם לעצמות. פשטידות הכליות השמנוניות שקרנים בפרוטה במאב עולות להם על העצבים. ויתנייל (ריצ'ארד א. גראנט) — טיפוס מעצבן, עצלן ושחצן שתמיד מעקם את האף, ומארווד (פול מק'גאן) — צעיר ממנו, ענוג, [illegible] משקפי שמש כמו של ג'ון לנון — מחליטים לשנות אווירה ולנסוע לכפר, לנשום [illegible] אוויר צח הרחק מאווירת הכרך.

חסרי פרוטה לפורטה הם שולים [illegible] למסע רחמונים משפיל אצל דודו העשיר [illegible] ויתנייל, מרנטי השמן והמגודר שנואה [illegible] החתול השמן של עליזה (ריצ'ארד גריפ[illegible]) מרנטי זה הוא אחד מהטיפוסים הה[illegible] צבעוניים שנראו על המסך כמו ה[illegible] הרמר אכצנטרי, דקדנטי, זקן ומטורלל, [illegible] כרוביות וגוזרים קישחים בעציצים [illegible] פרחים ועונד צנונית על רש מעילו. [illegible] מגרב להם את המפתח לקוטג' הכפרי [illegible] וכך, חמושים בוויסקי זול וגראס הם יוצ[אים] למסע במחוזותיה הכפריים, [illegible] והציוריים של אנגליה, או לפחות, [illegible] שתמיד חשבו שהוא הפסטורלה [illegible] כשם שאומר מארווד בסרט: „[illegible] שכולם בכפר ישתו סיידר וידברו על [illegible] כמו שכתוב בספרים". במציאות הם [illegible] קוטג' טחוב, מט ליפול, בלי חשמל [illegible] זורמים, ונתקלים בכפריים עויינים [illegible] שטורקים בפניהם דלתות, בצייד [illegible] שמאיים לחבוט בהם בצלופח חי, [illegible] שבועט בכל מה שזז. בנוסף לכל [illegible] עליהם בלילה הדוד מונטי. [illegible] הרבה. מסתבר שויתנייל השקרן [illegible] „מכר" לו את מארווד בתמורה לבית [illegible] את שארית סוף השבוע האומלל [illegible] בבריחה פאתטית מזרועותיו אוירות [illegible] של מרנטי החשקן, שמנסה לפתות [illegible] ולהעבירו על מידותיו, בנוסח „כיפה אדומה והזאב".

שרשרת אירועים מטורללת ו[illegible] טיבו של הסרט. לא רק גלעד לתקופת ילדי הפרחים, או תיאור עגמומי על החיים [illegible] כשם שתואר בסרטים „סיד ונאנסי" או [illegible] ת'אורך", כי אם, ובעיקר, קומדיה קטנה [illegible] של ההומור הבריטי המפורסם, הרץ [illegible] רווי חיצי לעג סמויים ומעודנים על אנגל[יה] הכפרית מהוללמנים של המאה הזו, כמו [illegible] על היפיס עירוניים מסוממים [illegible] ברעש; הרי רמה — הרי קרישנה.

רובינסון, בסרטו הראשון כבמאי, הצל[יח] לשרבט גלריה של טיפוסים צבעוניים, [illegible] לעצב עידן שעבר מהעולם. כוח סרטו [illegible] שכתב ובעיצוב דמויות אותנטיות. [illegible] שרובינסון עשה את סרטו, הוא היה [illegible] ומועמד לפרס האוסקר על תסריט [illegible] של שתיקה". לפני כן הוא היה שחק[ן] [illegible] בפרט בתפקיד אוהבה של [illegible] תולת האהבה מסרטו של טריפו, [illegible] נודע בעיקר כחברה לחיים של [illegible] היפיפיה לסלי אן דאון („הצפון והדרו[ם]"). הסרט יוקרן החל מה־4.3.

קונצרט ראשון

מחמם את הלב

אורית בן־דרור

התזמורת הסימפונית של בית־הספר התיכון ע"ש תלמה ילין בקונצרט ביום א' 14.2.88. היכל התרבות העירוני כפר־סבא.

התזמורת הסימפונית של בית־הספר התיכון ע"ש תלמה ילין (המגמה למוסיקה), שמה פעמיה לבריטניה לסיור בין עשרה ימים, וזה עבורה הביקור הראשון בחו"ל. בקונצרט הפרידה החגיגי שהתקיים השבוע, הוכיחה התזמורת בגרות ובשלות מוסיקלית, ובכך קיבלה את הדרכון ליציאה מן הארץ, דבר שהיא ראויה לו מעבר לכל ספק.

המנצח הדינמי, מנחם נבנהוין, השקיע בתזמורת עבודה נהדרת, שיש בה את השילוב האידיאלי של גישה מקצועית ואהבה רבה.

את הערב פתח הרכב של כלי נשיפה בחמישה קטעי רנסאנס שקופים ומעובדים היטב. ב„סויטה הזעירה" לבוסקוביץ הצליחה התזמורת לשמור את האווירה השונה הנדרשת לכל קטע, והאטקות ברבקה היו ברורות וטובות במיוחד.

בקונצ'רטו מס' 3 ברה מינור לפסנתר ותזמורת מאת בטהובן הפגינה הפסנתרנית עינת סבריקנט יכולת טכנית מרהימה, אם כי נחוצות עוד שנים למבצע הצעיר כדי לרדת לכל דבריו של בטהובן, ולגלות יותר יציבות טמפים, מבלי שיכבידו על התזמורת. הסולנית — נגנית החליל שרון ברלי, הוכיחה בביצוע של הקונצ'רטו בסול מזור אופ. 29 לחליל ולתזמורת מאת שטאמיץ כישרון מוסיקלי אדיר. היא הובילה משפטים ארוכים בביטחון והפגינה אישיות מוסיקלית קומוניקטיבית מאוד, מעניינת ומקצועית. מחמם את הלב.

לא נותר אלא לאחל לתזמורת ולמנצחה המסור, מנחם נבנהוין, איחולי הנאה והצלחה בסיורים הקרוב, ולקוות לקונצרטים נוספים בארץ לכשישובו.

צליל חזק ובוטח

אביגת שחר

[illegible]

בעריכת צביה בן־שלום

הח"כים יתחפשו למוכרים

בפורים השתא לא מתאמצת עדה רבון מזכירת נעמת תל־אביב־יפו לקיים נשף גרנדיוזי כמו אשתקד, אבל גם אינה מסתפקת כבאזאר המסורתי בבית החייל, בנוסח הסטנדרטי. משהו באמצע: שוק עליז וצבעוני בלב דיזנגוף, שיש בו מקום להשתולל כמו במרתפי האופרה הפאריזאית. השוק נפתח היום כטקס חגיגי, בהשתתפות שר החוץ שמעון פרס ואח"ם נוספים ואחר כך — שימו לב — מרבית האח"ם נשארים בשטח, מתייצבים בביתנים ומוכרים את תכולתם לקהל הרחב. פרס, מן הסתם, לא יישאר, אבל מי שמת לפגוש את שרת הבריאות, או את אורה נמיר, את מוטה גור או את חיים רימון — זה המקום. הערב, בשעות 17—19. בין המוכרים יהיו גם אנשי הסגל הדיפלומטי ושחקנים. בביתן הספרים ניתן יהיה לקנות (בלעדית) את ספרה של דבורה עומר „התחנה טהרן" בחתימת המחברת וגם סופרות אחרות (רות אלמוג, יהודית הנדל, מיכל סנונית, דניאלה שמי) יחתמו על ספריהן. לאה רבין תחתום על ספרה „כל הזמן אשתו". כל זה היום. מחר, עד 15.00 סתם יום של שוק, 33 ביתנים, כמו בכל באזאר של צדקה, כלי בית, צעצועים, קוסמטיקה, מאכלי בית וכל זה. את השוק יינעל במוצאי שבת (5.3) בחצות, בהגרלת פרסים, (תחילתה ב־22.00) ביניהם טיסה לחו"ל, חבילות נופש, מכשירי חשמל ועוד. כל ההכנסות — זה מובן מאליו — קודש למוסדות הילדים של נעמת תל־אביב־יפו. (צב"ש)

האווירה הפורימית תורמים ליצנים, מאפרים ותלמידי שנקר המופיעים בתצוגת אופנה היתולית.

למשלוח מנות

מי שמתלבט בעניין משלוח מנות, ומוכן להשקיע בנושא, ירשום לפניו קוקטייל חדש. ש„יקבי הגפן" מחיפה זרקו לשוק בדיוק בימים אלה. השם „שוקורנג" מגלה את המרכיבים פלוס 15.5 אחוז אלכוהול. בקבוק דקורטיבי והכל תמורת 7.10 ש"ח.

מי שמעדיף משלוח־מנות של ממתקים. יוכל להוסיף להם בקבוקון יין מתוק, המכונה „משלוח מנות", בסך הכל 1.70 ש"ח, וחשוב שהפירמה מצרפת גם תוויות עליזות למשלוח. נמכר ברשת קואופ.

מרשמים למחברת

מתחילים בגרוג מסיימים במרק

נניח שמחר, אולי אפילו הערב, באים אליכם כמה חבר'ה להשתולל לכבוד פורים ואתם הייתם כל־כך עסוקים בהכנת התחפושת שלא חשבתם על הכיבוד. אין דבר, יש עוד המון זמן. הדרך הטובה ביותר, מקובלת בכל העולם, היא לבקש מכל אחד מהמוזמנים (או מכל זוג, אם המסיבה היא בסטייל תיבת נח) להביא מהספציאליות שלו והמארחים רק מכוונים את התנועה, שלא יהיו עשרה סוגי בורקס ואף לא סלט אחד.

האורחים שאינם מצטיינים בקולינריה יתבקשו להביא מחקנוי: מחמצים, מאפה, משקאות, נקניקים... רצוי שהמארחים יתמצאו (בערך) במצב הכללי של האורחים ויתאימו את הנדרש למצוי, אבל חשוב לא לפסות על איש, כי זאת הרגשה גועלית לבוא בידיים ריקות כשכולם מביאים.

אם מסיבות כלשהן הכנת הכיבוד על ראש המארחים, לא מתביישים להגיש דברים שהכנתם קלה, כמו סלטים וממרחים, פלוס מאכל אחד יותר נסיסי, לרעבים. חשוב שיהיה הרבה לשתות (רצוי משקאות מעניינים וקוקטיילים) וגם לכרסם: בוטנים, קרקרים, זיתים...

בכל מקרה, חובת המארחים להגיש גרוג בתחילת הערב ומרק חם בחצות, או בסיום המסיבה. באלה נתרכז הפעם.

גרוג

משקה של מלחים. מקור השם – מספרות אנקדוטות – בכינויו של האדמירל ורמון, חכילי, שבמקום רום נקי הורה לנפק למלחיו תערובת של 3/4 מים רותחים ו־1/4 רום. מירשם קלאסי למנה אחת: מרתיחים 3/4 כוס מים, 2 קוביות סוכר, מעט גרד קליפת לימון ו־1/4 כוס ייש (קוניאק, ארק, רום). מעשית: מרתיחים ליטר מים, כמה ניצני ציפורן, קליפה מגוררת של לימון שלם, כוס של רום (אפשר גם ארק או קוניאק). מבשלים על אש קטנה 10 דקות, מסננים. מוסיפים בקבוק יין אדום, מתוק, מרתיחים פעם אחת. מתבלים במיץ לימון ודבש (או סוכר) ושומרים על פלטת של שבת, בסיר סגור. מי שנכנס מקבל כוס מהמשקה החם והאדים המתפשטים בכל הדירה, מסחררים לכולם את הראש עוד יותר ותורמים לאווירה. למרות שבגרוג יש מעט אלכוהול הוא ממסטל כהוגן, לכן מגישים אותו בתחילת המסיבה, שכל הנוהגים יספיקו להתפכח עד לסיומה.

פונטש

משקה שמקורו בהודו והוא מורכב מחמישה יסודות: ארק, סוכר, לימון, שרשי תבלין ומים. בהודו שימש כמשקה פולחני. את אנגליה כבש מסוף המאה ה־16, לאחר שמפקד חצי הממלכתי, סר אדוארד קנאל, אירגן נשף (ב־25.10.1599, אם זה מעניין אתכם) ל־6000 מוזמנים ולכבודם הוכנה בריכה מלאה פונטש. היום קיימים יותר ממאה מירשמים למשקה זה, נעימים רבים לפונטש חם (למרות שבמקורו הוא קר). לדוגמה:

4 כוסות תמצית תה חזקה; 2 ניצני ציפורן; קמצוץ אגוז מוסקט טחון; בקבוק יין אדום, יבש; 1/2 בקבוק רום; 250 גרם סוכר; מיץ מ־2־3 לימונים.

מערבבים את כל החומרים בסיר אמייל, מחממים כמעט עד לרתיחה. שופכים תחתית של קערת זכוכית עמוקה בפרוסות לימון ושופכים את המשקה החם. אלגנטי מאוד לפתיחת מסיבה, לאחר שכולם התאספו.

סנגריה

במקורו של חמסין מחליפים את הפונטש או הגרוג בסנגריה, שגם לה מירשמים רבים ונסתפק בדוגמה אחת.

בקבוק יין לבן, יבש; 250 גרם סוכר; 1/2 ליטר מי סודה; קרח; פירות.

שמים בקערת זכוכית גדולה פירות חתוכים (תפוזים, אשכוליות, תותים, קיווי, אפרסמון, תפוח־עץ – מה שיש) ושופכים עליהם תערובת של יין, מים וסוכר. אפשר להוסיף מעט ייש (קוניאק, ליקר, וודקה). לכל כוס שמים קוביות קרח.

מזגראן

משקה קר ומקרר שמקורו באלג'יריה, אל תשאלו אותי מה כתוב על זה בקוראן.

כוס קפה שחור, חזק, קר; 3 כוסות מים רתוחים, מצוננים; 1 כוסית קוניאק או רום; סוכר לפי הטעם; קרח.

מערבבים את הכל, פרט לקרח, עד שהסוכר נמס. מוזגים לכוסות גבוהים ומגישים עם קשית וקוביית קרח.

מרק של חצות

לחצות (או למאוחר יותר, לפי המצב) מכינים סיר גדול ומהביל של מרק שהוא הספציאליטה של הבית. מתאים לזה מרק שעועית (עם או בלי חתיכות נקניק); מרק אפונה (עם או בלי קרוטונים ו/או חתיכות בשר מעושן); חמיצה (עם או בלי ביצים קשות ו/או שמנת חמוצה); מרק בצל (שקרם עם גבינה צהובה מרוסקת); עגבניות (עם קוביות אבוקדו); כרוב (עם או בלי נקניקיות); פטריות וכו'. בשעת לחץ פותחים קופסאות שימורים ומערבבים עם מים (חשוב לטבל ולהוסיף משהו מעניין, כגון קרוטונים או נקניק, או ביצים קשות) או מכינים מרק מירקות קפואים. למשל:

(ל־10 מנות): 1.5 ק"ג ירקות מעורבים (גזר, כרוב, קישואים, כרובית, כרישה, כרפס, פטרוזיליה, קולורבי) או שקית גדולה (900 גרם) של „מיקס" ירקות קפואים; 1/2 ק"ג תפוחי אדמה; בצל גדול; 2 כפות מרגרינה; קופסת רסק עגבניות; 3 ליטר מרק צח (מאבקה); 2 כפות קמח; 2־3 גביעי שמנת חמוצה.

קולפים את הירקות, התפודים והבצל, חותכים דק. ממיסים את המרגרינה, מטגנים בה את הבצל, מוסיפים את התפודים והירקות ואדים עד שהירקות חצי רכים. אם משתמשים בירקות קפואים — מוסיפים אותם כשהתפודים חצי רכים, בזמן האידוי; בוחשים בעדינות. מוסיפים מרק ומבשלים כ־10 דקות, עד שהירקות רכים. מתבלים. בוללים את הקמח עם מעט מרק (או חלב), שופכים למרק ומרתיחים פעם אחת. מעבירים לקערת הגשה ומערבבים עם השמנת. **אפשרות אחרת:** מבשלים את המרק עד שהירקות רכים מאוד, מסננים, מועכים את הירקות לעיסה אחידה, מעבים בה את המרק, בוללים עם השמנת ומגישים כמרק מוקרם. פלוס קרוטונים.

פורים כל השנה

הבן שלי מתחפש השנה לנינג'ה. ברגע שהוא לובש את התחפושת, פתאום הוא השתנה לבלי הכר. תנועותיו נעשות חדות וקשוחות, עיניו רושפות אש וממש סכנה להתקרב אליו. לרגע אני חושבת שהוא באמת נינג'ה ולא הבן שלי. בתי הקטנה מתחפשת למלכת אסתר. למרות שהיא קטנה ולא מבינה בדיוק מה משמעות הדבר להיות מלכה, ברגע שהיא שמה עליה את השמלה הלבנה והיפה, משהו בתנועותיה משתנה. הן נעשות נסיכות ואצילות, ראשה מתרומם בהדרת פאר וכולה אומרת מלכות.

גם אני אוהבת להתחפש בפורים. כל שנה אני מחליטה להתחפש למשהו אחר: פעם לצוענייה ופעם למלכת הכוכבים, פעם לקבצן ופעם אחרת לאיש חלל. אבל בכל שנה יוצא שאני מתחפשת לבחורה רזה. ברגע שאני מחליטה להתחפש בפעם המיליון לבחורה רזה, אני הופכת לכזו. זה פשוט עניין של החלטה. שמן, כידוע הוא דבר יחסי ולרוב הדימוי העצמי שלנו אינו קשור למציאות. בנשף פורים אני רוקדת כמטורפת, מרגישה את עצמי קלילה ודקה, יפה וזוהרת.

אבל למחרת באה הנפילה...

למה בעצם שלא נחליט כל השנה להיות מה שאנחנו באמת רוצים? במקום לשמור את כל מאוויינו בבטן ורק בחג הפורים לתת דרור לשאיפותינו הכמוסות, נעשה זאת כל השנה.

דבר ידוע שהוא שבכל זקן חבוי אדם צעיר, בכל שמן מתחבא איש רזה ובכל ביישן קיימת השאיפה לחשיפה.

כמה נשים היו משלמות כדי להיות מלכת הלבבות או גבירתי הנאוה או סינדרלה, כל השנה?

כמה גברים היו מוכנים להיות קאובוי של חצות או אביר חלומות ואפילו לוחמי שוורים, בכל חודשי השנה.

מה שאני מציעה שנחליט על פורים כל השנה ונהיה מה שאנחנו באמת רוצים. כי ברור שאם אתה מחליט שאתה רוצה להיות משהו, אז אתה פשוט הופך להיות אותו משהו.

סימה טלמון

לחורף הבא: אופנה בלי מהפכות

יומיים וחצי זה לא זמן רב וגם לא מדובר על תנועה המונית של קניינים. שבוע האופנה הישראלי כבר לא מנסנף ברגל הלאומי והקניינים אינם מתחשבים ברומנטיקה של עם קטן ונחמד, הרוצה להיות מקובל בעולם בזכות אבות. היום מחפשים סחורה טובה, בניגוד עכשווי, אופנתי, טיב מעולה ומחיר סביר ולא חשוב מאיזו ארץ באה האופנה. הכל קשר כאן בורגרי. מהומות בשטחים, מזג אוויר סוער ומעט קניינים 51 בלבד. (60 הבטיחו להגיע).

התצוגה המסורתית, שבה השתתפו 21 יצרנים, הייתה עניינית, בלי „שואו" וזוהר, כל יצרן הציג את פריטיו במהירות, רק הלוך ושוב על המסלול — עמידה קצרה, כדי שהצופה יוכל להתרשם מן המוצר. פגשנו מכירים ותיקים כגון: לורדיה, ששון, וראש אינדיאני שחזר לאחר הפסקה של שנתיים. כמו כן, טופר, ברגר, ד.ר. יורדן, גלי, ג'יבה, הוניגמן ועוד. הסריגים בלטו, וכמעט אצל כולם חזרו מוטיבים פולקלוריים, בצבעים חזקים: ירוק ואדום, דגם הז'קארד, גימור בחולצה וחצאית בצבעים מנוגדים. המיני בולט, מעט מאוד מכנסים. אפשר לומר שהיוניסקס מת ויחיה הדגם הנשי והדגם הגברי.

בבגדי העור לא חידשו הרבה. הג'ינס עושה רושם של „ניצחי" אך שינה את אופיו הרבה מאוד וחצאיות והכל מקושט בניטים, תחרים, אפליקציות של עור, פרווה ריקמות, ותחרה. גם בבגדי פוטר מוסיפים אפליקציות.

הצבעים: הרבה שחור, מוטיבים של פולקלור אוסטרי, או (כמו בסריגי מאגן) צבעוניות של שטיחים עתיקים. אין זרוק, הכל צמוד לגוף, הכתפיים מרופדות, חצאיות המיני ישרות וקצרות אך ארוכות יותר כשהן גזורות רחב, קלוש או קפלים.

אצל יצרני אופנה לא מורגשת אכזבה. אמנם נעדרו בעלי בוטיקים או חנויות, אך כאן „קנייני קטאלוג" וזה מבטיח הזמנות טובות. יוחנן לוי, מנהל חטיבת טקסטיל והעשיות קלות במכון היצוא מסר כי יצוא ענף הטקסטיל וההלבשה גדל בשנת 87 ב־27.5 אחוזים והגיע ל־600 מיליון דולר. הייתה זאת שנה טובה, אחרי חמש שנות שפל. השנה ייעשה מאמץ שיווק של היצרנים ליצוא, לפרות ההכרעה ברווחיות היצוא. תמי יער מנהלת החדשה במרכז האופנה שבמכון היצוא, מאמינה שהאופנה הישראלית תשמור לה מקום מכובד ורצוי בשוק העולמי. היצואנים מציגים שמונה פעמים בשנה בירידים בחו"ל, שם הם עושים את העיסקות הגדולות, אבל עדיין אין תחליף ל„שבוע האופנה".

חיה יוסף

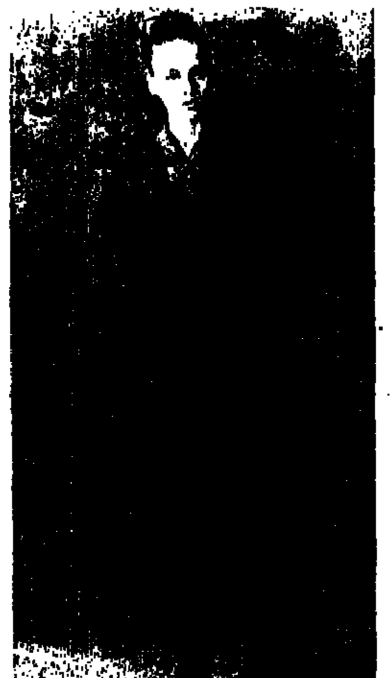

מערכת ושמה לנינגרד, גבר־דין מעורב, חצאית קלוש עם קפלים, ז'קט קצר עם רכיסה כפולה, חולצת ויסקוזה בעלת צווארון מודליאני. הכל בסגול. עיצוב: נועה בר־לב.

סריג עם אפליקציות מכל מיני חומרים. עיצוב של עדנה רוס.

צר וקצר, הכתפיים עדיין רחבות, שילוב של סריג ואריג. עיצב שוקי לוי לגלי.

ג'ינס עם ניטים ותחרה. עיצוב נטע רשף, בעלת מפעל קטן בכפר סבא, לא למדה אופנה, סתם התחילה לעצב בגדים בשביל הכיף וזה מה שיוצא לה.

מלמיליאן: עוד אפתיע

קשר נבחרת הכדורגל של ישראל אורי מלמיליאן המחלים מפציעה ברגלו אמר אתמול במלבורן, אוסטרליה: „אני עוד אפתיע את כולם".

למרות שכבר מסתמן הרכב לקראת המשחק ביום ראשון עם אוסטרליה בטורניר הקדם אולימפי ואורי לא כלול בהרכב זה סיפק אתמול הכדורגלן הירושלמי קורת אופטימיות לגבי שיתופו. כך גם אחרת, רופא הנבחרת ד"ר מארק רוסנובסקי סבור מעל לכל ספק שאורי מלמיליאן יהיה כשיר למשחק ביום ראשון.

בינתיים מגלה קשר אחר בנבחרת — מוטי איוניר — חריצות רבה באימונים ורומזה כי בכל מצב יפתח בהרכב. גם המאמן מילאנקו מיהיץ' שבע רצון ממוטי איוניר ונכון לעכשיו הוא מועדף על פני קשרים אחרים.

לגבי החוליה האחורית אין ספק. בוני גינצבורג יעמוד בין הקורות ושני האבי כהן יחד עם ניר אלון וניר קלינגר ישחקו לפניו.

שלום תקווה עדיין סוחב את הפציעה מתחילת השבוע ואולם יום אתמול עבר ללא השמצות וללא כל שיחות בנושא הטסת שחקן לאוסטרליה.

כל שמונה־עשר השחקנים השוהים במלבורן (כולל אורי מלמיליאן ושלום תקווה) התאמנו אתמול והאווירה היתה נוחה.

לשחקנים גם נודע נצחון טאייוואן על סמואה המערבית 0:5 (ראה מתחת לידיעה זו).

אם לא אנחנו מי־לאנו

הערב, ב־9.30 לפי שעון ישראל, תוזיה לאלופת ישראל מכבי תל־אביב ההזדמנות אחרונה להשאר בתמונת המאבק לחצי גמר גביע אירופה לאלופות ● המשחק יתקיים באולמה של אלופת אירופה טרסר מילאנו שגם היא עדיין נאבקת על מקום בחצי הגמר ● אשתקד ניצחה שם מכבי בהפרש 15 נקודות, הערב כולנו מוכנים לחתום על נצחון בהפרש 7 נקודות ● שידור ישיר ברדיו ובטלוויזיה

אלופות

לפני שנה ניצחה מכבי תל־אביב את טרסר מילאנו, ב„פלאטו־רוסאריו" את בעלת הבית בהפרש בן 15 נקודות, 79:94 — נצחון ששטף או את מיקי ברקוביץ וחבריו למשחק הגמר בלוזאן, שם נוצחה בידי...טרסר 71:69.

במשחק הראשון בין שתי הקבוצות שהיה העונה ביד־אליהו ניצחה הגברת הזקנה ממילאנו את האלופה הישראלית — 93:99.

הערב, ב־9.30 לפי שעון ישראל, ינסו מוטי דניאל, וילי סימס, דורון ג'מצ'י, קווין מאגי וקן בארלו, לגמול. נצחון עשוי להסית למכבים את העליה לבית חצי הגמר בגנט שבבלגיה.

בורג חשוב במכונה הישראלית יהיה מוטי דניאל. על דניאל הוטלה המשימה להצר את צעדיו של בוב מקארו. במשחק הקודם בין שתי הקבוצות קלע שחקן האנ.בי.איי. לשעבר 35 נקודות והערכו „קשה לשמור עליו. הוא זורק את הזריקות שלו בכל מקרה. מקארו הוא לא שחקן שניתן להגיד שאפשר לעצור אותו. אני מקווה להפריע לו כמה שיותר. הוא גבוה ממני ב־11 ס"מ ואפשר רק לקוות לטוב" אמר מוטי דניאל.

קווין מאגי שישמור על דינו מנגין הוסיף: „דינו הוא רק בן־אדם. הוא חזק וגם אני כזה. המשחק יהיה חזק לא רק בינינו. אני מקווה שננצח. אם נשחק טוב ננצח. זו ההזדמנות האחרונה באמת".

לפי אימוניה של מכבי תל־אביב נראה שרלף קליין שואף למשוך את השחקנים האיטלקים החוצה לעבר קווין מאגי וקן בארלו ואז לאפשר לוילי סימס, לדורון ג'מצ'י ומוטי דניאל לחדור לתוך רחבת הסל לקלוע או למשוך עבירות. מכבי תירגלה צורת התקפה זו ולאחריה תורגלו השחקנים בזריקות רבות של כדורים מקו העונשין. קליין מצא דרך מקורית לדרבן את חניכיו לגלות ריכוז בזריקות כדורי העונשין. מי שהחטיא ביצע שני ספרינטים לקצה השני של האולם.

דאגה רבה אחזה אמש ראשי הקבוצה הישראלית כאשר במהלך האימון שקיימה אמש נפגע מיקי ברקוביץ ברגלו והורד על כפיים לחדר ההלבשה. רק לאחר טיפול שנמשך למעלה מ־15 דקות שב ברקוביץ אל חבריו והמשיך באימון עד סיומו.

לאחר מכן אמר הקפטן המכבי כי הוא מקווה להיות שותף הערב להצלחות קבוצתו.

קן בארלו ששיחק בשנה שעברה בשורות טרסר מילאנו והיה שותף לזכיה באליפות אירופה זכה לקבלת פנים חמה מצד אוהדי הקבוצה ושחקניה שהירבו ללחוץ את ידו ולשאול לשלומו.

מאמן טרסר מילאנו פרנקו קאזאליני מודאג. קבוצתו מגלה בעת האחרונה עייפות רבה ומשחקה מסורבל. גם ההפסד הביתי בליגה לדרייוארה לא תרם לבטחונו של המאמן האיטלקי הצעיר המכלה זעמו בסיגריות אותן הוא מעשן בשרשרת.

בין לבין תירגל קאזאליני את שחקני החמישיה שלו: רנטוני, פרמייר, מנגין, בראון ומקארו למשחק מול שמירה איזורית. ריקי בראון, אחד משני הזרים של טרסר, לקח ללבו את „הירידה" עליו מכלי התקשורת במילאנו. העיתונות ציינה שבראון הוא אכזבה ועדיין לא פרע שטרות במילאנו. רק שלא יתאושש הערב מול מכבי ת"א.

מי שזוכר את משחקו של בראון ביד־אליהו מול מכבי תל־אביב כשקלע 33 נקודות, סבור כי מטרת העיתונות האיטלקית היא להלהיב את בראון ולעודדו לקראת המשחק הערב. גם זו שיטה.

ראשי טרסר חוששים כי רבים מ־9500 מקומות הישיבה באולם לא יהיו מאוכלסים. עד אתמול נמכרו קצת יותר מ־7000 כרטיסים. ישפטו במשחק דוירוב (ברית המועצות) והית (אנגליה).

המשחק ישודר במלואו בטלוויזיה וברדיו.

אורתז — דן־בוס 100:112

במשחק ראשון במחזור ה־11 בבית־הגמר בגביע־אירופה לאלופות בכדורסל ניצחה אמש הקבוצה הצרפתית אורתז באולמה את דן־בוס ההולנדית — 100:112.

המשחקים הערב, נוסף לזה בין טרסר מילאנו ומכבי ת"א, יהיו: סאטורן קלן — אריס סלוניקי; פרטיזן בלגראד — ברצלונה.

טבלת בית־הגמר

1.	פרטיזן	10	866־925	18
2.	אריס	10	946־980	16
3.	טרסר	10	944־920	16
4.	ברצלונה	10	925־1004	15
5.	מכ. ת"א	10	944־945	15
6.	אורתז	11	970־972	15
7.	סאטורן	10	1000־997	14
8.	דן־בוס	11	1164־1016	13

ההרכבים

מכבי תל־אביב:

שם		גיל	גובה
4.	וילי סימס	29	1.9[illegible]
6.	מוטי דניאל	24	1.96
7.	מוטי ארואסטי	31	1.88
8.	ג'ג קורנליוס	30	2.04
9.	מיקי ברקוביץ	33	1.91
10.	חן ליפין	23	1.84
12.	דורון ג'מצ'י	26	1.97
13.	קווין מאגי	28	2.04
14.	איציק כהן	19	2.04
15.	קן בארלו	23	2.06

מאמן: רלף קליין

טרסר מילאנו:

שם		גיל	גובה
5.	פאוסטו ברגמה	27	1.96
6.	אלדו מסימיליאנו	20	1.92
7.	ריקרדו פיטיס	19	2.01
8.	מייק דנטוני	36	1.90
9.	מאריו גוברנה	21	2.05
10.	רוברטו פרמייר	29	1.98
11.	דינו מנגין	37	2.04
12.	ריקי בראון	29	2.06
13.	פירו מונטיק	24	1.94
15.	בוב מקארו	36	2.07

מאמן: פרנקו קאזאליני

פיקנטריה

ישראל פז

להחזיר הגלגל לאחור...

לפני שנה, בגביע־אירופה 1986־87, ניצחה טרסר מילאנו בבית הגמר ביד־אליהו, את מכבי ת"א בהפרש משכנע — 78:87. האלופה האיטלקית הותירה אותנו סעורייסה ונדהמים. ערב הגומלין במילאנו, היה מצבה של מכבי ת"א בכי־רע. והנה הפתעה. [illegible] נקודות של קווין מאגי הצעידו את אלופת ישראל לנצחון ראשון בהיסטוריה באולם הגועש והסוער במילאנו — 79:94. או נפתח העידן החדש שסחף את מכבי ת"א לגמר בלוזאן נגד... טרסר מילאנו (71:69).

גם העונה חגגה טרסר מילאנו נצחון ראשון בבית־הגמר בגביע־אירופה ביד־אליהו — 93:99. שני ענקי טרסר, מקארו (35) ובראון [illegible] „קציצות" ממכבי ת"א מתחת לסלים. בארלו, לשעבר שחקן טרסר, הוגבל ב־14 נקודות ואת מאגי החזיקו האיטלקים על 12 נקודות.

האם יחזור הערב הסיפור מלפני שנה ומכבי ת"א שוב תזנק לתמונת [illegible] על כרטיסי הפליי־אוף עם נצחון במילאנו?

שאלה קשה. לפני שנה דהרה טרסר בראש טבלת בית־הגמר. השנה זקוקה גם היא לנצחון, שכן הפסד ביתי עלול להשאירה מחוץ למירוץ. זו תהיה סיבה טובה לאוהדי אלופת איטליה לעודד בקולי־שלות את קבוצתם ולשחקנים לעשות מאמץ לגבור על מכבי ת"א, תוך ניצול [illegible] המפורסמת של טרסר.

לפי תוצאות המשחקים בחודש וחצי האחרון מסתבר [illegible] בביתיותה המאיימת של טרסר. עובדה, ב־14 בינואר הפסידה אלופת איטליה באולמה לברצלונה — 100:94, מה שהעניק תנופה אדירה לקבוצה הספרדית להסתער קדימה. ביום ראשון נוצחה טרסר באותו אולם [illegible] האיטלקית ע"י וארזה (105:97).

גורל המשחק הערב תלוי בעיקר ביכולתה של מכבי ת"א להתאושש [illegible] תשחק כמו בשבועות האחרונים תצליח טרסר, המתבססת על [illegible] „קשישים" (רנטוני, מקארו, מנגין), להטות את הכף לזכותה. מכבי ת"א ביכולת של סלוניקי, או גם ברמה שגילתה מול אליצור נתניה [illegible] בליגה (101:108 בהארכה), אינה מסוגלת לחזור על הישגה לפני שנה [illegible] לנצח צריך להשתפר מאוד.

המאמן רלף קליין הגיע למסקנה נכונה שעליו לזעזע את [illegible] שינוי בחמישייה. אי־אפשר להמשיך בהרכב שדעך, שהביא להפסדים [illegible] די. אם ההרכב החדש יצליח — זו כבר שאלה אחרת. נקווה שכן.

יהיה זה המשחק העשירי בין מילאנו, על שמותיה השונים ([illegible], סימאק, טרסר), לבין מכבי ת"א, מאז עונת 1972־73. מילאנו ניצחה ב־[illegible] משחקים (כתוכם בגמר אשתקד בלוזאן — 69:71) מכבי ת"א [illegible] בשלושה נצחונות (האחרון, המפתיע, בעונה שעברה במילאנו — 94:79).

האם יחול מפנה בהופעתה של מכבי ת"א העונה בגביע־אירופה [illegible] בחצות נהיה חכמים יותר.

0:3 בדקה ה־86. 2:3 בסיום

מאת חיים שר,
מיוחד ל„על המשמר"

אלופת מערב גרמניה בכדורגל, קבוצת באיירן מינכן נראתה אמש קרובה מאד לשלב חצי גמר גביע אירופה לאלופות ואולם בארבע הדקות האחרונות של המשחק הראשון ברבע הגמר מול ריאל מאדריד התרחק מעמד זה ממנה בצורה משמעותית.

בדקה ה־86 עוד צעדה באיירן ביתרון מבטיח של 0:3 אך צמד של אמיליו בוטרגאניו והוגו סאנצ'ס קבעו בסיום נצחון 2:3 לבאיירן שעלול לא להספיק למשחק הגומלין שיתקיים בעוד שבועיים במאדריד.

70 אלף צופים במינכן ראו מחצית ראשונה פושרת לגמרי שלקראת סיומה נסוגו שחקני מאדריד לשערם במטרה לסיים מחצית זו מבלי לספוג. אלא שבדקה ה־40 העלה הנס פפליגלר את באיירן ליתרון 0:1

ממש לפני השריקה האחרונה למחצית הראשונה קבע נורבטר אודר 0:2 לבאיירן.

באיירן פתחה את המחצית השניה כפי שסיימה את הראשונה והבין־לאומי רולאנד וולפארת קבע בדקה ה־48 יתרון מבטיח לבאיירן — 0:3

ריאל מאדריד נראתה המומה, קשה היה להאמין שהיא תתאושש ואולם מי שסייע לה היו שחקני באיירן בעצמם שנסוגו לשערם וכמו הזמינו התקפות.

בדקה ה־86 ניסה אודר להחזיר כדור לשוערו ז'אן מארי פאף אלא ש„העיט" אמיליו בוטרגאניו התברג בין השניים וקבע 3:1.

דקה אחת לפני הסיום קיבל הוגו סאנצ'ס כדור בזוית קשה ובעט לשער. ז'אן מארי פאף זינק אך הכדור עבר מתחת לבטנו וקבע את תוצאת המשחק — 2:3 לבאיירן מינכן.

ריאל מאדריד שבדרכה לרבע הגמר הדיחה את נאפולי האיטלקית ואת מחזיקת גביע האלופות, קבוצת פורטו מצויה עתה בעמדה נוחה. נצחון 0:1 או 1:2 יספיק לה כדי להעפיל לחצי הגמר.

קבוצת הכדורגל הרומנית סטיאווה בוקארשט, שזכתה לפני כשנתיים בגביע אירופה לאלופות, ניצחה במגרשה לעיני 30 אלף צופים, את ריינג'רס גלאזגו 0:2 (0:1) במשחק הראשון ברבע הגמר בגביע אירופה לאלופות.

במשחק זה לא שותף אבי כהן בהרכב גלאזגו ורק חילוף אחר בוצע בשורות הריינג'רס, כאשר דרק פרגוסון החליף את סקוט ניסבט.

דווקא אלי מקוויסט, המוליך בטבלת השערים בסקוטלנד, שאמור היה להיעדר בשל פציעה, הופיע בכל 90 הדקות לאחר שהחלים במפתיע מניתוח שבוצע שבוע לפני המשחק.

הרומנים ביצעו שני חילופים. גבריללה באלינט החליף בדקה ה־37 את מריוס לאקאטוס ולוסיאן באלאן החליף בדקה ה־65 את הקיצוני רוטארו.

כבר בדקה השניה כבש ויקטור פיצורקה את השער הראשון [illegible] ויובאן חתם בדקה ה־66, בבעיטה חופשית מ־25 מטרים, [illegible] לעצור את הכדור.

משחק הגומלין יתקיים ב־16 בחודש בגלאזגו.

שוער נבחרת אנגליה, כריס וודס, שהופיע בחודש שעבר נגד ישראל, הציל שלוש פעמים בצורה מושלמת את שערו.

מנהל שחקן ריינג'רס, גרהם סונס, ראה את הכרטיס הצהוב, לאחר פגיעה בוטה בהאג', זמן קצר לפני ההפסקה.

גם קשר ריינג'רס, סקוט ניסבט והרומני אונגוריאנו, נרשמו בפנקס השופט.

בצרפת נפרדו אלופת צרפת בורדו ואלופת הולנד פ.ס.וו. איינדהובן בתיקו 1:1.

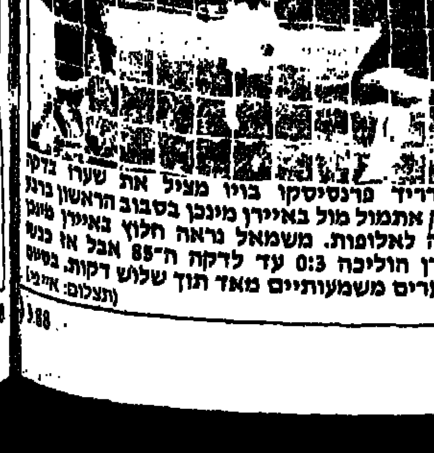

שוער ריאל מאדריד פרנסיסקו בויו מציל את שערו בדקה הראשונה למשחק אתמול מול באיירן מינכן בסבוב הראשון ברבע גמר גביע אירופה לאלופות. משמאל נראה חלוץ באיירן מינכן מארק יוז. באיירן הוליכה 0:3 עד לדקה ה־85 אבל אז כבשו הספרדים שני שערים משמעותיים מאד תוך שלוש דקות. (תצלום: אי־פי)

2 הורחקו ו־1 נשלח לבית חולים בנצחון טאייוואן 0:5

שני כדורגלנים הורחקו ושלישי הועבר לבית החולים בפירבי בעקבות תקרית אלימה שפרצה במשחק, בו הביסה טאייוואן את סמואה המערבית 0:5.

המשחק היה במסגרת הטורניר הקדם אולימפי ונצחון זה צירף את טאייוואן לאוסטרליה, ניו זילנד וישראל לשלב הבא.

התקרית פרצה במחצית השניה לאחר ששוערה של סמואה, טאויטה טאמאגאניה הותקף בתיקול קשה מצד שחקני טאייוואן. שני שחקני טאייוואן נפגעו בתיקול זה. השוער והמגן מאלו ואגה הורחקו בעקבות זאת.

כעבור כמה דקות הורד קשרה של טאייוואן הוואנג מן השדה לאחר פגיעה בצווארו והובהל לבית החולים.

● ליגה אנגלית

תיקו במשחקי השלמה באנגליה

במשחקי השלמה בליגה האנגלית בכדורגל פתחה דרבי תיקו אפס על טוטנהאם בלונדון. תיקו 1:1 היה בין סאותהמפטון וניוקאסל.

בסקוטלנד ניצחה דנדי יונייטד את סנט מירן 0:2 מצמד שעריו של קויין.

● ליגה א'

חמישה משחקים דחויים נערכו אתמול במסגרת מחוז צפון של ליגה א' בכדורגל.

במשחק המרכזי שהיה בטמרה הפתיעה מכבי חדרה בנצחון 0:2 על מכבי טמרה לאחר מחצית ללא שערים. אלף צופים חזו ביתרון חדרתי במחצית השניה. שני השערים הובקעו תוך 10 דקות מרגלי יעקב בן שמואל (58) ושמואל סבאג (68). שפט היטב רחמים דינאצ'י.

מוליכת הטבלה הפועל בית שאן זכתה בנצחון חוץ חשוב 1:2 על מכבי עוספיה. יעקב דנינו (27) ויצחק ביטון (66) הבקיעו לבית שאן. לעוספיה כבש עני אבו רוקון (77). שפט שמואל ארושטיין, לעיני 800 צופים בעוספיה.

בקרית אתא נפרדו בתיקו ללא שערים הפועל קרית אתא והפועל בני־טמרה. במשחק המאכזב שפט שמעון לוי, לעיני 100 צופים.

בעפולה נפרדו בתיקו 1:1 מכבי עפולה והפועל טירה לאחר אותה תוצאה במחצית. משה גבאי הקנה יתרון לעפולה בדקה ה־23 ומנגד הישווה מוחמד מוסא בדקה ה־34. שפט יעקב בן חמו, לעיני 300 צופים.

בטירה נפרדו הפועל טירה ובית"ר חיפה בתיקו 1:1 (0:0). תוצאת המשחק נקבעה תוך דקה אחת. קוסאי עיראקי (81) קבע 0:1 לטירה ועוזי כהן הישווה (82). שפט מרדכי ואנה, לעיני אלף צופים.

גביע הטוטו

שבעה משחקי טוטו כבר מחר

ארבעה משחקי גביע הטוטו הלאומי יערכו כבר מחר.

באיצטדיון בלומפילד יערכו שני משחקים. בראשון תפגוש שמשון ת"א (1 בצהריים) את בית"ר ת"א ולאחר משחק זה (3) תפגוש הפועל ת"א את הפועל לוד.

מכבי נתניה תארח במגרשה את הפועל ירושלים (3) ואילו הפועל כפר־סבא תפגוש את הפועל חיפה (3).

בליגה הארצית יהיו מחר שלושה משחקים. הפועל חדרה — הכוח ר"ג; מכבי רמת עמידר — מכבי יבנה ומכבי שעריים — בית"ר נתניה. משחקים אלו יחלו בשעה 3.

בשבת תארח מכבי פתח־תקווה את בני יהודה תל־אביב במגרש לזרוס חולון (3). מכבי פ"ת ספגה עונש רדיוס.

מאמן רומני ביקש מיקלט מדיני בקאלגרי

מאמן המזחלות הרומני ביקש מקלט מדיני בקאלגארי קנדה, בתום משחקי החורף האולימפיים בראשית השבוע. המאמן הגיע לכפר האתלטים של מכללת קאלגארי שם ביקש מיקלט מדיני.

2:2 מבטיח לבריז' באתונה

קבוצתו של רוני רוזנטל מ.צ. בריז' בפתחה תיקו 2:2 על פאנאתינאיקוס ביוון במשחק הראשון ברבע גמר גביע אופ"א.

היוונים הוליכו פעמיים. לראשונה בדקה ה־54 מרגלי כוכב הקבוצה דימיטריס סאראוואקוס, אולם הבלגי הבינ"לאומי יאן קולמאנס הישווה כעבור שלוש דקות. אחר־כך (בדקה ה־65) קבע קוסטאס אנטוניו 1:2 לפאנאתינאיקוס אך מארק דה הריזה הישווה בדקה ה־83.

75 אלף צופים חזו במשחק שנערך באתונה.

בקלן סיימו בתיקו ללא שערים קבוצות לברקוזן וברצלונה. 41 אלף צופים חזו במשחק.

וורדר ברמן המערב גרמנית הפתיעה בנצחון חוץ 0:1 על וורונה האיטלקית והיתה לקבוצה היחידה אמש שניצחה בחוץ.

את הנצחון הגבוה ביותר בגביע אופ"א השיגה אספניול שגברה בביתה על ויטקוביצ'ה הצ'כית 1:2.

מכלן, רק 0:1 בבית

שער של מאסקאל דה וילדה, ארבע דקות לפני הסיום, היקנה אתמול נצחון מזערי — 0:1 — למכלן הבלגית על דינמו מינסק במשחק הראשון ברבע גמר גביע אירופה למחזיקות גביע.

רק 8000 צופים ראו את קבוצתו של אלי אוחנה מתקשה להשיג מיקדמה רצינית יותר לקראת משחק הגומלין בעוד שבועים.

באיטליה ניצחה אטאלאנטה את ספורטינג ליסבון 0:2 השער הראשון נכבש מהנקודה הלבנה ואת השער השני כבש אלדו קנטרוטי.

המשחק הראשון ברבע גמר גביע אירופה למחזיקות גביע, בין יאנג בויס ברן ואייאקס אמסטרדם, מחזיקת הגביע, שנועד ליום שלישי בברן, נדחה ל־9 בחודש, עקב קרח שכיסה את משטח הדשא.

במשחק שנערך באותה מסגרת בלצ'ה, איטליה, גברה שלשום מארסיי על הקבוצה רובאניימי מפינלנד 0:1, משער שהבקיע הבין־לאומי ז'אן פייר פאפן בדקה ה־26.

התוצאות

גביע האלופות
- ● באיירן — ריאל 2:3.
- ● סטיאוואה — גלאזגו 0:2.
- ● בורדו — פיליפס 1:1.
- ● בנפיקה — אנדרלכט

גביע המחזיקות
- ● מכלן — דינמו 0:1.
- ● אטלאנטה — ספורטינג 0:2.
- ● מארסיי — רובאניימי 0:1.
- ● יאנג בויס — אייאקס – נדחה.

גביע אופ"א
- ● פאנאתינאיקוס — מ.צ. 2:2.
- ● לברקוזן — ברצלונה 0:0
- ● אספניול — ויטקוביצ'ה 0:2.
- ● וורונה — וורדר ברמן 1:0

איתן אהרוני מנחש משחקי המחזור ה־3:

מכבי פ"ת — תיקו בחולון בית"ר י־ם תפסיד בחיפה

מאת יצחק ויטהוף

איתן אהרוני נמנה בעבר על שורות הנבחרת הלאומית בכדורגל. אהרוני נשאר בארץ ויחזיק אצבעות לחבריו לקבוצה (בוני גינצבורג, דניאל בראיילובסקי ליאור רוזנטל וניר קלינגר), יחד עם יתר שחקני הנבחרת שיתמודדו ביום ראשון במשחק הבכורה קדם־אולימפי נגד אוסטרליה.

אהרוני מנסה כיום, יחד עם חבריו שנותרו בארץ, לנצל את פגרת אוקיאניה לשיפור כושרה של מכבי חיפה, שם מאמינים עדיין כי ביכולתה להימנות על שמונה הראשונות בליגה, בתום המשחקים הסדירים.

עד אז ינסו החיפנים להשתפר במשחקי גביע־הטוטו.

ניחושו של אהרוני על משחקי הסיבוב השלישי בגביע־הטוטו.

● **שמשון ת"א — בית"ר ת"א:** שתי קבוצות צמרת המגלות יכולת טובה. דרבי קטן, שלא יוכרע.
התחזית: תיקו.

● **מכבי חיפה — בית"ר ירושלים:** בליגה לפני שבועיים ניצחה מכבי חיפה את בית"ר ירושלים בבלומפילד (2:3). הפעם, אצלנו בקרית־אליעזר, אין סיבה שלא נחזור על ההישג. כמרכזן אני בוטח בקבוצתי, ולכן ננצח.
התחזית: נצחון למכבי חיפה.

● **מכבי פ"ת — הפועל צריפים חולון:** חולון משחקת היטב בזמן האחרון. מכבי פ"ת סיימה את תפקידה בליגה, ואולי תהיה לה הזדמנות להפתיע בגביע־הטוטו.
התחזית: תיקו.

● **הפועל פ"ת — בני יהודה ת"א:** הפועל פ"ת קבוצה טובה. למרות שהפסידה בשבוע שעבר לחולון, היא לא תפסיד פעמיים רצוף. בבית תנצח את בני־יהודה.
התחזית: נצחון להפועל פ"ת.

● **מכבי נתניה — הפועל ירושלים:** עם כל הכבוד שיש לי להפועל ירושלים היא לא תנצח בנתניה. למכבי נתניה שחקנים טובים, עם ספסל טוב, צעירים העושים עבודה יעילה.
התחזית: נצחון למכבי נתניה.

● **הפועל באר־שבע — מכבי ת"א:** משחק שקול בין שתי קבוצות השוות ברמתן. מכבי ת"א, לאחר שספגה שישייה ממכבי נתניה, לא יכולה להרשות לעצמה עוד הפסד.
התחזית: תיקו.

● **הפועל כפר־סבא — הפועל חיפה:** זהו משחק בטוח. הפועל כפר־סבא תנצח ללא בעיות.
התחזית: נצחון להפועל כפר־סבא.

● **הפועל ת"א — הפועל לוד:** משחק שכל תוצאה, לבד מנצחון הפועל ת"א, באופן ברור, תיחשב כהפתעה גדולה.
התחזית: נצחון להפועל ת"א.

המעפיל חוללה מיפנה והותירה רמת־אביב בהלם

הצלחה למשחקי הגמר־עף: מיפגשים טובים ומרתקים

מאת יעקב צלאל

שלושת משחקי הכדורעף בהם חזיתי בשמונת הימים האחרונים מעידים על הצלחת משחקי הגמר־עף: שיטת הטוב משלושה הניבה שני מיפגשים מרתקים ומעניינים.

במשחק הראשון שבו צפיתי אירחה הפועל כפר־סבא את הפועל בת־ים. האורחים, בכדורעף מצויין, מוטטו את הכפר־סבאים — 1:3. בשבת השלימה בת־ים את המלאכה בנצחון ביתי — 1:3, ובשבת הקרובה תפגוש את הפועל מטה־אשר, שגברה בשני משחקים חלקים על הפועל שריד.

משחקי „ההכנה" של בת־ים למיפגש זה היו טובים בהרבה מאלה של מטה אשר, שמזה זמן רב לא נתקלה ביריבה המסוגלת לגזול ממנה מערכה. לקראת המשחק תצא בת־ים למחנה־אימון קצר ביום שישי בחיפה, ואחר־כך תגיע למשחק במוראל גבוה.

בשני המשחקים האחרים בהם חזיתי גברה הפועל המעפיל על הפועל רמת־אביב, פעמיים 1:3, תוך שהיא נחלצת ממצב קשה, לאחר שנוצחה במשחק הראשון בביתה. בשבת קטעה המעפיל באוסישקין את סידרת שמונה הנצחונות של רמת־אביב. נפילה של שחקני־מפתח ברמת־אביב איפשרה להמעפיל לחולל את המפנה וגם האירה על בעייה משותפת לשתי הקבוצות: מחסור חמור בשחקני־ספסל, וכתוצאה מכך אפשרויות תימרון מינימאליות לרשות המאמנים.

מחסור בשחקני ספסל

לרשותו של אבישי קרפובסקי עומד שחקן אחד, איתי דיין ששיתופו בשבת, החל מהמערכה השלישית ב־8:4 לרמת־אביב, שינה את פני המערכה. דיין החליף את אביב הלפרין, שפתח באופן בינוני ונחלש. כניסתו הביאה לשיפור מיידי בקבלות ה„סרבים" ובאופן מפתיע הצליח להנחית כמה כדורים בנקודות החשובות של המערכה השלישית. המעפיל הפכה פיגור של 13:9 לנצחון 13:15.

לרשותו של גילי לוסטיג, מאמן רמת־אביב, לא עומדת אף האופציה הזו. שיתופו של גדי הלפרין, לרוב על חשבונו של שלמה צפריר, אינו חילוף בעל משמעות לגבי מגמת המשחק. בשבת לא הורגשו שחקני הסיוע של אליעזר כגן: ליפשיץ היה חלש בהתקפה ובקבלות „סרבים", בעוד שרונן צירין, שחקן עם פוטנציאל מצויין, מקבל מעט מאד הגשות, שאותן הוא לרוב מסיים בהצלחה, בגלל צמידות עמדתו לזו של כגן.

לכל אחת מהקבוצות יש מגיש אחר. כשכושרו לקוי אין מי שיחליף אותו.

התוצאה של מחסור בשחקני ספסל הורגשה במערכות השלישית והרביעית של המשחק השלישי. המעפיל זכתה בשתי המערכות הראשונות, בראשונה באופן דרמטי 14:16. אותותיהם של שלושה משחקים בשמונה ימים, ולחלק משחקני המעפיל היה זה משחק רביעי בשמונה ימים, הורגשו: יכולת הריכוז של חלק מהשחקנים נפגמה והתוצאה לגבי המעפיל היתה פגיעה במשחק הקבוצתי שהוא המרכיב הדומיננטי בהצלחת הקבוצה. המשחק הגיע לשיאו כשרמת־אביב הוליכה 10:14.

כגן, שהיה מצויין לאורך כל המשחק השלישי, לא הצליח ברגעים אלה וליפשיץ העניק להמעפיל „משלוח מנות" בשתי הנחתות לחוץ. חמישה כדורי הכרעה עמדו לזכותה של רמת־אביב והם לא נוצלו. גם שישה „סרבים" קילקלו האורחים, לעומת אף כדור־פתיחה של המעפיל. המהפך הושלם ב־14:16 להמעפיל.

המערכה השניה היתה המהירה בכולן, והמעפיל זכתה בה — 8:15. אולם כבר ברגעים אלה נראו ניצני המערכה השלישית.

צעירים עם טקט נפשי

המעפיל פתחה היטב והובילה. שמאי גלזר היה הבולט בהתקפת המעפיל בעוד שניר מנור כמשחק־קרקע מצויין, הציל כדורים רבים. למנור, המגיש של המעפיל, עדיין אין את האישיות ההכרחית למגיש. פעמים רבות מדי הוגשו כדורים ע"י מנחיתים כשמנור עומד בחוסר־

● כדורעף

אונים לירם. מגיש עם בטחון היה מסלק מדרכו את כל מי שמנסה להוציא כדור כזה מידיו. לעומת זאת ה„סרבים" שלו היו קטלניים, ביחוד בשתי המערכות הראשונות.

במהלך המשחק איבדה רמת־אביב 12 „סרבים" לעומת 4 של המעפיל. וה„סרבים" של המעפיל משמעותיים הרבה יותר מאלה של רמת־אביב בגלל הקושי הטמון בקבלתם.

למרות שהובילה 9:11 נראתה המעפיל „גרוגית" לאורך כל המערכה השלישית. משחק הקרקע נחלש, ומשחק ההתקפה היה נטול תרגילים כשיניב ברינצר, הסוחב פציעה ברגלו, אינו מצליח לעבור את חסימת רמת־אביב. כגן המשיך להפגיז מכל העמדות תוך שהפגין את זריזות רגליו המדהימה, בתנועה להתקפה. שש נקודות רצופות החיו את תקוות רמת־אביב, אלא ששחקניה הצעירים של המעפיל ניחונו בשקט נפשי רב המתאים לרוב לשחקנים בוגרים. יניב בר־נצר מרגיע לא פעם את הספסל, כשגם אחיו הצעיר ממנו אינו מתרגש במיוחד מהמתרחש סביבו.

רמת־אביב הובילה 5:8. המעפיל ייצבה שורותיה והשוותה, בעזרת „סרבים" משופרים ל־11:11. רמת־אביב עוד הובילה — 12:13 לפני ש„סרבים" של המעפיל הכריעו את המערכה, המשחק והמאבק לזכות המעפיל.

בסיום המשחק האחרון באו שחקני רמת־אביב בטרוניות לשופטים. שופטים טובים זה עניין מקובל כמעט כמו ששחקנים טועים. אבל נרמה לי שיש קוד מסויים שעל השופטים לעמוד עליו כדי שיוכלו לנהל משחק בשליטה מלאה, ללא התערבות של השחקנים, או הספסל שמאחורי גבם.

במשחק באוסישקין צעקו אנשים מהנהלות שתי הקבוצות לשופט המשנה בכל פעם שהוא לא שרק, וכשנדמה היה להם שעליו לשרוק לזכותם. השיטה היתה של פנייה אישית כשקוראים לשופט בשמו ומעירים לו על „טעותו". בכל המקרים הללו, שחזרו ונישנו לאורך כל המשחק, היה על השופטים להרחיק את המעורבים. לא יכול להיות שבאופן „סאחבי" כזה יסיטו את תשומת־ליבו של השופט מהמתרחש במגרש.

לאליעזר כגן מנהג משונה. לאחר כל כדור עליו לסמן לשופטים היכן הוא נפל. אם הכדור נפל מטר בתוך המגרש יסמן כגן בידיו, שהכדור נפל מחוץ למגרש... לפני יומיים ליוו פעולות אלה גם בדיבור רב שעלה לו בכרטיס אדום. נרמה לי שביכולתו הנוכחית אין לו צורך באמצעים פסולים כאלה. אם הוא לא היה קופץ על כל כדור, אמינותו בעיני השופטים היתה עולה ואז יכול היה לנצל את מעמדו במקרים בודדים ששחקן יכול להשפיע על שופט.

המעפיל תפגוש בשבת את הפועל קרית־אתא שבשבועות האחרונים נרמה שאינה מתפקדת היטב. המעפיל חילצה שם שתי מערכות לפני כחודש (תצי. המשחק שם עשוי להיות מרתק.

מצטיין שמאי גלזר

גולפא מאור־עקיבא ועוד 15 מאירופה

16 מקצוענים ו־48 חובבים יתמודדו אתמול בתחרות המשולבת למקצוענים וחובבים, והראשונה בהיסטוריה של מועדון הגולף הישראלי.

15 המקצוענים הגיעו משמונה מדינות באירופה: אנגליה, אירלנד, סקוטלנד, וולס, צרפת, שבדיה, לוקסמבורג ובלגיה. המקצוען הנוסף הוא יעקב (קאקו) אבנעים, מאור עקיבא.

התחרות למקצוענים הינה על כבוס כולל של 12,000 דולר בתוספת פרסים יקרי ערך לחובבים. בולטים בהשתתפותם פיטר טאוסנד, אחד מגדולי השחקנים המקצוענים של אירלנד ואנגליה ומנצח עשרות תחרויות גולף למקצוענים ברחבי העולם, וראסל וויר מאנגליה שהוכרז השנה כאלוף המקצוענים של מועדוני הגולף של בריטניה ואירלנד. הוא גם הוביל במקום הראשון בין זוכי הפרסים הכספיים בשלוש השנים האחרונות. בסכום הזכיה הכולל אין הוא מוכן לנקוב.

בסיום היום הראשון של התחרויות מובילים המקצוענים קולין ג'נקינס ופול קאמין מאנגליה בתוצאה המעולה של 70 חבטות כל אחד (תיקו: 3 חבטות מתחת לתקן של מגרשי הגולף בקיסריה.

יחד עם המקצוענים הגיעו נציגים בכירים של עתונות הגולף מאירופה: ריילי טלגרף, גולף וורלד ועוד.

במגזר הערבי - في الوسط العربي
يوسف غليون - יוסף גליון

דליית־אל־כרמל כבר בליגה א': דוגמא לחיקוי

מאמן עזמי נאסר

הפועל דליית־אל־כרמל, „קבוצה מליגה ב'" שבעה מחזורים לפני הסיום וכבר הבטיחה בקבוצה את עלייתה לליגה א'. המאמן עזמי נאסר, אמר בשבוע שעבר, לאחר נצחון קבוצתו על הפועל נחליאל 0:2: „עינינו לליגה א' אחרי המשחק הראשון."

– בשבוע הבא כבר יתחילו בדליית־אל־כרמל בהכנות לקראת העונה הבאה בליגה א'. הכל הולך בקצב מסודר — „רכבת אקספרס לליגה א'."

מחזור 19 — מקום ראשון בטבלה, עם 30 נקודות — 8 נקודות מפרידות בינה לבין המקום השני, מכבי צור־שלום, תפוקת שערים מידבית — 35 לזכות, לעומת 10 שערים חובה בלבד.

את רוב השערים הבקיעו שני החלוצים המצטיינים, ספא עבוד (12 שערים) וסמיר חלבי (9).

היו"ר – איש טלוויזיה

המצטיינים ספא עבוד (12 שערים) ושמיר חלבי (9).

מה סוד הצלחת הקבוצה? — שאלה זו הפניתי ליו"ר הקבוצה, העתונאי, עורך מבט, רפיק חלבי: הוא מסכם זאת בשתי מלים: הכנה וניהול. ואכן, כבר מתחילת העונה קיבלה הנהלת דליית־אל־כרמל (והנהלה סכנוקרטית למופת) החלטה: „העונה עולים לליגה א', בכל מחיר".

בדליית־אל־כרמל לא מסתירים שעלייתה של השכנה, מכבי עוספיה, בעונה שעברה, היה אחד הגורמים להחלטה זו.

מה עשו בדליית־אל־כרמל כדי לממש מטרה זו? חלבי: „הכנו את הקבוצה בשני מחנות־אימונים. בתחילת העונה, אחד בבית־אורן והשני ברומניה (אגב, תופעה חדשה בכדורגל הערבי): השקענו מאמצים כבירים להכין תנאים נוחים לשחקנים. יש לנו חדרי־הלבשה מודרנים, מכבסה, משקה חם ואפילו מכונת־אקספרסו, ציוד מתאים לליגה הלאומית. הקבוצה מתאמנת חמש פעמים בשבוע".

מה עושים כדי לדרבן את השחקנים? חלבי: „הבטחנו לשחקנים כי תמורת העלייה לליגה א' יקבלו בונוס — שלוה שבועות באירופה; 100 שקל לכל נצחון, וגם סיוע כספי לכל שחקן".

מהיכן כל הכסף הזה, בזמן שקבוצות רבות במגזר הערבי שוקעות בחובות כספיים? חלבי: „הקבוצה שלנו מאומצת ע"י חברת גלי. נוסף לכך מגיעים כספים רבים מגורמי־חוץ".

בית ספר לכדורגל

לבד מהתנאים האלה יש לדליית־אל־כרמל „פרופסור". זהו רפיק חלבי, הפסיכולוג של הקבוצה. פעמיים בשבוע הוא מרביץ תורה בשחקנים ביום חמישי ובשבת, לפני ואחרי המשחק.

ברור שלמאמן עזמי נאסר, כעבר שחקן ליגה לאומית, יש תרומה רבה מהנסיון והידע שלו בכדורגל. הקבוצה מחזיקה גם עורך־דין משלה, והוא, מאזן נאסר, ופיזיותרפיסט צמוד.

הפועל דליית־אל־כרמל נוסדה לפני 12 שנה. שנתיים שהתה בליגה ד' ותשע שנים בליגה ב'. לאגודה עוד ארבע קבוצות, אחת בנוער ושלוש קבוצות ילדים.

בדליית־אל־כרמל מתכננים היטב את העתיד. בחופשת הקייץ הקרובה מתכוננים להקים בית־ספר לכדורגל — נסיון ראשון מסוגו במגזר הערבי. המטרה לגלות כשרונות מקומיים. „ברצוננו להקים קבוצה כפרית, ללא שחקנים זרים וגם לעורר את הלוקל פטריוטיזם" — אומר חלבי.

מה הלאה? „בשנה הבאה נהיה בליגה א' ולאחר־מכן בליגה הארצית. כל תוצאה אחרת תהיה כשלון לגבינו".

בדליית־אל־כרמל כבר מתכננים את הדרבי הבא נגד מכבי עוספיה בליגה א'.

אין ספק, הפועל דליית־אל־כרמל היא דוגמא לחיקוי.

אנגליה זכתה באליפות

● טניס שולחן

נבחרת טניס השולחן של אנגליה זכתה אתמול בבכורה באליפות הבינ"ל הפתוחה של ישראל, במשחק הגמר ניצחו האנגלים את נבחרת הונגריה 1:3.

בחצי הגמר ניצחה אנגליה את ישראל ב' 0:3 והונגריה גברה על ישראל א' 0:3.

בגמר הנשים ניצחה הונגריה את רומניה 1:3.

כמו כן החלו אתמול תחרויות היחידים. רוב הישראלים נשרו כבר בשלבים המוקדמים ובהם אלוף ישראל יוסי בוגן שנוצח ע"י רביץ מרומניה 3:1.

שני ישראלים בלבד העפילו לשלב רבע הגמר והם מנחם שטיין וגיל ברכה.

היום, יימשכו המשחקים בהיכל הספורט בראשל"צ ומשחקי הגמר לגברים ולנשים יהיו בערב.

הפסדים ללייקרס ולסלטיקס

אלופת הליגה האנ.בי.אי הלוס אנג'לס לייקרס המבטיחה כבר את מקומה במשחקי הפלייאוף בשלב [illegible] יחסית של משחקי הליגה. הלייקרס הבטיחו זאת למרות שנוצחו בסיאטל — 114:100.

היה זה הפסד ראשון ללוס אנג'לס לאחר 10 נצחונות רצופים. דייל אליס קלע 26 נקודות לסיאטל ואילו חברו מקדניאל הוסיף 24 נקודות וקלט 12 ריבאונדים. קארים עבדול, ג'באר קלע רק 2 נקודות. השווה בכך את השיא השלילי שלו בקליעות שנקבע לפני 19 שנה.

סגנית האלופה, בוסטון סלטיקס נוצחה במילווקי 117:116. היה זה הפסד ליגה שני ברציפות של סלטיקס. לארי בירד קלע 31 נקודות, אך לחובתו יאמר כי החטיא את הזריקה האחרונה במשחק.

דומיניק וילקינס קלע 50 נקודות לזכות אטלנטה, אך אלו לא הספיקו לו כיוון שדטרויט גברה על אטלנטה — 104:117.

ניו ג'רזי נטס החליפה מאמן. לואיס ריד, שחקן עבר בקבוצה, נטל את המושכות והוליך את חניכיו לנצחון על לוס אנג'לס קליפרס 75:104.

ניו יורק ניקס נזקקה לסל נצחון בשנייה האחרונה של מרק ג'קסון שסייע לה לנצח את אינדיאנה 96:98.

תוצאות נוספות: יוטה — יוסטון 112:113; סן אנטוניו — פניקס סאנס 109:114.

ריאל־ציבונה 89:102

במשחק גמר ראשון בגביע קוראץ' בכדורסל שנערך במאדריד, גברה ריאל המקומית על ציבונה זאגרב 89:102 לאחר 46:53 במחצית.

לריאל הירבו לקלוע: בראנסון (33), רומאי (25) ואלקסיס (21). לציבונה קלע דראזן פטרוביץ רק 11 נקודות.

אגב, בעונה הבאה יככב פטרוביץ בשורות ריאל.

צ'וטיצ'אנין היה הקלע המצטיין של הקבוצה היוגוסלבית. הוא קלע 26 נקודות.

משחק הגומלין יתקיים ב־9 בחודש בזאגרב.

● נבחרת הנוער של ישראל בכדורגל תתמודד ביום שלישי בשבוע הבא עם נבחרת בני לכיש בתחרות במשחק המסורתי לזכרו של אמיר משדיקי ז"ל.

אגודת הורדת ידיים תפעל במסגרת הפועל

ענף ספורט הורדת ידיים יצורף בחטיבה עצמאית שתפעל במסגרת הפועל — על כך סוכם עקרונית בפגישה בין מזכיל הפועל יצחק אופק ובין אבי רוזן יו"ר האגודה ל„ספורט הורדת ידיים בישראל".

● טניס

מנסדורף לסבוב השלישי בקליפורניה

אלוף ישראל בטניס עמוס מנסדורף עלה ביום שלישי לסיבוב השלישי בטורניר הטניס באינדיאן ולס, לאחר שניצח את האמריקני דריק רוסטגנו 6:7 (2־7), 6:7 (5־7), לאחר מאבק קשה.

בטורניר על 700,000 דולר, עלו לסיבוב השלישי גם האוסטרלי פט קאש, שניצח את הצרפתי טולאן 3:6, 4:6 והגרמני בוריס בקר שגבר על האמריקני טים וילקינסון 3:6, 4:6.

מיכאל פרנפורש משבדיה ניצח את הצ'כי תומאס סמיר 3:7, 3:6.

מחזור ליגה יידחה ביום

מאת ראובן חנניה

מחזור המשחקים ה־24 בליגה הלאומית והארצית יידחה קרוב לוודאי ביום אחד מה־2 באפריל ל־3 בו שדווא חול המועד פסח.

יופשרו 600 משרות שהוקפאו במשטרה

בדיון שנערך אתמול בין מנכ"ל משרד המשטרה, גד אבינר, לבין נציגי האוצר הוחלט, כי החל מה־1 באפריל שנה זו יופשרו 600 משרות אשר הוקפאו בתקציב השנה שעברה.

המשרות המופשרות יוקצו להקמת שתי יחידות התערכות ארציות שעיקר תפקידן יהיה טיפול בנושא הפרות הסדר. משטרת ישראל החלה כבר במיבצע גיוס מיוחד ליחידות אלה וההיענות בשלב זה טובה.

יתר המשרות המופשרות יופנו לתיגבור הנוכחות המשטרתית במגזר הערבי במטרה לשפר את השירות הניתן לאוכלוסיה הערבית, וחלקן יופנו לחיזוק היחידות העוסקות במלחמה בסמים.

עוד סוכם, כי המשטרה תתוגבר ב־50 כלי רכב, מהם 5 מכוניות להתזת מים אשר יופנו לתיגבור המגזורים היהודיים.

באשר לתקציב שירות בתי הסוהר, הוחלט על תוספת 76 תקני כוח אדם בשני בתי־כלא — בכלא באר־שבע ובית המעצר דרום. כמו כן ירכוש שירות בתי־הסוהר 10 כלי רכב נוספים שיוקצו ליחידת אבטחת מתקנים ולעבורות שירות. (שע"ח)

פרסום און
קבלת מודעות
לוח
ומשבחתיות
08.00-20.00 ה'-21.00
885-885
לבעלי כרטיסי אשראי

חוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965
מרחב תכנון מקומי
קריות

נמסרת בזה הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965 כי במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה קריות הוגשה בקשה להוספת 2 קומות 1 יח"ד מעל קומת קרקע קיימת ברח' הרב קוק 50 ק. מוצקין גוש 11563 חלקה 56, מהות הסטיה: הקלה של קומה אחת ממספר הקומות המותר.
כל המעונין רשאי להגיש התנגדות למשרדי הועדה המקומית שד' ויצמן 5 קרית מוצקין, תוך שבועיים מיום פרסום הודעה זו.

ע. לוי,
יו"ר הועדה המקומית
לתכנון ולבניה קריות

חוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965
מרחב תכנון מקומי
קריות

נמסרת בזה הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965 כי במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה קריות הוגשה בקשה להקמת 7 קוטג'ים ברח' אפרים 3 ק. ביאליק גוש 11538 חלקה 3, מהות הסטיה: 1. חריגה של 123.75 מ"ר מאחוזי הבניה המותרים המהווים 11% משטח החלקה.
כל המעונין רשאי להגיש התנגדות למשרדי הועדה המקומית שד' ויצמן 5 קרית מוצקין, תוך שבועיים מיום פרסום הודעה זו.

ע. לוי,
יו"ר הועדה המקומית
לתכנון ולבניה קריות

הועדה המקומית לתכנון ולבניה
מרחב תכנון מקומי
בתים

הודעה לפי סעיף 149(12) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965

ניתנת בזה הודעה, כי הוגשה לועדה המשנה לתכנון ולבניה בקשה למתן הקלת בניה על חלקה מס' 52 בגוש 7146 הנמצאת ברח' ירושלים 30. לפי תכנית משרשת נמצאת החלקה באזור שיעוד מגורים ג'. מבקשים הקלה של 5% עבור שתי קומות נוספות, ה־6% הקלה בשטחי הבניה.
לכל מי שיש התנגדות מאיזה סיבה שהיא לבקשה הנ"ל, יגיש התנגדותו לועדה המקומית תוך 15 יום מיום פרסום הודעה זו.

אהרון קהמון, יו"ר הועדה המקומית
לתכנון ולבניה — בתים

הועדה המקומית לתכנון ולבניה
"הדרים"
הוד־השרון דרך רמתיים 36, טל' 052-21178

הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965

ניתנת בזה הודעה כי הוגשה לועדה המקומית לדיון, בקשה לחלוקת חלקה ברמות־השבים, בגוש 6452 חלקה 90 על־ידי עו"ד כרמל כהן מהוד־השרון והמהווה חריגה, היינו: שטח חלקה מינימלי קטן מהנדרש לפי תכנית מאושרת הר/10/290 1684 מ"ר כל מגרש במקום 2000 מ"ר.
כל מעוניין, אם כבעל ואם מבחינה אחרת, בקרקע, בבניינים או בנכסים אחרים שהתכנית משפיעה עליהם, יוכל לעיין בהעתקי התכנית במשרדי הועדה המקומית בשעות הקבלה הרגילות, ולהגיש התנגדויות מנומקות בכתב לתכנית תוך 14 יום מתאריך פרסום זה.

תאריך: 28.2.88
צבי חרות
יו"ר הועדה המקומית
לתכנון ולבניה "הדרים"

ועדת משנה לתכנון ובניה
חולון
תיק בנין 4732/218

הודעה על פי סעיף 149(1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965

ניתנת בזה הודעה שהוגשה לועדה בקשה להיתר בניה על חלקה 170 בגוש 7342 ברח' מפרץ שלמה מס' 20 חולון, הכוללת מתן הקלה ב: א. אחוזי בניה 6% משטח המגרש 337 מ"ר בכל הקומות.
החלקה הנ"ל נמצאת באזור מגורים ד'.
את התכנית אפשר לראות במשרדי הועדה בעיריית חולון רחוב וייצמן 58 בשעות ובימים של קבלת קהל.
התנגדות לבקשה להקלה לעיל ניתן להגיש תוך 14 יום מתאריך פרסום הודעה זו. התנגדות שתוגש חייבת להיות בכתב ומנומקת.

עו"ד ח. שרון, ראש העיר
ויו"ר הועדה המקומית
לתכנון ולבניה — חולון

ועדת משנה לתכנון ובניה
חולון
תיק בנין 1169

הודעה על פי סעיף 149(1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965

ניתנת בזה הודעה שהוגשה לועדה בקשה להיתר בניה על חלקה 394 בגוש 6020 ברח' פינסקר מס' 15 חולון, הכוללת מתן הקלה ב: א. אחוזי בניה 6% משטח המגרש 501/3 מ"ר בשתי הקומות.
החלקה הנ"ל נמצאת באזור מגורים ב'־1.
את התכנית אפשר לראות במשרדי הועדה בעיריית חולון רחוב וייצמן 58 בשעות ובימים של קבלת קהל.
התנגדות לבקשה להקלה לעיל ניתן להגיש תוך 14 יום מתאריך פרסום הודעה זו. התנגדות שתוגש חייבת להיות בכתב ומנומקת.

עו"ד ח. שרון, ראש העיר
ויו"ר הועדה המקומית
לתכנון ולבניה — חולון

בבית המשפט המחוזי בירושלים — תיק הצהרות מוות 13/88
בעניין חוק הצהרות־מוות, תשל"ח–1978

המבקש: צבי (זורל) קניג, מרחוב מפרץ שלמה 86, חולון, המיוצג ע"י עוה"ד דן לפידור ו/או יוסף שחם, מרח' עלית הנוער 14, תל־אביב. המען למסמכים ת.ד. 18291 תל־אביב 61181, טלפונים: 219980, 257607.
אל בית המשפט המחוזי בירושלים.

הודעה

להוי ידוע כי צבי (זורל) קניג פנה אל בית המשפט המחוזי בירושלים להצהיר על מותן של מרין קניג ורוזה קניג, שנעלמו ומשערים שהן מתו וכי בית המשפט ידון בבקשה הנ"ל ביום 20.6.88, שעה 08.30. וזו תיאורה של מרין קניג, לפי הצהרת המבקש: 1. מקום לידתה ותאריך לידתה: לא ידוע. 2. מקום מגוריה הרגיל: צ'כיה, בעיר ניטרה. 3. מקום מגוריה הידוע האחרון: בעיר ניטרה. 4. אזרחותה צ'כית. 5. התעסקותה: עקרת בית. 6. התאריך הידוע לאחרונה שבו נראה היה שמרין קניג עדיין בחיים והמקום שבו נמצא: אושוויץ, בתאריך בלתי ידוע. 7. השמות והכתובות של בני משפחתה הקרובים ביותר: צבי (זורל) קניג — בן. 8. סימנים אחרים: לא ידוע.
וזו תיאורה של רוזה קניג, לפי הצהרת המבקש: 1. מקום לידתה ותאריך לידתה: צ'כיה, בעיר ניטרה. 2. מקום מגוריה הרגיל: בעיר ניטרה. 3. מקום מגוריה הידוע האחרון: בעיר ניטרה. 4. אזרחותה: צ'כית. 5. התעסקותה: תלמידה. 6. התאריך הידוע לאחרונה שבו נראה היה שרוזה קניג עדיין בחיים והמקום שבו נמצא: אושוויץ בתאריך בלתי ידוע. 7. השמות והכתובות של בני משפחתה הקרובים ביותר: צבי (זורל) קניג — אח. 8. סימנים אחרים: לא ידוע.
כל מי שיש לו ידיעות על מרין קניג ורוזה קניג מתבקש בזה להמציאן לבית המשפט או לכל נציגות דיפלומטית או קונסולרית של מדינת ישראל בין בכתב ובין בעל פה, לכל המאוחר חמישה עשר יום לפני מועד הדיון הנקוב לעיל. וכל אדם מעוניין הרוצה להתנגד להצהרת המוות, יתייצב לפני בית המשפט במועד הנקוב לעיל, אם בעצמו ואם ע"י בא כוחו, ויגיש את התנגדותו או ימסור לבית המשפט הודעה בשבועה שנתונה על ידו שבה מודע טעמי ההתנגדות או ימסור הודעה בפני נציג דיפלומטי או קונסולרי של ישראל שבה יפרט את טעמי ההתנגדות, שאם לא כן יתן בית המשפט החלטה כפי שיראה בעיניו.

תאריך: 28.2.88
ד"ר אליהו צ' קרימפו, רשם

טלוויזיה

(נכ) כתוביות מיוחדות לכבדי שמיעה. 09.00 עד כאן חדשות קול ישראל. 09.05 שעת כושר. 09.15 מרשר נחמד הדיד פורים. 09.40 יום של כיף בגן העיר קומדיה של טעויות ובלבולי זהויות. 10.00 פסטיבל באסטר קיטון. 11.00 פסטיבל פורים פרודיה על פסטיבל זמר. 11.45 מפצח האגוזים בביצוע להקת בלט על הקרח. 14.00 עד כאן חדשות קול ישראל. 14.05 בלי פורות שווא. 14.30 קשר משפחתי שידור חוזר מ־29.2.88. 15.10 רחוב סומסום שיר המגילה. 15.50 מאתיים שנות לרפוס. 16.55 40 עד כאן מירע הסטורי, סיפורי רקע ומושגים מ־40 שנות מדינת ישראל. 16.00 זהרוה מגילה פורים במערב הפרוע. מוני מושונוב, גידי גוב ורבלה גליקמן משתפים פעולה עם סי הימן, חוה אלברשטיין, הכסלנים, דורון צפרים, יונתן מילר ועוד. 17.00 ערב תרש מנחה: גדעון רייכר. 17.30 "שמיניות באוויר" שידור מהעדלאידע 88' בחוצות תל־אביב. 18.30 מגוון "למשפחה" (ערבית). 19.00 "מפגש" תכנית דיון בענייני השעה (ערבית). 19.30 חדשות (ערבית). 20.02 סי במזל רה. 20.50 הגיע הזמן לשון. 21.00 מבט לחדשות. 21.30 שידור ישיר של משחק הכדורסל בין מכבי תל־אביב לטרסר מילנו. 23.00 "מטלוק" — שם הפרק: "הפרופסור". 23.45 "הגיע זמן לשון" — של אבשלום קור בסימן פורים: "פריחה־שמחה". חדשות הלילה.

ערוץ 2

18.30 — "שלושת הליצנים". 19.00 "מסע ברוטניה" חגיגות פורים בקהילה היהודית ברוטניה. 19.50 "בקרוב בערוץ 2". 20.00 שלושת הליצנים. 20.30 "עם אחת" תכנית בידור לחג הפורים עם בדיחות ומצבים מצחיקים. 21.30 סופורים עברי, לקט משובע של להיטים עבריים בסוף 2.

רדיו

קול המוסיקה

06.01 "צלילי בוקר". 07.08 "בהאזנה נינוחה". 09.00 "קונצרט בוקר". 11.57 "פינת השיר" משירי אבנר טריינין. 12.00 "מן הסדיוס" מוצרט. 13.05 "בהאזנה נינוחה" הנדל: קונצ'רטו גרוסו. 15.00 "מפגשים מוסיקליים" ראיונות, סקירות, דיווחים – בעריכת דני אורסטיו. 16.00 "אתנחתא". 17.30 "קשת של צלילים". 18.00 "אנתולוגיה בצלילי מוסיקה". 19.00 "מוסיקה קלאסית קלה". 20.05 "אינטרלוד". 20.27 "פינת השיר". 20.30 "אופרה" – "גברת תפוח" "שני העוורים" גרשווין "יום שני הכחול". 23.00 "דור הזהב" – אמנים גדולים בהקלטות הסטוריות.

רשת א'

07.30 "רדיו קל". 08.05 "תנגה" עם בני הנדל. 09.05 "טלרדיו" שירות מידע. 10.05 "שיריקור" שירים לחג. 11.05 "פניני בוקר" עם גדעון זהר. 12.05 "מעורב ירושלמי" במקצב פורים. 13.00 חדשות ותוכניות באנגלית. 13.30 חדשות ותוכניות בצרפתית. 14.05 "בראש צעיר": "אגרות מדגרגות" מאת עוזי ברכנקן. 16.05 "מחומר" שירים מתוך מחזות־זמר וסרטים מוסיקליים. 17.10 "צבעי הקשת במקצב פורים". 18.05 קריאות במגילת אסתר בנוסח יהודי המזרח שידור חי מבית־כנסת בירושלים. 19.20 פרקי היום בתנ"ך: "ראש המגילה" תוספת מוטיבים אנטי־יהודיים בתקופת אסתר המלכה ואחשורוש. 19.30 שידורים לעולים. 22.05 "ריש לי חלום" עם יובב כץ עם הפסיכיאטרית ד"ר אביגייל גולומב והפסיכולוגית ניצה אברבנאל.

רשת ב'

07.00 "הבוקר הזה". 08.05 "עושים עניין". 09.05 "מדורו ועד כושי" משדר פורימי עם דורון רותן ואורחיו. 13.05 "בחצי היום" חדשות ומזמונים. 14.05 "לראות או לא לראות" יומן חדשות לתרבות ולאמנות. 14.30 "בת צחוק" הווי והומור. 15.05 "ליצנים קטנים אנחנו" לקט שירים ומקראות. 16.05 "יומן בלכלה". 16.30 "על מכפרים ואנשים" מגזין העשק החברה. 17.05 "ליצן החצר" שעה קלה עם רני קיי. 18.05 "חלק ברסוי" חירונים לפורים עם שמוליק רוזן. 19.00 "היום הזה". 19.35 שירים עבריים. 20.05 "שורשים" שבועון לענייני פולקלור ועורות. 22.05 "הלילה החיים" עם אלעור שטורם. 00.15 "להאזין בחלום" שירים לסיומו של יום.

גל"צ

06.00 אוניברסיטה משודרת מלכותו של הורדוס המשטר הפנימי בממלכה. מרצה: פרופ' מנחם שטרן. 06.30 "פותחים עין" החדשות הראשונות. 07.00 "שבע אפס שבע" עם אלכס אנסקי. 07.00 בוקר טוב ישראל. 08.00 "אני פורים" שעתיים של מוסיקה להיטים פורימים, מאירועי העדלאידע ועוד. 11.00 "נכון לעכשיו" עם רפי רשף. 13.00 הפסקת צהריים. 13.50 "40 לאחור" סיפור היום בתש"ח עם דורון דיין. 14.00 "תגיגה נס" לקט משתי התוכניות הראשונות של "הגשש החיוור". 16.00 "ארבע אחרי הצהריים". 16.50 "באוסן מילולי" פינתו של אבשלום קור. 17.00 "ערב טוב ישראל". 18.00 "שעה קלה על כלכלה". 18.45 "חמש עשרה קטנות". 19.00 "יעד משורר" מגזין גל"צ לענייני צבא ובטחון. 19.50 פינה חמה לליב"י. 19.57 הודעות לחיילים. 20.05 "בעיקר מוסיקה" המכללה המוסיקלית המשודרת של גל"צ. 21.00 מבט לחדשות. 21.30 אוניברסיטה משודרת מלכותו של הורדוס המשטר הפנימי בממלכה. מרצה: פרופ' מנחם שטרן. 22.00 "על הדבש ועל העוקץ". 23.00 "עשרים וארבע היום שהיה". 23.55 "שיחת חצות" עם ענת לוין סופרת ומשוררת. 00.00 ציפורי לילה – עם רפי קינן. 02.00 לא רוצים לישון. 05.00 צלילי בוקר.

שידורי צה"ל 2

19.00 "רדיו רדיו". 20.00 "צרפ"ס". 21.57 הודעות לחיילים. 22.00 "הפסקת עשר" עם מיכל ניב. 23.00 "קול הג'או הוה" עם דני קרסל.

רשת ג'

06.04 "בחורה לאושר" ישן וטוב. 07.07 "שיר בבוקר בבוקר". 09.05 "קרנבל", שירים ומקצבים מסביב לעולם. 11.05 "גימל חי" שידור פורימי. 14.06 "היום אני שמח". 16.05 "הצגה יומית" עם יקיר אביב. 18.06 "רגן הים־תיכון". 20.05 "פיזמורים", מסיבה רדיופונית.

קולנוע

תל־אביב
9.30, 7.15, 4.30
אסתר: לילה מגניב 5, 7.15, 9.40
אורלי: זיווג משמיים 7.15, 9.30
בן־יהודה: חיור גורלי 4.30, 7.00, 9.30
גת: הקיסר האחרון 6.00, 9.00
גורדון: המעבר להודו 7.00, 9.30
דקל: חשוד 5, 7.00, 9.30
אליכור 11.00, 16.00
דרייב אין: הפסיטה על הפשע 7.45
דור: אורות הכרך 5, 7.15, 9.10
ליגור חדש: ללא מוצא 4.30, 7.15, 9.10
סינמה 1: סגור לרגל שיפוצים
סינמה 2: סגור
פאר: יופיו של החטא 5, 7.30, 9.10
פאריס: יהושע יהושע 12, 2, 7.15, 9.10
רב־חן:
חן 1: מעקב צמוד 5, 7.30, 9.50
חן 2: משחק הלבבות 5, 7.25, 9.45
חן 3: אי אפשר לקנות אהבה 11, 2, 4, 7.40, 9.45
חן 4: יום במלכודת 11, 2, 5, 7.40, 9.45
חן 5: ניחלון חדר מיטות 11, 2, 5, 7.30, 9.40
שחף: עכבר הבארים 4.30, 7.00, 9.10
תל־אביב: הפסיטה על הפשע 5, 7.15, 9.30
תכלת: עשבי בר 4.10, 7.00, 9.35
לב 1: נערות עובדות 2, 5, 7, 10.00
לב 2: טמפופו 2, 4.30, 7.15, 9.50
לב 3: ריקוד בחשיכה 2, 5, 8, 10.00
לב 4: בשמי מלאכים כברלין 2, 5, 7.50, 10.00

רמת־גן
אואזיס: מעקב צמוד 4, 6.40, 9.30
לילי: יופיו של החטא 7.15, 9.30
רב־גן:
גן 1: ריקוד מושחת 5, 7.20, 9.40
גן 2: הקיסר האחרון 6, 9
גן 3: אי אפשר לקנות אהבה 5, 7.30, 9.40
גן 4: ללא מוצא 6.15, 9.15

ירושלים
אדיסון: הפסיטה על הפשע 4.30, 7.15, 9.30
אורנע: גלגלי תהילה 4.30, 9.15
רון: חשוד 4.30, 7.00, 9.00
בית אגרון:
אלדין ומנורת הקסמים 10.00
אי טי. חבר מכוכב אחר 11.30
אלדין ומנורת הקסמים 14.30
מדונה — מי הנערה הזאת 18.15
אני והחברה 20.00
חנות קטנה ומטריפה 22.00
המכשפות מאיסטוויק 42.00
כפיר: חיור גורלי 4.00, 7.00, 9.30
אורגיל: מעקב צמוד 4.30, 7, 9.00
מיטשל: ריינר 7.00, 9.00
סמדר: נערות עובדות 7.00, 9.15
חבירה: סגור לרגל שיפוצים
אודיון
אור 1: יהושע, יהושע 4.30, 7.15, 9.15
אור 2: זיווג משמים 4.30, 7.00, 9.30
אור 3: אבא גנוב 4.30, 7.00, 9.00
אור 4: יופיו של החטא 4.30, 7.00, 9.00
אור 5: יהושע יהושע 4.30, 7.00, 9.00
עדן: אורות הכרך 4.30, 7, 10.00
תיאטרון ירושלים: תקוה ותהילה 18.45, 21.15

חיפה
אורה: יהושע יהושע 4.30, 7.00, 9.15
חן: מאנון 4.30, 7.00, 9.45
עצמון 1: הפסיטה על הפשע
עצמון 2: שגעון בחלל 4.30, 7.00, 9.15
עצמון 3: ללא מוצא 4.30, 7.00, 9.15
רון: חיור גורלי 4.30, 7.00, 9.15
אורלי: נאדין 4, 6.30, 9.00
קרן אור המחודש: 6.45, 9.15
יופיו של החטא 7.00, 9.15
פאר: מעקב צמוד 3.00, 7.30, 9.10

נתניה
שרון: מעקב צמוד 5, 7, 9.15

חולון
סביון: חיור גורלי 5, 7.15, 9.40
מגדל: שיחות בגרזל 6.00, 9.00
ארמון: יופיו של החטא 5, 7.30, 9.50

בת־ים
עצמאות: ללא מוצא 5, 7.15, 9.10

הרצליה
היכל: חיור גורלי 5.00, 7.15, 9.10

פתח־תקוה
היכל 1: חיור גורלי 5, 7.15, 9.30
היכל 2: שגעון בחלל 5.00, 7.15, 9.10
היכל 3: הפסיטה על הפשע 7.15, 9.30

עפולה
מופתיון: יום במלכודת 9.00

ראשון־לציון
רון 1: חיור גורלי 7.30, 9.30
רון 2: יהושע, יהושע 7.30, 9.30

תיאטרון

הבימה — התיאטרון הלאומי
הערב יום ה', 3.3
בית ספר לנשים: 20.30
בורקמן: 20.30

צוותא — לתרבות מתקדמת
יום ה' 3.3 בשעה 20.30
סולמות

שרותים ● עזרה ● תחבורה

תורנות בתי־מרקחת

בת־ים מור — חביבה רייך 20.
חולון אהרון — הופין 52.
ירושלים קופ"ח — מרפאת רוממות, המ"ג 28.
נתניה כרמיאל — מרכז מסחרי קרית נורדאו.
פתח־תקוה קופ"ח — חיים עוזר.
רמת־גן הדסה — כצנלסון 151.
תל־אביב שלמה המלך — שלמה המלך 78. קופ"ח בלפור — בלפור 2.
חיפה מגן דוד — גאולה 13.
רעננה־כ"ס שועלי — אליעזר יפה, רעננה.

משטרה

ירושלים, תל־אביב, חיפה, רמת־גן, בני־ברק, חולון, פתח־תקוה – טל' 100. באר־שבע, נהריה, נתניה, נצרת – טל' 100. אילת – 244; חדרה – 22444.

תורנות בתי־חולים

תל־אביב והמרכז
● בית החולים ע"ש שיבא תל־השומר – כל המחלקות – כל השבוע.
● בית החולים בילינסון, פתח־תקוה – כל המחלקות – כל השבוע.
● בית החולים ע"ש רוקח, תל־אביב – בימים ב', ד', ו' – כירורגיה ופנימית, ילדים – כל השבוע.
● בית החולים איכילוב, תל־אביב – בימים א', ג', ה' שבת – כירורגיה ופנימית.
● בית החולים וולפסון, חולון – כל המחלקות – כל השבוע.
● בית החולים אסף הרופא – כל המחלקות – כל השבוע.

נתניה
● בי"ח לניאדו נמצא בתורנות למקרים דחופים – כל השבוע, כולל שבת.

ירושלים
הדסה ע"כ – ילדים, עיניים, ביקור חולים – פנימית, א.א.ג. שערי צדק – נשים, כירורגית, אורתופדית.

מוקד קופ"ח כללית
המוקד ימסור מידע טלפוני בימים א'-ה' ב־08.00-20.00. בימי ו' 08.00-15.00. טלפונים: 03-433500, 03-435500.
יד ביד – אוזן קשבת בטלפון לילד ולנוער – קו לנוער במצוקה ירושלים – 02-243358, ת"א – 241 226027 (24 שעות), חיפה – 04-229488 (11.00-20.00), גליל מערבי – 04-922222.
קו פתוח לחורים במצוקה בימי ב' ו־ד' – טל. 222732.
"קו פתוח" – אוזן קשבת לילדים ובני־נוער 03-221680 (24 שעות).

עזרה ראשונה

עזרה ראשונה לשיניים שלו"ה — לרפואת שיניים בישראל בתל־אביב — בימים א'—ה' בין השעות: 21.00—23.00, בלילות שבת ובערבי חג בין השעות: 16.00—24.00, בשבתות ובחגים בין השעות: 15.00—21.00. הכתובות: רח' בר־כוכבא 49, טל' 284649, בגבעתיים: רחוב הגפן 26, קומה ג', טל' 323166. פתוחה מדי יום ביומו, כולל ערבי שבתות וחגים מ־20.00 עד 23.00 בערב.
מרפאת שיניים לעזרה ראשונה — המרפאה פתוחה כל יום כולל שבתות וחגים בין השעות 24.00-9.00. טל' 294869, 03-285822.
מרכז סיוע לקורבנות אונס — א'—ה' בשעות 21.00—17.00.
עזרה ראשונה נפשית: ער"ן ירושלים — טל' 02-227171, ער"ן תל־אביב — טל' 03-5461111, ער"ן ילדים ונוער ת"א — טל' 03-261113, ער"ן חיפה — טל' 04-672222, ער"ן כרמיאל (גליל מערבי) — 04-988410, ער"ן נתניה — טל' 053-335316, ער"ן כפר־סבא — 052-913999, ער"ן באר־שבע — טל' 057-418111.
מוקד עת"א למקרים דחופים — טל' 106.

מד"א

ירושלים, ת"א, חיפה — טל' 101, רמת־גן, בני־ברק, גבעתיים — טל' 781111, לוד/רמלה — 101, טל' 08-221022, עפולה — 101, טלפון 065-93334, טבעון — 101, טלפון 04-931401, נהריה — טל' 04-823333, בת־ים — טל' 5511111, באר־שבע — טל' 057-74767, 057-330848.

רכבות

מירושלים לבני־ברק וחיפה: בימים א'-ה': 16.00. בימי ו' וערבי חג: 11.30.
מחיפה לבני־ברק ולירושלים א'-ו': 7.00.
מתל־אביב לחיפה: בימים א'-ה': 6.00, 7.00, 8.00, 8.10, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.10, 20.00. בימי ו' וערבי חג: 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00.
מתל־אביב לנהריה: בימים א'-ה': 6.00, 8.00, 12.00, 14.00, 16.00. בימי ו' וערבי חג: 6.00, 8.00, 12.00.
מחיפה, בת־גלים, לתל־אביב: בימים א'-ה': 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, 11.05, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30, 15.30, 16.30, 17.30, 19.30. בימי ו' וערבי חג: 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30.
מנהריה לחיפה ותל־אביב: בימים א'-ה': 6.30, 9.05, 10.40, 14.35, 16.33, 18.38. בימי ו' וערבי חג: 9.05, 10.35.
* הרכבת תופעל בימי א' בשבוע ויום אחרי חג בלבד.

קוברי הארבעה מכפר סאלים נעצרו עד תום ההליכים נגדם

סנגורו של דנינו: לפני יומיים שוחררו כאן ארבעה המכים שצולמו בטלוויזיה במעשה חמור בהרבה

שופט בית הדין הצבאי ביפו, אל"מ צבי גורפינקל, הורה אתמול לעצור עד תום ההליכים המשפטיים את רס"ר צלילי דנינו וטוראי יאיר ניסימי, הנאשמים בקבורת ארבעה קטינים מכפר סאלים בערימת עפר. הנאשם השלישי בפרשה, טוראי ודור סגירכהן, שוחרר לפני ימים ממעצרו. התובע הסביר בבית הדין כי אין הוא מבקש לעצור גם אותו עד תום ההליכים, כי חלקו בפרשה היה קטן יותר.

בנימוקיו ציין התובע, סגן אריה תקסקה, כי בידיו עדויות של מספר חיילים שהיו נוכחים באירוע והעידו על מעורבותו הפעילה בו. לדבריו, העיד גם הנאשם ניסימי, שהיה נהגו של רס"ר דנינו, כי כאשר הועלה הרעיון לשפוך עפר על מספר הערבים, חייך דנינו, המשיך להסתכל על הנעשה ולחייך.

הוא הביא גם את עדותו של סמל, שטען כי שמע את דנינו צועק לנהג הדחפור לא לכסות בעפר את ראשיהם של הארבעה. חייל אחר העיד, כי שמע את דנינו נותן את ההוראה לנהג הדחפור לקבור את הערבים.

טוראי ניסימי הודה בחקירתו, שהיה נוכח במקום ואף דאג להרים את ראשיהם של קרבנות ההתעללות כדי שיוכלו לנשום. התובע מוסיף גם גילה, כי רס"ר דנינו הפליל בחקירתו את נהגו וסיפר לחוקריו שניסימי פנה אליו ואמר לו שהוא רוצה לקבור את הארבעה ודנינו טען בחקירתו, כי התנגד לרעיון וכלל לא ראה מה קרה.

סנגורו של דנינו, עו"ד ניר גרשוני, ביקש לשחרר את מרשו בטענה, כי רק לפני יומיים שוחררו באותו בית דין ארבעה החיילים, שצולמו כאשר הם מכים ערבים. "הם חשודים בעבירה חמורה בהרבה, שלגביה קיימת עדות ראייה מסרט הטלוויזיה ובכל זאת שוחררו. אינני מבין מדוע כאן מבקשים מעצר?" טען. לדעתו, אין להתעלם מנסיבות האירוע, לאחר התפרעויות קשות בכפר, בהן נפצע חייל ממכת גרזן בפניו.

בהחלטתו לקבל את בקשת התביעה ציין השופט, כי בית הדין הצבאי אינו פועל בחלל ריק. "הנאשמים פעלו כאנשי צבא, ואם עשו את המעשים המיוחסים להם, הרי שמעשים אלה עלולים להתפרש כמדיניות הצבא, ולפגוע בשמו ובשם מדינת ישראל כמדינה דמוקרטית. זו החומרה המיוחדת בפרשה זו", קבע. (עתיים)

אירוע

"צעירים" ומחסום, אתמול בחלחול (צילום: אפי שריר)

ח"כ גרוסמן תובעת הסבר לדברי שגרירות ישראל בוינה

חייקה גרוסמן (מפ"ם) ביקשה אתמול הסברים משר החוץ, בדבר דברים שנאמרו בשם דובר שגרירות ישראל בוינה, דן אשבל, בעיתון האוסטרי "קורייר". לפי הפרסום הסביר הדובר את הריסות החלטת הכנסת בעניין הלוחים בנוכחות מעטה של ח"כים בעת קבלת ההחלטה, רובם פליטי נאצה. אם אכן נאמרו הדברים שאלה גרוסמן, על דעת מי נאמרו ומה מתכוון שר החוץ לעשות בנידון.

יעקבי: הקדמת הבחירות — הכרח לאומי, ציבורי ומוסרי

דורית גמן

"יש הכרח חיוני להקדים את הבחירות, מהבחינה הלאומית הצי־בורית ואפילו מהבחינה המוסרית," אמר אתמול שר הכלכלה גד יעקבי, שהיה אורח תא הכתבים לענייני מפלגות.

לדבריו, הקדמת הבחירות צריכה להיות יוזמה משותפת, לאחר הידברות, בין העבודה לליכוד. הבחירות יכולות וצריכות להיערך לכל המאוחר עד מחצית יוני. יעקבי דוחה את טענתם של חברים שיולי "אינו טוב" משום שנוסעים בו לחו"ל. "זהו נימוק טפל ונחסר טעם. אין למפלגת העבודה מונופול על הנוסעים לחו"ל. השיקול הוא, קודם כל, הקדמה מרבית, ולא לקיים בחירות בחודשי הקיץ החמים," אמר. "הממשלה לא קיבלה שום החלטה משמעותית בשום נושא מרכזי, וגם לא תהיה מסוגלת לקבל החלטה. היא הפכה למפגש פרלמנטרי בין שתי ממשלות המתכנסות בנפרד, אחת לשבוע, ואינן מסוגלות להכריע בנושאים מרכזיים, ויש הכרח בהכרעה," אמר.

יעקבי ריכר גם על התקפות על צה"ל, ואמר כי יש בהן סממן אנטי־דמוקרטי. על ההתקפות על האלוף מצנע אמר, כי ח"כים יכולים להתווכח עם שר הביטחון, אך לא עם קצינים. זה מעשה פסול, ומוקצה מחמת מיאוס.

● שר־העבודה־והרווחה מינה אתמול את עו"ד דוד מנע לתפקיד מנכ"ל שירות התעסוקה במקום ברוך חקלאי, שפרש מתפקידו.

סוף שבוע עם
הארץ
עיתון לאנשים חושבים
בעקבות ביקור שולץ — פולס, צבי בראל, גדעון אלון, אורי ניר
חגיגות ה־40 — הסיפור האמיתי/ב. מיכאל ומאיר שלו
גשם על מים סוערים — ביקור בקיבוצו של החייל שגיא הרפז — מרדכי ארציאלי
אבנים נוחתות גם על היצור — דומן בריסטר
קפה שחור — תעשיית המנחשות — ראובן שפירא
זאב שיף על ההתקפות על צה"ל ● דן מרגלית על הקדמת הבחירות ● אברהם טל על שלושת־רבעי הכוס המלאה ● דן בשלו, סביב לעזה ● יואב קרני עם יהודי ארה"ב
כתב ור/תום שגב ● כססת/נחמיה שטרסלר, אריה לביא, יונתן שרמן ● הטלוויזיה של השבוע/חדוה בושט

פינה חמה ללב"י
הקרן למען בטחון ישראל
השבוע
הישוב התורם:
המועצה המקומית שדרות תרמה לקרן לב"י 500 ש"ח.
כל הכבוד:
תודה לחבר עמותת קרן לב"י, מר ניל סחר, אשר תרם 750 ש"ח, שכר מרצה באוני־ברסיטה העממית.
מזל־טוב:
מר גד כץ תרם 90 ש"ח (5 פעם חי) לכבוד יום־הולדת ה־90 של ד"ר אוה דנאליוס, מירושלים.
היום יותר מתמיד — תן לבך ללב"י
קרן לב"י: רח' ד' (ארניא) 17, הקריה, תל־אביב 64734

פאפו רוצה דם: תנו לחיילים לירות

"ישנן התפרעויות שמטרתן הרג ורצח ולא הפגנה, ומותר לנקוט בכל האמצעים, כדי לדכאן" — אמר אתמול עו"ד אהרן פאפו, שדיבר בשם המשפטנים הלאומיים חברי עמותת "משפטנים למען א"י", במסיבת עתונאים בתל־אביב.

עו"ד פאפו אמר, כי בישראל נשמע רק צד אחד, המכונה "השמאל" אולם ישנם גם קולות של משפטנים אחרים. בעמותה מאורגנים, לדבריו, כ־60 עורכי דין. עו"ד פאפו אמר, כי חברי העמותה סבורים שמדינת ישראל נתונה במלחמה ו"במלחמה יש לנהוג כמו במלחמה", וכך על ישראל לנהוג.

לדעתו, הצבא צריך להיות חפשי לרדוף ולהעניש את המתפרעים ולא לתת להם להתארגן בפינה אחרת של הכפר. "ישראל חייבת לנהוג כמו במלחמה ולדכא את המהומות בכוח", אמר.

לדעתו של פאפו, ממשלת ישראל צריכה להודיע, כי מתאריך מסוים, שייקבע ע"י שר הביטחון, השימוש בנרזינים ובמוטות ברזל ייחשב ל"מלחמה חמה" ואפשר יהיה לענות באש.

(עתיים)

אירועי השטחים מכתיבים שינויים בעידוד התיירות

המלונאים יתרמו מליון דולר לקרן עידוד התיירות מאירופה ומארה"ב, בשנת הכספים 89־1988. הקרן שהכינה כבר חומר לפרסומת באירופה ובארה"ב, נאלצה לשנות כיוון. יש הטוענים, כי עדיף לוותר על פרסומת בטלוויזיה ולהסתפק בדברי דפוס. הסיסמה עד לפני כמה שבועות "ישראל היא המדינה הבטוחה ביותר לתייר" כבר אינה רלבנטית.

כן אין כרגע לפרסומאים תשובה לתמונות מההפגנות בגדה וברצועה. משרד התיירות בוחן הצעה להעסיק חברת פרסומת אחת שתנהל את ההסברה באירופה ובארה"ב גם יחד. המלונאים מסתייגים מההצעה.

השנה אמורים לבוא ארצה כאלפיים "מחליטנים" מענף התיירות: סוכני נסיעות, מארגני קבוצות צליינים ועוד. הגעת הקבוצות הראשונות צפויה במרץ.

יוסף שמי

בדואים התנגדו לפינויים והשליכו אבנים על הפקחים

עשרות בדואים מהכפר יטא שבדרום הר־חברון ומסביבותיו, גילו אתמול התנגדות לנסיונם של פקחי מנהל מקרקעי ישראל ופקחי הסיירת הירוקה, לפנותם משטחי מדינה.

בשטח כ־3,000 דונם, מהם עיבדו הבדואים כ־150 דונם. מלאכת הפינוי ארכה כשלוש שעות, ובמהלכה הפינו הבדואים ואף יידו אבנים בפקחים, אשר לוו בכוח משטרה גדול ממשטרת ערד.

אלי בבאי, סמנכ"ל אחראי במנהל מקרקעי ישראל, אמר כי מדי שנה בשנה מגדיל המינהל את שטח המרעה והעיבוד החקלאי לבדואים. בשנה שעברה ניתנו להם 85 אלף דונם והשנה הורחב השטח לקרוב ל־100 אלף דונם. גידול של יותר מ־15 אחוזים.

"למרות כל זאת, בשנה שעברה פינינו כ־5000 דונם שעובדו שלא כחוק, ואילו השנה עלינו על שטחים של 3,000 דונם בלבד," אמר. (עתיים)

אנשי "אמנה" ניסו לשכנע את צור ומצאו מתנגד חריף

דורית גמן

"אנחנו עומדים משני צדי המתרס במאבק על עתיד הארץ הזאת", אמר אתמול השר יעקב צור למשלחת של תנועת "אמנה" שבאה לבקש ממנו להשתתף בלובי להחלת ריבונות ישראל, על אותם חלקי יהודה ושומרון שיש הסכמה במערך להשאירם בידי ישראל גם לאחר הסכם שלום.

צור אמר: "אם וכאשר יהיה לכך רוב בממשלה, ויהיה בכוחי להביא להכרעה פוליטית, למען חלוקתה של הארץ, אעשה זאת גם אם יהיה לכך רוב קטן, וגם אם אצטרך לעמוד נגדכם. אני מקווה, כי לא תתייצבו אז נגד הרוב במדינה." "שליטתנו המתמשכת משחיקה את העם, ואנחנו משלמים על כך מחיר נורא. בתחומי חיים רבים הציונות מתגלגלת לנקודת הפתיחה שלה." אמר השר, והזהיר את אורחיו, אשר יזמו את הפגישה מפני מצב שבו מערבבים חזון עם אשליה.

אנשי "אמנה" ניסו בראשית השיחה למצוא מכנה משותף עם השר צור, כאיש ההתיישבות. הם הציגו תביעה להפנות עולים אליהם, וניסו גם לשכנע, שיש לשנות את ההוראה לחיילים לא לירות על משליכי בקבוקי תבערה. הם גם תקפו בחריפות את התקשורת וטענו כי היא מלבה מהומות.

"רמת ההתנדבות לקורס טיס — מספקת לחלוטין"

קובי מנדל

"רמת ההתנדבות לקורס טיס מספקת את חיל האוויר לחלוטין, ובשנים האחרונות אף עלתה. בשל הגידול במספר הפונים מעלה חיל האוויר את סף הכניסה, ויכול לבחור ולברור", אמר אתמול תת אלוף משה מורג, ראש להק כוח אדם בחיל האוויר, בסיור כתבים בבית ספר הטכני של חיל האוויר.

תא"ל מורג הוסיף כי גם שיעור נכונות חיילי החובה והקבע להמשיך את שירותם במסגרת החיל עלתה בשנים האחרונות בהשוואה לשנים עברו. בוגרי ביה"ס הטכני הם כיום כ־20 אחוזים ממערך כוח האדם בחיל, והם נחשבים לקבוצת האיכות הטובה בין חיילי המערך הטכני.

מפקד ביה"ס הטכני, אלוף משנה א', מסר כי בחמש השנים האחרונות הוכפל מספרם של הפונים ללמוד בביה"ס.

רוב החניכים כ־83 אחוזים, לומדים כיום במסלול הכולל קבלת תעודת הבגרות, והשנה נפתחו שני מסלולים נוספים, של טכנאים והנדסאים, לחניכים אלה.

אל"מ א' הוסיף, כי בכוונת ביה"ס הטכני להקנות לחניכיו גם רשיונות נהיגה, והשנה הוחל בלימוד נהיגה ניסיוני.

תגי זיהוי ל־1500 העובדים הערביים בעיריית ירושלים

עיריית ירושלים תנפיק בימים הקרובים תגי־זיהוי מיוחדים לכ־1,500 עובדי העירייה הערבים, כדי להקל עליהם את המעבר במחסומי המשטרה, צה"ל וזרועות הבטחון. הדרישה להנפקת תגי־הזיהוי המיוחדים הללו הוצגה על־ידי אנשי היחידה לתברואה בעירייה, שרוב פועלי הנקיון שלה ערבים.

עובדים בכירים במחלקה סיפרו, כי אנשי משטרה מתנכלים לפועלים במחסומים ומעכבים אותם, אך העירייה הגיעה להסכם עם מפקד משטרת מרחב ירושלים, שיאפשר לעובדי עירייה נושאי תגי הזהוי מעבר נוח במחסומים.

(עתי"ם)

טלקס

● דיוקן חיפה בתערוכה מיוחדת

סרט הבנוי מקולג' אמנותי, מקטעי יומני קולנוע ומחומר ארכיוני ואקטואלי יוקרן לראשונה על גבי מסך ענקי בתערוכה „חיפה – דיוקן פלוס", שתיפתח ב־26.3.88 במוזיאון חיפה במסגרת חגיגות שנת ה־40 למדינה.

התערוכה שתוצג במשך חודשיים תתפרס על שלושה מוקדים. במוזיאון חיפה עצמו יוצג לקהל דיוקן העיר בצילומים ובציורים פרי מכחולם של בכירי האמנים בישראל. עוד יוצגו במוזיאון עבודות טיילים שסיירו בארץ, ממצאים פרה־היסטוריים ממערות הכרמל, מוצגים מחפירות שיקמונה וכן עבודת פיסול מוארת פרי יצירתו של האמן מוטי מזרחי אשר תוצג על גג המוזיאון וחזיתו. בבית האמנים ע"ש שאגאל יובא סיפורה של העיר חיפה באמצעות אוסף תצלומי ארכיון אותנטיים ממאורעות שונים, אתרים, מוסדות ואישים בחיי העיר. המוקד השלישי יהיה במרכז היהודי הערבי בית הגפן בו יוצגו ציורי ילדים יהודים וערבים בנושא חיפה.

קובי מנדל

● מצפור חדש בכרמל

מצפור חדש המשקיף על איזור מפרץ חיפה מוקם בימים אלה ברחוב יפה נוף שעל הכרמל.

המצפור, שיכונה „מצפור הגן", מוקם על־ידי החברה הכלכלית של עיריית חיפה, ועל־פי התכנון הוא יימכר ליזם פרטי עם השלמת בנייתו בחודש יולי.

המצפור, שתוכנן על־ידי האדריכל יצחק קביליו, יכלול גם בית־קפה, מסעדה ודיסקוטק ל־200 מבקרים. שטחו הכולל 420 מ"ר.

קובי מנדל

● רכבל חדש לראש הנקרה

הקמתו של רכבל חדש לראש הנקרה, שיאפשר ירידה נוחה יותר לנקרות ויכפיל את התפוסה, הושלמה בימים אלה.

בית הקפה הלילי הנמצא בתוך הנקרות שנפתח לפני שנה יפעל השנה במתכונת מורחבת במשך כל חודשי הקיץ.

יוסף שמי

ונדרס מחרים פסטיבל בארץ במחאה על האירועים בשטחים

יעל ישראל

במאי הסרטים המערב־גרמני הנודע וים ונדרס הודיע שלא יבוא כמתוכנן לפסטיבל הבינלאומי לסרטי סטודנטים שיתקיים בתל־אביב בחודש מאי, בגלל הסתייגותו מהאירועים בשטחים.

ונדרס, שיצירת המופת שלו „מלאכים בשמי ברלין" מוקרנת בימים אלה בארץ, הודיע על כך למנהל הסינמטק הישראלי, אלון גרבוז, בפגישתם בפסטיבל ברלין בשבוע שעבר. ונדרס אמר, כי „בואו לארץ לא ייתכן, מפני שזה נוגד את מצפונו".

גם כוכבת הקולנוע הצרפתיה סנדרין בונר („עוברת אורח") סירבה לבוא לפסטיבל מסיבות אלה ובית־הספר לקולנוע של צ'כוסלובקיה ביטל את השתתפות תלמידיו בפסטיבל לאחר שמנהליו צפו בתוכנית הבי.בי.סי על הנעשה בשטחים.

גרבוז מנהל מגעים עם בתי־ספר נוספים לקולנוע אשר הודיעו על כוונתם לבטל את השתתפותם בפסטיבל.

ארבעה בעלי גבת עין עקומה נעצרו בעקבות „בשידור חוקר"

כחשודים בנסיון לרצוח את הנערים מרמת־השרון

ארבעה ערבים, החשודים בנסיון לרצוח את שני הנערים מרמת־השרון, הובאו אתמול לבית־משפט השלום בתל־אביב ונעצרו ל־48 שעות, כדי לאפשר למשטרה לערוך להם מסדר זיהוי.

הארבעה נעצרו בעקבות הקלטרון שהוקרן בתוכנית „בשידור חוקר" בטלוויזיה והמשותף לכולם: גבת עין אחת עקומה.

הארבעה — סלאם אבו גאבר (26) מכפר קאסם, אסאד שרים (37) מכפר ג'ורים, צאלח זאקר (27) מתל־כביר ונאפז אבו־נור (20) מעזה — כפרו בחשדות נגדם וביקשו לשחררם במהירות האפשרית בנימוק שהם חפים מפשע.

כזכור, הותקפו שני הנערים מרמת־השרון, יניב לוי ורועי הורוביץ, על־ידי שני ערבים, בשעה שטיילו בפרדסים שליד רמת־השרון. לאחר מאבק בו נפצעו השניים מדקירות סכין, הצליח רועי להשתחרר מתוקפו ולברוח ולאחר מכן הירפה התוקף השני מיניב לוי ושניהם נמלטו.

השופטת אסר קובו ציינה בהחלטתה, כי הקשר של החשודים למקרה הוא מראם החיצוני בלבד. לכן הורתה למשטרה לערוך מסדר זיהוי והאריכה לשם כך את מעצרם של הארבעה ב־48 שעות.

(עתיים)

„חגיגת פורים" של ביקושים

אלחנן הורביץ

בבורסה כבר היתה אתמול „חגיגת פורים" עודפי־כסף זרמו לבורסה, שתהיה סגורה עד יום א'. הביקושים למניות החופשיות הסתכמו ב־8.3 מיליון ש"ח וההיצעים ב־2.1 מיליון ש"ח. עלו 226, לעומת 36 שירדו ו־149 שנשארו בלי שינוי.

במניות ההסדר הגיעו הביקושים

גלגלי הבורסה

ל־2.6 מיליון ש"ח וההיצעים ב־467 אלף ש"ח בלבד. עלו 15 לעומת 4 שירדו ו־11 שנשארו בלי שינוי.

בשוק איגרות החוב בלטו הביקושים והעליות עד 3% בצמודות למט"ח ובחלק מצמודות למדד.

סל המטבעות עלה כ־0.11% ל־1.7170 ש"ח ושער הדולר היציג עלה ב־0.06% ל־1.5815 ש"ח. דולר נוסעים — 1.8696 ש"ח דולר שחור הוסיף לנוע בין 1.63 ל־1.64 ש"ח.

במסחר רב צדדי במניות לפני הצהריים נרשמו רק עליות שערים, שנעו בין 0.3% (יואל) ל־4% (פועלי השק'). המחזור התקרב ל־1.9 מיליון ש"ח.

במסחר במניות ב„משתנים" אחרי הצהריים עלה מדד המניות מ־74.57 ל־78.43 נקודות, ב־2.98%.

במניות החופשיות עלו 98 שערים מעל 5% ו־136 עד 5%. לעומתן ירדו 25 עד 5% ו־11 יותר מ־5%.

במניות ההסדר שטריונן ב־1988 ירדו רק כללי ש"ה 7 ב־0.1% ומימון סחר 1 ב־0.5%. לעומתן נעו העליות בין 0.1% (אי די בי ב') ל־15% (דיסקונט ב'). תשואותיהן השנתיות נעו בתחום 10%.

במניות ההסדר שטריונן ב־1989 נרשמה רק ירידה באי די בי ב' ב־2.6%. לעומתה נעו העליות בין 0.7% (פועלים מ') ל־2.6% (מזרחי מ'). תשואותיהן השנתיות נעו בתחום 8%.

במניות הבנקים המסחריים שמחוץ להסדר עלו אוה"ה ב־2.3% וכללי מ"ר 1 ב־5%. להספנות 01 ו־05 הופיעו היצעים, שנקלטה ללא שינוי בשעריהן.

במילוות קצר מועד נעו התשואות השנתיות בין 17.1% ל־19.2%, תוך מחזור של 34.1 מיליון ש"ח.

בשוק איגרות החוב נרשמו תנודות עד 3% בצמודות למדד ב־100%. בצמודות ב־80% היו עליות עד 3% ויציבות. בנסחרות במט"ח היו עליות עד 3%.

בפלילים

40 עצורים בפרשת עישון סמים בבתי־ספר

ג'מיל יוסף (33) מעזה נעצר אתמול לחמישה ימים בבית־משפט השלום בתל־אביב, כחשוד בהפצת סמים בכמה בתי־ספר בתל־אביב והרצליה ובהרחת תלמידים לעישון חשיש.

נציג המשטרה, סמ"ר בני פניקר, מסר בדיון, כי בפרשה זו עצורים כ־40 חשודים, בהם תלמידי בית־ספר, כחשוד של עישון סמים והרחה לשימוש בסמים. לטענתו, בידי המשטרה קיימות הודאות של כמה מהם, הקושרות את החשוד לפרשה, ולכן, ביקש לעצור אותו ל־10 ימים.

סניגורו של יוסף טען, כי מרשו מכחיש את החשדות כלפיו ובחיפוש שערכה המשטרה בביתו לא נמצא דבר הקושר אותו לפרשה.

השופטת אסתר קובו ציינה, כי יש לברר עניין זה עד תומו, והיא הורתה למשטרה לערוך מסדר זיהוי לחשוד והאריכה את מעצרו ב־5 ימים.

(עתיים)

נערים מואשמים בשוד באקדח של פורים

שני נערים בני 15־17 מואשמים בשוד סוכנת דואר תוך איום באקדח של פורים.

סגן בכיר לפרקליטת מחוז חיפה, עו"ד רונית וויינרב, הגישה אתמול כתב־אישום לבית־משפט המחוזי בחיפה נגד שני הצעירים. הם מואשמים בכך שבאוקטובר אשתקד חדרו לסוכנות דואר ברחוב דבורה הנביאה בעכו כשהם חובשים כובעי גרב ואחד מהם מחזיק בידו אקדח צעצוע מפלסטיק.

התביעה טוענת כי הצעירים איימו על סוכנת הדואר, יפה כהאלי, ושדדו ממנה סכום של 5000 ש"ח במזומנים. לטענת התביעה רכשו הנאשמים בכסף שדדו קלנוע וביתרת הכסף התחלקו.

(עתיים)

חשוד נוסף בשוד בנק הדואר בקריית־אליעזר

חשוד נוסף בשוד המזויין בסניף בנק הדואר בשכונת קריית אליעזר בחיפה נעצר אתמול.

החשוד, עוזי רוזנטל (20) מחיפה, הובא אתמול לפני שופט השלום החיפני סלים ג'ובראן, שציווה לעצרו ל־10 ימים.

שלשום ציווה בית־משפט השלום בחיפה על מעצרו של יוסף ורונן (19) מחיפה ל־10 ימים כחשוד באותה פרשה.

בא־כוח המשטרה טען בבית־המשפט, כי שני החשודים ביצעו ביום ה־26 בינואר שוד מזויין בסניף בנק הדואר ברחוב הפרטיזנים, במהלכו הם כבלו את מנהל סניף בנק הדואר ואדם נוסף שהיה במקום ותוך איומים בנשק שדדו סכום של 3200 ש"ח.

לטענת המשטרה שני החשודים הודו במעורבותם בשוד המזויין וכן בשוד נהג מונית בשכונת קריית־אליעזר בחיפה בחודש ינואר.

(עתיים)

עם תמר ומשפחת רבי
על
יעקב רבי
כי איננו
אבל
בית נגבה

במלאת שנה לפטירתה של יקירתנו
זלדה (טרגר) ניסנילביץ־ז"ל
נפקוד את קיברה ביום ראשון, י"ז באדר תשמ"ח, 6.3.88, בשעה 15.30, בבית העלמין קריית שאול
(נפגשים ליד השער)
אוטובוס יעמוד לרשות המלווים בשעה 14.20, מרח' בן יהודה 34 ת"א (ליד בית אל־על) ובשעה 15.00 בר"ג רח' התרוים 6
המשפחה

לחברנו גיורא, לינון, איילת, דוד, שלומית ורביב
אתכם באבלכם במות
הרעיה־האם
שרה'לה כוכבי
חבר העובדים,
קבוצות: „הדר", „נעורים",
„עמר־לטם" וכל חניכי מוסד „מעוין"

על
יעקב רבי ז"ל
יחד עם
המשפחה וציבור על־המשמר
מתאבל
פוקס אליהו
בית אבות „אפעל"

ליוסיפה ולמשפחה
אנו משתתפים בצערכם
במות יקירכם
יהודה רוזנטל ז"ל
חברים בכפר מסריק

לישראל, אראלה ובני המשפחה
אנו משתתפים בצערכם במות האם
בתיה שבתאי
קיבוץ כפר מנחם

מחר ב"על המשמר"
ובמוספו השבועי חותם

★ שאלו שלום ערביי ישראל – רוביק רוזנטל
★ שולץ – ביקור פרובלמטי מראש – צבי טימור
★ שטחים בוערים: המפקד מתחלף – אבי בניהו

נוקטים עמדה – מה גורם להתעוררות האמנים – אילן שיינפלד

★ קפריסין – הנשיאים מתחלפו, הבעיות הקשות נשארו – ירון אמיתי
★ יש דיבור: טיול אופניים. גוש־חלב
★ פוקוס אישי: גיורא מנור, גדעון ספירו, יהודה להב, יוסף מונדי – רשימות מן החבית; עמירם כהן – על הפנים; מוטי בסוק – טפטופי כנסת; דורית קדר – תערוכות; דני ורט – קולנוע

בחותם

★ זעקי ארץ כבושה – סרט חדש – מאת יעל ישראל

מדינה דו־לאומית – ראיון עם ח"כ משה ארנס – מאת ישראל זמיר

★ ה„פוטש" – אם תהיה רשימה ערבית אחת בבחירות – מאת גבי בשן
★ ושאבתם מים בינון – פקועה – כפר לרגלי הגלבוע זועק למים – מאת שלמה גלזר
★ פסטיבל על גלים סוערים – פסטיבל ישראל יוצא לדרך – מאת: גיורא מנור, יוסי ונונו, יוסי שיפמן

פורים שביל – פורים שמח – מאת יעקב לזר וארנון אבני

★ מבריח אווירונים – המטוסים הראשונים שהובאו ארצה – מאת אהוד דור
★ כולם שווים – התמתנה לרופא וכל השאר – מאת שמאי גלנדר
★ לילות כנען – ספר חדש – מאת רונית מורגנשטרן
★ מדורים וטורים – חלו חותם
★ שלום בית – מאת חיה יוסף
★ טורים מאת: עודד ליפשיץ, אסתר עופר, גיגו, זאב צחור, שלמה גלזר, חנה איש־הורביץ, שמואל בונים, ישראל זמיר

בדפים לספרות

★ א.ב. יפה: על יעקב רבי ז"ל

יעקב סימן־טוב – על מילון פונטנה החדש

★ קווים לדמותו של מרדכי אבי שאול ז"ל: אבשלום קווה ומרדכי אבישי
★ אפי לנדאו: ספרי מתח
★ משירי הזמן: עמרם ארצי ומשה שפריר

צעדת „קו אדום" – לקו הגמר בירושלים

פרופ' לייבוביץ': יהודים רבים ברחבי העולם אמרו שהם מתביישים במדינה

בצלאל עמיקם

צעדת ארבעת הימים של „קו אדום" למען שלום ישראלי־פלשתיני הגיעה אתמול לקו הגמר במשרד ראש־הממשלה בירושלים. בפינת ההפגנות על שם אמיל גרינצוויג נערכה עצרת מחאה רבת משתתפים שקראה ליציאת ישראל מהשטחים.

כ־300 מפעילי תנועת „קו אדום" צעדו אתמול מיער ירושלים עד הר הרצל. בשעות הבוקר היה מזג האוויר נאה ושטוף שמש, אולם עם הצעידה בחוצות ירושלים הוא שינה את פניו ולרגעים אף היה סוער.

ירושלים לא היתה המגרש הביתי של הצועדים. במהלך הצעידה בשדרות הרצל הם זכו לקריאות גנאי ולגידופים מצד עוברי אורח ונוסעים באוטובוסים ובכלי רכב. הצועדים הניפו סיסמאות רבות ואחת מהן שעוררה מורת רוח ציטטה פסוק משירו של ביאליק: „נקמת ילד קטן לא ברא השטן".

אחת הקבוצות קראה קריאות קצובות: „רבין יאללה – צא מרמאללה".

הנואם המרכזי מול משרד ראש הממשלה היה הפרופסור הישיש ישעיהו לייבוביץ'. הוא סיפר, כי קיבל פניות רבות בכתב ובעל־פה מאישים יהודיים מחו"ל, המשתייכים לחוגים שבאורח מסורתי מעניקים גיבוי למדינת ישראל, וכולם אמרו לו שהם מתביישים במדינה.

לייבוביץ' תבע לחזק את תנועת הסרבנות לשירות צבאי בשטחים. דברים נשאו גם ד"ר שלמה אלבז מתנועת המזרח למען השלום, הסטודנט אמנון רז, אחמד אבו־עסבה, ראש המועצה המקומית ג'ת ומארגן הצעדה יורק.

8 נאשמים בפרשת ההונאה האמנותית הגדולה במדינה

השמונה — בעלי גלריות ומומחים לאמנות — מואשמים בזיוף ציוריהם של גדולי הציירים בהיקף מאות אלפי דולרים

יואב אביב

היחידה הארצית לחקירות הונאה חשפה את הגדולה בפרשיות ההונאה האמנותית שהיו עד היום בישראל. כך מתברר עם הגשת כתבי־אישום בפרשה לבית־המשפט המחוזי בחיפה.

בפרשה מעורבים מומחים לאמנות, בעלי גלריות וציירים ונפלו לה קורבן אנשי החברה הגבוהה, אספנים ורוכשי אמנות.

התובעת, עו"ד רלי קרויטורו־גוטמן, הכינה שלושה כתבי־אישום המכילים 19 אישומים שונים נגד שמונה אנשים, שהם רק חלק מהמעורבים בפרשה.

עם הגשת כתבי־האישום מתברר היקפה הענקי של הפרשה, במסגרתה זוייפו אלפי ציורים של גדולי הציירים, ביניהם נחום גוטמן, מרסל ינקו, משה קסטל, הולצמן, פרנל, שלום מושקוביץ הידוע בכינויו הוייגרמאכער מצפת וציירים רבים אחרים. היקף הזיופים מוערך במאות אלפי דולרים וככל הנראה יש אזרחים רבים הסבורים כי על קיר ביתם תלוי ציור מקורי בעוד שזה איננו אלא זיוף.

בין הנאשמים בעלי גלריה „יהודית" מצפת, אלברט שדה ובנו ראובן, התובעת טוענת נגדם, כי יחד עם המומחה לאמנות דוד תמרין מרעננה הם זייפו אלפי חתימות של הוייגרמאכער על ליטוגרפיות ורפרודוקציות. כמו־כן הם זייפו תעודות המאשרות כי הליטוגרפיות הינן מקוריות ואותנטיות.

עוד טוענת נגדם התביעה, כי הם פנו לנכה צה"ל תושב חצור הגלילית, שפרנסתו בציור, כדי שזה יצייר להם ציורים בעלי אופי דומה לציוריו של הצייר הירושלמי ארוארד פיליפ, הנוהג לחתום על ציוריו בשם בן־אנדם. לאחר שהיתה בידיהם הסידרה הם זייפו את חתימותיו של הצייר על הציורים.

גניבת ציורים

בכתבי־האישום נטען, כי כדי להשיג ציורים בוצעו גם התפרצויות לבתיהם של ציירים. כך גילו הצייר הולצמן ואשתו ציור שנגנב מהסטודיו של הולצמן יחד עם עשרות ציורים אחרים בגלריה תל־אביבית. לאחר שהוגשה תלונה במשטרה הוברר כי הציור הועבר לתל־אביב על־ידי בעל גלריה צפתי בשם שלמה מגירא. גם הסטודיו של הצייר אליהו גת נפרץ ומתוכו נגנבו 50 מציוריו של הצייר.

מגירא מואשם גם בהפצת ציורים מזוייפים של הציירת ציונה תג'ר ובהתפרצות לביתו של הצייר משה קסטל, בה נגנבו שניים מציוריו.

על־פי כתב האישום קיבל שלמה מגירא 50 ציורים מזוייפים של הצייר פרנל ושני ציורים גנובים של הציירת הצרפתיה אן מרלי.

מגירא מואשם בפרשה יחד עם אשתו אלונה ועם עובד הגלריה שלו שמעון פרץ בנסיון להעלים ראיות.

שמעון פרץ מואשם גם במכירת 15 ציורי אקוורל מזוייפים של מרסל ינקו לבעל גלריה חיפני, בן־ציון קידר, שרכש את הציורים על אף שידע שהם מזוייפים ומכר אותם לנאשם נוסף בפרשה, בעל גלריה חיפני יהונתן רונן. זה מכר את האקוורלים כמקוריים לאוספו הפרטי של סוכן הביטוח שלו, אבי הולצמן.

רונן מואשם גם בזיוף סדרות מספרים של רפרודוקציות של הצייר נחום גוטמן ובזיוף חתימת הצייר על ציור שאותו מכר כציור מקורי לסוכן הביטוח שלו אבי הולצמן.

אלמונים השחיתו מטע אבוקדו של גבעת־עוז

אלמונים חדרו פעמיים למטע האבוקדו של קיבוץ גבעת־עוז שבעמק יזרעאל והשחיתו 42 עצים.

במקרה הראשון, שהיה בסוף השבוע, השתמשו המשחיתים במסור חשמלי וניסרו 17 עצים סמוך לשורשים. בפעם שנייה, אור ליום שלישי, הושחתו כליל 25 עצי אבוקדו נוספים.

מטע עצי האבוקדו בקיבוץ גבעת־עוז מצוי מדרום מזרח לגדר הקיבוץ, בסמוך לקו הירוק. לדברי מרכז המשק, יעקב מלמן, הובילו העקבות של אלה שביצעו את הפשיטה הראשונה למטע אל מעבר לקו הירוק, לכיוון ג'נין.

משטרת מרחב העמקים ערכה בדיקות בשטח בעזרת חוקרי המעבדה לזיהוי פלילי. טרם נעצר איש.

בקיבוץ גבעת־עוז מתייחסים בדאגה רבה להשחתת העצים ומקפידים להדגיש ולציין את מערכת היחסים המצויינת השוררת בין הקיבוץ לבין הכפרים הערבים מכפר זלפה ומכפר סאלם. מרכז המשק סיפר שנציגים משני הכפרים ביקרו, לאחר שנודע על ההשחתה, בקיבוץ והביעו את צערם ומורת רוחם ממעשה הוואנדליזם.

(עתיים)

חשש מרעידות אדמה נוספות באזור חיפה

האגף הסיסמולוגי במכון הגיאופיזי בתל־אביב החל בסידרת בדיקות בשבר יגור ליד חיפה מחשש לחידוש הפעילות הסיסמית באזור. אתמול היתה רעידת אדמה בעוצמה של 3.7 בסולם ריכטר כ־30 ק"מ מערבית לחיפה. הזעזוע הורגש על־ידי תושבים מעטים בלבד.

רעידת האדמה היתה סמוך לשעה 5 אחר הצהריים ובמשטרה ובמכבי האש עד לא נרשמו תלונות של תושבים.

סגן מנהל האגף הסיסמולוגי שבמכון הגיאופיזי, אלי אריה, אמר אתמול לעתונות, כי במכון בודקים כבר זמן רב את הפעילות הסיסמית באזור שבר יגור. לדבריו, קיים חשש מרעידות אדמה נוספות במקום והמכון עורך בדיקה יסודית ומקיפה כדי להיערך לרעידת אדמה, אם יתברר שיש צורך בהיערכות כזו.

רעש האדמה האחרון באזור אירע באוגוסט 1984 והמוקד שלו היה בשבר יגור באזור ואדי יגור. אז היתה הרעידה בעוצמה של 5.1 בסולם ריכטר והיא גרמה נזקים למבנים וכבישים.

יואב אביב

ה„עוזי" המיליון יצא לאוויר העולם בתעשייה הצבאית

לפני מספר חודשים פלט קו הייצור של התת־מקלע הישראלי בתעשיה הצבאית את ה„עוזי" המיליון.

„המהנה" מוסר, כי גם לאחר שיצא ה„עוזי" משימוש סדיר בצה"ל, הוא ממשיך לשמש כתת־מקלע ביחידות המובחרות. דגמי ה„עוזי" המיוצרים כיום הם „קארבין עוזי", „מיני עוזי", „מיני עוזי קארבין". סביבם התפתחה תעשייה לייצור נשק בתעשייה הצבאית תעשייה שלמה של אביזרי עזר, המשלימים את ביצועיו של הכלי.

עוזיים מפוקפקים רבים בעולם מנסים לשים ידיהם על ה„עוזי", שרכש מוניטין רבים בביצועיו. ידוע על מפקדי צבאות הנוהגים מתנות של אלפי „עוזי" לראשי צבאות אחרים או למשטרים.

אבי בניהו

משרד־העבודה איפשר הבאת 300 עובדים זרים

משרד־העבודה והרווחה איפשר בשבועיים האחרונים למעסיקים להביא 300 עובדים זרים מאירופה. עקרונית, עובדים זרים לא יוכלו להיות בשום מצב תחליף לעובדים הערבים מהשטחים, הבהיר אתמול לכנסת השר משה קצב.

בתשובה לשאילתה בע"פ של אורה נמיר (מערך) הדגיש קצב, כי אין כוונה, בעקבות המאורעות בשטחים, לשנות את המדיניות הבסיסית בנושא היתרי עבודה לפועלים מחו"ל. הממשלה מתנגדת להצפת המשק בעובדים מחו"ל. יש לכך השלכות חברתיות, כלכליות וביטחוניות. אם בדעתנו להבריא את המשק הישראלי, אין זה הגיוני לבסס אותו על עבודה זולה מאירופה. רק בעלי מקצוע מיוחדים מחו"ל יכולים לעבוד בארץ. לאחרונה נוהג משרד העבודה והרווחה יותר גמישות, בשל ההיעדרות המאסיבית של עובדים מהשטחים. אם המצב יימשך, יינתנו עוד כמה מאות היתרים.

כיום לעובדים זרים מחו"ל, ללא היתר עבודה בארץ, אמר קצב כי המשטרה ומשרד הפנים הם שצריכים לטפל בהם.

מוטי בסוק

התפוצץ המו"מ על הסכם בוררות ב„תדיראן"

המו"מ לכתיבת שטר הבוררות בין הנהלת „תדיראן" לבין מועצת פועלי חולון וועד עובדי חטיבת הקשר של „תדיראן", בדבר היקף הפיטורים במפעל, התפוצץ אתמול עוד בטרם החלה ועדת הבוררות בעבודתה, וזאת בשל סעיף שהנהלת „תדיראן" רצתה להכניס בשטר הבוררות.

בהחלטת שופט בית־המשפט האזורי לעבודה נאמר, שהבוררים יכולים לנהל את הבירורים במשך שלושה שבועות. אם בתום תקופה זו לא יסתיימו הבירורים, ניתן יהיה למנות בורר יחיד. לעומת זאת ביקשה הנהלת „תדיראן" שיאמר בשטר הבוררות שבכל מקרה יסתיימו הבירורים ב־21 במארס. לכך התנגדו מועצת פועלי חולון וועד העובדים.

אשר שילוני

אזל מלאי התרופות נגד מחלת האיידס

ישיבת חירום של העמותה למניעת איידס מסר פרופ' זאב הנדזל על הפסקת האספקה של תרופה בשם A.L.—721, הבולמת את הנגיף ונותנת לחולים המטופלים סיכוי הישרדות.

התרופה, שהיא המצאתו של פרופ' מאיר שיניצקי ממכון וייצמן, יקרה מאוד ועלותה 15־20 דולר לטיפול של יום אחד. העמותה זקוקה בדחיפות לכ־10 אלף דולר לשם חידוש ייצור התרופה.

חברי העמותה מקווים כי בערב ההתרמה, שייערך ב־13.3 במלון דן תל־אביב, ייאסף הכסף הדרוש.

יוסף שמי

מזג אוויר

טמפרטורות המינימום והמקסימום הצפויות: ירושלים 8 עד 17, רמת־הגולן 7 עד 15, נהריה 12 עד 19, צפת 6 עד 13, חיפה 10 עד 18, טבריה 10 עד 20, נצרת 9 עד 18, עפולה 9 עד 21, שומרון 10 עד 20, תל־אביב 13 עד 22, לוד 12 עד 21, יריחו 12 עד 23, עזה 15 עד 22, באר־שבע 11 עד 25, אילת 16 עד 27.

(עתיים)

תלמידי „בצלאל" נעצרו בתהלוכת פורים שהפכה להפגנה פוליטית

27 מתלמידי בית־הספר „בצלאל" נעצרו אתמול אחר הצהריים ע"י המשטרה לאחר שתהלוכת מסכות של תלמידי בית־הספר הפכה להפגנה פוליטית, בניגוד להוראות המשטרה.

עשרות תלמידי חוג הגרפיקה של בית־הספר „בצלאל" תיכננו לערוך תהלוכת תחפושות.

כאשר הגיעה התהלוכה אל רחבת המשביר במרכז העיר, הוציאו תלמידי בית־הספר כרזות עליהן היה כתוב „לא לאבד צלם אנוש".

המשטרה הבהירה לתלמידים המפגינים, כי להפגנה פוליטית זו לא ניתן להם רשיון.

תלמידי „בצלאל" לא נשמעו להוראות המשטרה ונשארו במקום תוך שהם מניפים את הכרזות שבידיהם. לאחר כמחצית השעה פיזרה אותם המשטרה בכוח ועצרה 27 מהם לחקירה.

(עתיים)

עימות בין תלמידי „בצלאל" לשוטרים (צילום: יצחק אלחרר / „סקופ 80")

הצבעה בתיכון שליד האוניברסיטה: 57% לשמאל ולמרכז; 20% לימין

יצחק שור

בהצבעה שנערכה בכיתות י־י"א בתיכון שליד האוניברסיטה בירושלים זכו מפלגות השמאל והמרכז ב־57 אחוז מן הקולות, לעומת 20 אחוז שקיבלו מפלגות הימין. 20 אחוז לא החליטו במי יתמכו.

בבחירות שנערכו מטעם עיתון בית־ספר „שירות עצמי" השתתפו 500 תלמידי החטיבה העליונה. ר"צ מובילה עם 28 אחוז, מערך — 22 אחוז, מפלגת המרכז — 4.5 אחוזים ומפ"ם — 2.3 אחוזים. בליכוד תמכו 9.3 אחוזים, בתחיה 7.8 אחוזים בצומת 2.3 אחוזים. למתקדמת ניתנו 0.3 אחוזים וכן ל„כך". בחד"ש תמכו 0.1 אחוזים וכן בש"ס.

לשאלה עם איזה גורם אתה מוכן להידבר השיבו 71 אחוז שהם מוכנים להידבר עם ירדן. 28 אחוז מוכנים להידבר עם אש"ף. תמורת שלום מוכנים 52 אחוז להחזיר שטחים. 24 אחוז מוכנים להחזיר את כל השטחים המוחזקים, למעט ירושלים המזרחית. 3.9 אחוזים מוכנים להחזיר הכל, לרבות ירושלים המזרחית. 19 אחוז אינם מוכנים להחזיר שטח כלשהו.